

BARCELONA:
PER EDICIÓ
DUES PESSETES
CADA MES

La Veu de Catalunya

10 cts.

PENINSULA:
750 PTS. Trimestre
UNIÓ POSTAL:
15 PTS. Trimestre

AÑO XXXII. - Núm. 8451 - Blanqueo, 8 de julio de 1933

Edició del matí

Oficines i impremta: Escudellers, 10 bis; - Teléfono 1841

La situació a Barcelona

Continuen les vagues de l'art rodat

LA VAGA DE TRANSPORTS

Ahir la situació seguia igual. Sembla que tendeix a augmentar la circulació de carros.

Continuen parats els tramvies i autobusos.

Ahir el matí, complint ordres del comitè de vaga, abandonaren el treball els obrers descarregadors de peix.

A l'escorxador continuava el treball normal.

Les notícies d'un diari alarmista respecte dels obrers del Montepio de Sant Pere Pescador, no s'han confirmat. Han treballat 481 homes i 20 dones en la descàrrega de vuit vajells.

Al moll del carbó treballaren en set vapors 663 obrers no associats i 218 carros.

AGRESSIO A UN CARRETER

A la una de la tarda el carreter Josep Fernández Rodríguez, de 25 anys, estava descarregant oli davant del núm. 13 del carrer de Jaume I.

Passà un subjecte que duia un ferro a la mà i donà un fort cop al cap del carreter, fugint tot seguit.

L'agredit sofri una ferida de pronostic reservat.

TRES DETINGUTS

Una agents que escorcollaven a la plaça de Tetuan detingueren dos individus que duien pistoles automàtiques sense permís.

També fou detingut el conegut sindicalista Josep Batalla, per haver fet resistència en ésser detingut.

LES ORDRES DEL COMITÉ DE VAGA

Solidaritat Obrera publicava ahir els següents títols:

«Ahí està lo que somos. — En Barcelona no hay justicia, ni imparcialidad, ni decoro, ni nada, nada. Solo resta en pie la fuerza al servicio de la Federación Patronal ante la dignidad y firmeza de los trabajadores. —

Després inseríx, entre altres, les següents ordres d'un regust típicament moscovita:

«De potència a potència. — Con una similitud admirable, ayer secundaron el paro los compañeros tranviarios, conductores de autobuses, taxis, coches de lujo y los obreros del Puerto. Nadie puede dudar del éxito de tan magnífico gesto solidario. Y hoy, por esas líneas, encareceremos a los compañeros de la Sección del pescado fresco que abandonen sus puestos, pues si iremos demostrando a los enemigos del proletariado que nuestra organización es algo cuya potencialidad no podrán abatir las malas artes de los conjurados de arriba. ¡Viva la solidaridad obrera!

Aviso importante. — Con el fin de no irrogar perjuicios a los detallistas de pescado fresco, estos podrán usar un margen de tiempo para expender las mercancías adquiridas por la mañana, quedando entendido que después de la venta entrará en vigor el compromiso con la organización. Que cada cual cumplía con su deber. — El Comité de huelga.

«A los ferroviarios. — Compañeros ferroviarios: Hebendose propagado un sentido general la noticia de que en vuestra Sección, nos apresuramos a advertiros que no hagáis caso de nadie que no sea este Comité. Los ferroviarios deben estar al cuidado de toda falsa maniobra, pues cuando la organización tenga necesidad de vosotros hará las gestiones convenientes. — El Comité de huelga.

«A los obreros herradores. — Se pone en conocimiento de todos los herradores que actualmente trabajan, que abandonen éste. En caso contrario se harán públicos sus nombres como traidores a la causa obrera. — Por la Sección de herradores, la Comisión.

Aviso urgente. — La Comisión transcribirá ante las consideraciones existentes por los compañeros del Funicular l'Incidiblo, ha dado su confor-

midad para que circule dicho Funicular y un coche de la Avenida, mientras este servicio se dedique a imperiosas necesidades que se le pueden presentar, cuya autorización será validera hasta nueva orden.

«Solidaridad. — Alimentación, cumpliendo los acuerdos de la organización de no elaborar gérmenes transportados por soldados, ha dejado de elaborar pastas para sopa la fábrica de R. Pagés, de Hostalfrancs.

De continuar el estado actual, en la semana que viene cesará la mayoría de dicho ramo.

«Ramo de Alimentación. — (Sección de aceites, grasas y sebos). — Siendo de todos conocidos los propósitos que animan a nuestros burgueses de llenar nuestras filas de desconfianza y desmoronamiento, para así desprestigiar y mermar nuestras fuerzas, y precisamente en los momentos actuales, en que la acción sindical revolucionaria nos es más necesaria, os invitamos a todos los pertenecientes a esta Sección a que paseis por nuestra Secretaría hoy sábado, a las tres de la tarde, para ponernos al corriente de lo que debemos hacer en defensa de los intereses de esta Sección. — La Comisión.

ELS DEPENDENTS

Per a dirnarts vinent, a les deu de la nit, el Consell Directiu de la Unió Professional de Dependents. — Empleats de Comerc ha convocat en son estage (Ciutat, 3, primer) als presidents de les entitats de dependents de Barcelona o en son lloc els delegats d'aquests, junts amb els representants seus a la Comissió Mixta del Treball i Comites Paritaris, a l'objecte d'estudiar la manera de propagar la implantació del treball intensiu i a la vegada de canviar impressions referent a la manera de portar-lo al poble de la dita corporació oficial.

ESCORCOLLAMENTS I DETENCIONS

Una agents de policia que practicaven ahir a la tarda escorcollaments personals al Parc, van detenir a Adolf Ballano Bueno, de 15 anys, a Vicens Martín Fernández, de 20, cada un dels quals duia una pistola automàtica carregada i a punt de disparar i dos carregadors de reserva.

El primer anava sense res al cap i el segon, amb barret, però cada un duia a les butxaques una gorta i una boina.

Un aspirant de policia i una parella de la guàrdia civil detingueren a Lluís Ariño, de 26 anys, i a Rafel Vilaplana, de 34. El primer duia una pistola automàtica carregada amb 7 bales, a punt de disparar i un carregador, i l'altre, una pistola de 9 bales, també a punt de disparar, i dos carregadors per M. Albert Schneberger.

— El darrer número del *Mercure de France*, dóna compte de la publicació de la *Vida Austera*, de Pere Corominas, traduïda al francès per M. Charles Romeu, i anuncia la pròxima aparició d'una *Antologia de Pro-sadors Catalans*, triada i traduïda per M. Albert Schneberger.

— Cesario Giardini, l'il·lustrat catalanòfil italià, donara a la revista milanesa *Novelle*, un fascicolo català, amb traduccions de Bertrana, Carner, Caselles, Corominas, Maseras, López-Picó, Roig Reventós, etc. Aquest recull formarà part d'una col·lecció de fascicles estrangers, i serà precedit d'altres fascicles dedicat a Irlanda, Espanya, Rússia, Txecoslovàquia, etcètera.

— Per a la tardor vinent, s'anuncia la publicació de *El Poble Gris*, de Santiago Rusiñol, traduit a l'Italia, per F. M. Gelormini.

QUE DURI

El senyor Portela feia notar ahir vespre que era el primer dissabte d'un quart temps ençà que no hi havia hagut cap atenció.

ELS CAMBRERS

Reben una nota que diu:

«La Junta d'aquesta Associació Professional de Cambrers del Sindicat Lliure posa en coneixement de tots els seus associats que ningú abandoni el treball sense una ordre expressa de la dita Junta.

MA QUE ENS SIGUI CONEGUDA AUTORITZEU LES NOTES DE LES CIO. AMB UN SEGELL O UNA FIRMA QUALS ENS PREGUEN LA PUBLICA

Atracaments i robatoris

Una desconeuguts van atracar al carrer de la Verge del Pilar a Agustí Perramón, cobrador d'una germanada, i li van pendre 100 pessetes.

Als carrers de Rocafort i Sepülveda, fou atraçat Francesc López Diaz, i li foren arrabassades 15 pessetes i un anell.

Una guàrdies de seguretat detingueren al carrer del Carme i Enric Pastor. Guillem Torres Gascon, Lluís Torres Garell i Ramon Torres Garell, per haver intentat atracar un transaut.

En l'encreuament dels carrers de la Diputació i Clars fou detingut Manuel Martos Gozalvez de 23 anys, per haver pres un monedero a una senyora que no es va poder esbrinar qui era.

Al matí d'ahir, don Jaume Vendrell, amo de la joieria del número 9 del carrer de l'Hospital, dona part que, quan obri la porta de l'establiment, el troba tot regiat, amb un forat a la paret que dóna a l'escalera del núm. 9.

L'amo manifesta que mancaven una suma en metall i joies i rellojes que, de moment, tampoc podia precisar.

Els lladres abandonaren un filabriga i una escopeta.

Havent estat atraçat un transaut al carrer de Rocafort, robant-li 15 pessetes, el governador ho suspes d'empleu i sou el comissari de la delegació del Sud i l'agent encarregat d'aquella demarcació i ha ordenat que se'n forma expedient.

Catalunya enfora

NOTULES

Els «Reclams de Brawn e Gascoigne» que publica, a Pau, l'*Escole Gatón-Febus*, es fan en del moviment literari català. El darrer número que acabem de rebre publica un documente l'article de Cristòfol de Domènec, intitulat «Mound e causes de Catalogne». — Nous proussons catalans, i reproduïx un treball de Pico i Campañar.

— El darrer número del *Mercure de France*, dóna compte de la publicació de la *Vida Austera*, de Pere Corominas, traduïda al francès per M. Charles Romeu, i anuncia la pròxima aparició d'una *Antologia de Pro-sadors Catalans*, triada i traduïda per M. Albert Schneberger.

— Cesario Giardini, l'il·lustrat catalanòfil italià, donara a la revista milanesa *Novelle*, un fascicolo català, amb traduccions de Bertrana, Carner, Caselles, Corominas, Maseras, López-Picó, Roig Reventós, etc. Aquest recull formarà part d'una col·lecció de fascicles estrangers, i serà precedit d'altres fascicles dedicat a Irlanda, Espanya, Rússia, Txecoslovàquia, etcètera.

— Per a la tardor vinent, s'anuncia la publicació de *El Poble Gris*, de Santiago Rusiñol, traduit a l'Italia, per F. M. Gelormini.

ATROPELLS

La noia Carme Ruiz Valeri, de sis anys, va ésser atropellada per un automòbil, número 8215, al Parallel, prop del carrer de Calàbria, i li va ocasionar nombroses contusions.

I això que l'art rodat està paralitzat...

Al carrer de Salmeron, l'automòbil 8752 va atropellar el ciclista del cos de seguretat Fruitos Briones, i li va causar fortes contusions a la cuixa esquerre.

Ahir al vespre va ésser curat al dispensari de la Ronda de Sant Pere, Ramon Soler Masanet, de 35 anys.

Gravíssimes acusacions

El que ha dit el marquès de Viesca

En la sessió celebrada dijous al Congrés, el diputat senyor Martínez Campos, marquès de la Viesca, pronunció un discurs que fou molt comentat, per contenir acusacions gravíssimes, que l'orador anuncia que mantindria i puntualitzaria quan calgués.

Com que aquell dia, com a conseqüència dels greus incidents del Senat, el govern incomunica telefònicament Madrid amb la resta de la Península, els nostres lectors no van poder llegir l'extracte de la sessió en la forma amplissima que donen els nostres corresponents a aquesta informació.

Per a subsanar aquesta deficiència, reproduim a continuació les paraules del senyor marquès de Viesca, segons la ressenya que publica «El Debate»:

«Nos hallamos en unos momentos cuya gravedad es inútil empeñarnos en desconocer, pues fuera de aquí ya proclama todo el mundo. Debemos de apresurar nuestra actuación, pues si no se nos adelantan otros elementos. (Rumores.) Yo vengo dispuesto a hablar claro, y no de decir que el Consejo Supremo de Guerra y Marina, que tiene facultades para juzgar a los ministros, ha decidido de las declaraciones del general Berenguer, que se hallan incurso en responsabilidad algunos de los que desempeñaron el cargo cuando aquél era alto comisario. Puedo afirmar que con tal motivo van a ser solicitados en breve dos o tres suplicatorios para procesar a esos ministros, y se va a dar el caso — y por esto solicita yo una mayor rapidez en las decisiones del Parlamento — de que se nos adelanten esos elementos, que cuentan con el apoyo de un gran sector de opinión.

(Rumores de aprobación en las tribunas y voces de: «Así se habla!»)

Y debo afadir que en un alto centro se conspira a la luz del día, en pleno Madrid, circular las listas del nuevo Gobierno, al que apoyan tres hombres civiles, dos de ellos pertenecientes al actual Gobierno. (Expectación.) Si, convendría que el señor Casset dijera algo sobre el particular;

puedo agregar que el tercero es el señor Burgos Muñoz. Y aun hay más.

Si se discute en voz alta si se ha de fusilar a dos o tres políticos.

(Los anteriores párrafos producen emoción creciente en la Cámara y fuertes rumores.)

No nos entretenemos, pues, en buscar responsabilidades; para mí hay una clarísima, que voy a decir: Con arreglo a la Constitución, responden del Ejército los ministros de la Guerra, ¿no? Pues bien, yo aseguro que la catástrofe de Anual, origen de todo este debate, ha sido porque no había Ejército. Y por qué no lo había? Pues por culpa de los ministros de la Guerra; repasad la lista de los que han ocupado el cargo. Dos causas sembraron en el Ejército la cosecha cuyos malos frutos recogió el vizconde de Eza, ubo un ministro de la Guerra, el general Luque, que cometió tal género de arbitrariedades, que fué el que produjo la sedición del 17. Se hallaba entonces al frente del departamento el que hoy es presidente del Consejo Supremo de Guerra, quien terminó claudicando

(Rumores de aprobación en las tribunas y voces de: «Así se habla!»)

Y debo afadir que en un alto centro se conspira a la luz del día, en pleno Madrid, circular las listas del nuevo Gobierno, al que apoyan tres hombres civiles, dos de ellos pertenecientes al actual Gobierno. (Expectación.) Si, convendría que el señor Casset dijera algo sobre el particular;

puedo agregar que el tercero es el señor Burgos Muñoz. Y aun hay más.

Si se discute en voz alta si se ha de fusilar a dos o tres políticos.

(Fuertes rumores, que obligan a sentarse al general Alzpiru.)

El ministro de la GUERRA — Respecto a las graves afirmaciones formuladas en su discurso por el señor marqués de La Viesca, las dejo a su exclusiva responsabilidad. Lo que no puedo dejar pasar sin la más enérgica protesta es que se juzgue al actual presidente del Consejo Supremo de Guerra y Marina por actos anteriores. (Fuertes rumores, que obligan a sentarse al general Alzpiru.)

Rectifica el marqués de LA VIESCA. — Yo soy de los que apoyan al Consejo Supremo mientras no se salga de la esfera de sus atribuciones. (Bien.) Lo que sucede, yo así lo veo, es que en todo esto no hay más que política: en la cuestión de las responsabilidades, en el Ejército y en el Parlamento y en todas partes. Si de fuera no viene algún juez providencial, tan grande y tan profunda es la división que existe entre ciertos elementos y en la opinión pública, que temo una guerra civil, pues nosotros no estamos capacitados para juzgar a nadie sin pasión.

El presidente del CONSEJO dice al orador que vaya a la comisión cuya formación propone el Gobierno para depurar las responsabilidades y que formule todos los cargos que ha hecho públicos, con lo cual cumplira con su deber. (Fuertes rumores.)

El marqués de LA VIESCA — Pueden contar conmigo para todo ello; pero insisto en llamar la atención del jefe del Gobierno sobre la necesidad que con urgencia se haga la acusación, porque así lo dice el juez en massa, y debe aterrizar la idea de que vengan otros elementos y nos encontremos con que aquella prerrogativa nos la ha quitado otro tribunal. (Rumores.)

qui tenia el peu esquerre greument fracturat per haver-lo atropellat al Passeig de Sant Joan el camí 673. Va ingressar el pacient a l'Hospital Clínic.

Al carrer de la Princesa una bicicleta que va fugir, va atropellar a Antoni Corraliz Vidal, de 7

D. Joaquim Freixas i Martorell

NOTARI DE VALLS

mori a Barcelona el dia 3 del corrent

havent rebut els Sants Sagaments i la Benedicció Apostòlica

(A. C. S.)

Els seus afflits esposa Josepa Jané, fills Maria Josepa, Antoni i Lluís, mare Eulàlia Martorell, mare política, germans, germans polítics, oncles i tis polítics, nebotes, nebotes polítics, cosins i família tota, en recordar tan irreparable pèrdua als amics i coneixuts, els preguen que li tributin un record en llurs oracions i se serveixin assistir als funerals que tindran lloc el proper dimarts, dia 10 del corrent, a les deu del matí, a la parroquial església de Sant Joan Baptista de la ciutat de Valls.

Els Excm. i llms. Senyors Nunci de S. S., Cardenals Arquebisbes de Tarragona i Burgos, Bisbes de Barcelona, Lleida, Girona, Vic i Tortosa, s'han dignat concedir les indulgències acostumades a tots els fidels per cada acte de pietat cristiana que practiquin en sufragi de l'ànima del finat.

Cristalleria, Pisa i Porcellana

Despatx i Vendes Magatzems i Tallers
Rda. Universitat, 6 Carrer Corts, 413
Telèf. 5510 A Telèf. 817 H

Aquesta casa rep continuament, de les més importants del país i de l'estrange, les dàtimes novetats en Vaixelles, Jocs de café, te, Serveis cristall, Bomboneres, Majoliques, etc., etc.

Vaixelles angleses
Minton

Serveis cristall
Baccarat
Val Saint Lambert
Badalona

FRANCESC FERRER ANGLADA

Decoració de Vaixelles: Pisa i Porcellana a gust del comprador, models novetats efectuats als seus

TALLERS DE DECORAT

Serveis per a Restaurants, Cafès, Balearis i Comunitats Religioses.

Expedicions a Provincies

Vendes a l'engròs i detall

6 - Ronda de la Universitat - 6

SANATORI

Naturista Ferrandiz 15 km. Barc. Raquitisme. Paràlisi, Ossos, Deformacions. — Preus des de 6 pts. Tot inclòs. — Consultor: MALLORCA, núm. 236. — Telèfon 75 G.

Fira de Mostres de Sant Sebastià

La més important Fira de Mostres peninsular i Exposició d'Automòbils amb la cooperació de l'Associació Nacional d'Importadors d'Automòbils.

Del 15 al 31 d'aquest mes Exposició Internacional a la qual concorren oficialment els EE. UU. Mexicans i França.

Varietat de productes espanyols, anglesos, belgues, alemanys, italians, etc.

Interessants festivals estiuencs. Espectacles de totes classes. Espàluids allotjaments. Facilitat de comunicacions. No deixeu de visitar Sant Sebastià. L'arribada del tren a Barcelona tindrà lloc el dijous dia 26

DEL 15 AL 31 DE L'ACTUAL

GRAN SETMANA AUTOMOBILISTA I MOTOCICLISTA

Capses de luxe

per a bodes i bateigs. Antiga Casa BARQUES, carrer de Sant Pau, 38

FINCA RÚSTICA

ES COMPROVA

que tingui terres de seca, regadiu i boscos amb molta sigua, prop d'estació de tren i no lluny de Barcelona. La casa ha d'ésser gran i amb amples dependències. Ofertes: carrer de Balenes, 67, 4t, 2^a (sense intermediaris).

Pisos moblats per a Nogar de Francesc Boada Carrer Jazmín, 24. Banyoles.

LA HISPANO COLOMINA, S. A.

Aquesta Companyia, donant-se perfecta idea de la necessitat de millorar els mitjans de comunicació amb què competeix els senyors banystes que concorren al renomrat **BALNEARI DE VALFONERA DE RIUCORP**, ha establert un nou i magnífic servei d'Omnibus des d'Igualada i Sant Guim a l'esmentat establiment, comptant per això amb 7 magnífics Omnibus Hispano i 4 cotxes de turisme per a tota classe de serveis a preus econòmics.

Preu del passatge d'Igualada a Valfonera, tant preferències com davanteres, a 5 pessetes.

Preus molt reduts per a tota classe d'encàrrecs i equipatges.

Per a informes i despatx de bitllets a l'Administració de Barcelona: La Nova Igualadina, carrer Comtal, número 10 - Telèfon 2376.

Vida religiosa

Avui: Sant Procopi, màrtir, i Santa Isabel, reina de Portugal. — **Demà:** Nuestra Dona de la Pan; Sant Zenon, màrtir, i Santa Anatòlia.

Quaranta hores: Avui, a l'església parroquial de Santa Maria del Pi. Hores d'exposició: De dos quarts de set del matí a dos quarts de vuit de la tarda. — Demà, a la mateixa església.

La missa d'avui: Dominica VII després de Pentecostès, color morat. — La de demà: Del dia, color morat.

Cort de Maria: Avui, Nuestra Dona de la Concepció, a Sant Francesc, o a Santa Clara, o a l'Ensenyança (Eixample), o a la seva església (Eixample), privilegiada. — Demà, Imatge del Puríssim Cor de Maria, a Sant Just.

Adoració nocturna: Avui, Torn de Nuestra Dona dels Dolors. — Demà, Torn del Sant Àngel Custodi (a l'església parroquial d'Igualada).

Vetles en sufragi de les ànimes del Purgatori: Avui, Torn de la Inmaculada Concepció, a la seva capella, Escorial, 165 (Gràcia). — Demà, Torn dels Sants Àngels i Sant Vicenç de Paül, a la mateixa capella.

— Diumenge VII després de Pentecostès.

Evançeli. — Mt. VII, 15-22.

Això deu Jesús als seus deixebles: «Guarda des dels falsos profetes qui us vénen amb pell d'ovella, i de dins són llops rapaços.

En els fruits els coneixeràs. Que es cullen rams de les espines, ni figues dels cars? Talment l'arbre ho lleva fruits bons; l'arbre dolent fruit dolent. Tot arbre qui no fa bon fruit, es talat i llençat al foc.

No tothom qui em diu: Senyor, Senyor, entrarà en el reialme dels céls, més qui fa la voluntat del meu Pare qui es en els céls, aquest entrarà en el reialme dels céls.

(De la «Pulla Dominical», del bisbat de Barcelona, edició catalana.)

tada a l'Ajuntament de la nostra ciutat per l'entitat referida. A continuació transcriuim els principals extrems de la dita nota:

«En primer lloc no s'ha donat a la publicitat el pressupost general esportiu perquè les seves dades aproximades (com oficialment es reconeix) no havien de servir sino com a base per a assenyalar la importància dels esports i la necessitat d'aconseguir una major atenció de la que fins ara havia estat dispensada pel nostre Ajuntament.

Després, que la xifra que es demana de subvenció no té ni pot tenir cap relació directa i exclusivament amb els pressupostos parcialitzats per la senzilla raó que el repartiment de les subvencions s'efectua mitjançant discussió entre els delegats de totes les federacions i entitats, les quals han de tenir en compte al procedir-se a aquesta discussió, les proves efectuades per cada esport i els mitjans de vida amb què cada un compte, segons s'estableix en l'article 13 dels estatuts de l'entitat.

Altres, que «segons és costum i s'ofereix en el paràgraf penúltim de la instància presentada a l'Ajuntament, la Confederació presenta l'acord que s'obtingui de la discussió referida per al repartiment de la subvenció, i aleshores es quan pot estimar-se l'oportuna per a impugnar l'acord que hagin adoptat els representants dels distints deports sobre interessos que els afecten directament.

Es de suposar que amb aquests precedents, ningú veurà en la demanda de la Confederació ni el proposat d'aconseguir una creuada subvenció per sorpresa (cosa que ni per subvenció ni per crescida, resulta possible en aquests temps) ni fa idea de passar per alt la discussió i aprovació de l'acostumat repartiment, cosa que per indispensable està en el general convenciment dels delegats com hi estarà aviat en el de tots els senyors regidors del nostre Ajuntament.

CAMPIONAT DE TENNIS

Wimbledon, 7. — Final del Campionat de lawn-tennis del doble de cavallers.

Els senyors Lyett i Godfrey venen el comte de Gomar i el senyor Flaquer per 6.3, 6.4, 3.6 i 6.3. — Han venut.

Bisbat

A Tarragona ha obtingut el grau de doctor en Sagrada Teologia amb la qualificació enigmàtica discrepant. En Joan Serret i Parrés, d'aquesta diòcesi.

Ahir al matí es celebrà a la Catedral funeral en sufragi del difunt canonge doctor Casadas.

Hi va assistir una nombrosa concurrencia, la qual va posar de relleu com era estamat el difunt arditi.

El dol era presidit per la família del difunt, junt amb el vicari general doctor Pàris, qui portava la representació del nostre Prestat.

Al chor hi havia un tímbal, i la capella de música de la Catedral, sota la direcció del Mtre. Shuster Marraco, ha interpretat una inspirada missa.

— Subscripció per a la coronació de la Verge de la Cleva. — Sma anterior, 53.016 pessetes; Francesc Simon, 100; Francesc de Manana, 100; Ramon Volart, 100; senyors Ignasi Font i germanos, 100; senyora vídua de Raga, 100; Maria Ricart d'Amar, 100; R. J. Estany, 100; Anna Salvadó de Guitart, 100; Camil Fontanilles, 50; Adrià Rosell, 50; Esperança R. Vda. de Codorniu, 25; Maria Turull, 25; Carme Mas de Serra, 25; Rosa Costa de Ciresa, 50; Emilia Corbera, 50; Rosa a la memòria de Mercè Pons i Felius, obrejades de plata; Joan Guitart, 25; Concepció Puig Vda. Garay, 25; Teresa Novella de Tel, 25; Carles de Fontcuberta, 100; marques de Puerto Nuevo, 100; una devota, 100; baronessa de Güell, un brot de rosari; Montserrat Sentmenat de Romero, pedres; una devota, 10. Total, 56.176 pessetes. (Seguirà.)

Els esports

LA CONFEDERACIÓ DEPORTIVA DE CATALUNYA

La secretaria de la Confederació Esportiva de Catalunya ens remet una nota pregant la seva publicació, amb l'objecte de prevenir el públic sobre la confusió que ha servit de base per a la campanya iniciada recentment per un diari esportiu arran de la demanda de subvenció presen-

Sardanes

Avui, a les deu de la nit, hi haurà una audició de sardanes a l'Ateneu Nacional Verdagger, a càrrec de la cobla Cathala.

NOTÍCIES DE LA PENÍNSULA

(Telegrams i conferències de LA VEU)

NOTÍCIES DE PORTUGAL

Lisboa, 7. — Ha arribat a questa capital el nou Nunel apostòlic.

Es confirma que en el motí que tingué lloc dijess enera a Suñer, organitzat per elements populars i en el qual intervingué la guàrdia nacional republicana per a restablir l'ordre, resultaren ferides diverses persones. — Hevas.

Lisboa, 7. — El President de la República ha estat objecte d'una enxusta acollida a Oporto i a Xerez, i en el qual població es dirigí després de visitar aquella capital.

El senyor Almeida ha estat invitat a visitar l'Algarve, abans que acabi el període de la seva magistratura.

Se sap que l'objecte del viatge a Oporto tingué per objecte presidir la inauguració del Congrés Nacional del Treball. — Hevas.

Lisboa, 7. — Han estat autoritzats els aviadors senyors Brito País i Sarmiento Balle, per a realitzar llur projectat viatge aeri de Portugal a Iacobao que, segons totes les probabilitats, sera emprès el dia 22 de l'actual.

Al poble d'Elvas, un sabater ha assassinat una filla seva de 16 anys, tallant-li la carotid amb un ganivet.

Les sessions parlamentaries han stat prorrogades fins el dia 5 d'agost pròxim. — Hevas.

MANIFESTACIÓ DEL PRESIDENT

Madrid, 7. 2 tarda. — El cap del Govern, després de despatxar amb el Rei, s'ha traslladat a la Presidència, on ha rebut els periodistes.

Es ha manifestat que, segons les notícies rebudes a Governació, a Barcelona continua intensificant-se la vaga del transit rodat, atenent cotxes tramvies.

Ha anunciat el president que la setmana entrant marxarà cap a Santander, a començar l'estiuig, la família real.

Després marxarà, com anys anteriors, a Sant Sebastià.

Ha desmentit el president que el Príncep d'Astúries es trobi malalt de gravetat, i la prova és que aquestes no passejat per la Castellana, i la gent ha pogut comprovar que no està malalt com es deia.

Marxarà el Rei amb la seva família a Santander?

Es probable que hi vagi després, deixant sempre té el costum el Rei de fer el viatge en auto.

De totes maneres el Rei anirà l'hora del Nord o Madrid amb freqüència, per a despatxar els assumptes pendents.

El marqués d'Alhucemas ha dit que el ministre de Foment havia marxat a Burgos.

Ha tornat d'aquesta capital dilluns, per assistir al Consell que se celebra aquest dia a les cinc de la tarda. — Ha vist aquests anuncis de crítiques lanceïts alguns periódics per la setmana entrant? — ha preguntat un reporter.

Homen me n'aglo que m'ho diguen vostes — ha contestat el president, en to festiu. I després ha afegit encònicament:

Es completament inexacte que algú pensat en cap combinació ministerial, i tots els ministres, inclosos els estatals de la collaboració ministerial de la Guerra, les quals són excellentes del qual estàm més d'un dia que passa.

Doncs el període que anuncia al Rei d'estar-ne segur, puix diu que el Rei li ratifiquarà la seva confiança — ha observat el periodista.

Dones per fortuna — ha insistit el president — dins del Govern no hi ha dissenyos, i això no pot esser cert, per tant, perquè sorgeixi la

causa manifestant el president — el senyor Alvarez (don Melquiades) — conferenciarà amb els caps de minories per a ultimar els acords sobre el funcionament de la constitució parlamentaria de responsabilitat.

Confirman aquesta tarda el ministre de la Governació les notícies que el marqués d'Alhucemas, sobre l'extensió del conflicte dels transports, ha escrat sobre la seva impressió

de les possibles derivacions del conflicte, el dia d'Almodóvar ha replicat:

— No es pot tenir una impressió concreta, car els aquests conflictes sovint sorgeixen coses imprevistes.

En el ram d'alimentació solament hi ha una pau petita d'obres en vaga.

Així s'han desatarrat quinze vagons de diferents mercaderies.

Ignorava el ministre el que hi ha de cert en l'anunciat boicot a les mercaderies de Catalunya.

MINISTRE MALALT

Aahir, a la tarda, es retira, malalt, del Congrés, el ministre d'Estat, el qual, avui continuava al llit.

A primera hora de la tarda ha desparc: a casa seva amb els secrets.

DESGRACIA

L'expres d'ínum, en arribar aquest matí a Madrid, ha atropellat i desatrat a l'estació de Villalba, el cap d'estació que volgué travessar la via.

EN GASSSET A BURGOS

El ministre de Foment, senyor Gaspar, ha marxat a Burgos, per tal d'inaugurar els treballs que es realitzen al nu Aragon.

NOTA DE FOMENT

Han facilitat al ministeri de Foment una nota que en sintesi conte la contestació donadaahir pel ministre al senyor Saborit, sobre deficiències en el servei d'algues a Madrid.

LA «GACETA»

La «Gaceta» publica:

Reial ordre del ministeri de Finances, disposant que mentre estigué encamionada a la Inspecció general de Duanes la vigilància del Camp de Gibraltar, assumeixi aquesta delegació del ministeri de Finances, en tot el que es relatiu amb la repressió i persecució del contraband i el frau en aquella zona.

Una altra, disposant que el dia primer d'octubre del corrent any donin començament als exercicis de les oposicions per a proveir dels places d'ingress en el cos pericial de comptabilitat de l'Estat.

D'instrucció pública. — Disposant que es publiqui en aquest díari oficial l'única llista que s'insereix dels mestres del torn interí que en seu dia han de cobrir vacants reservades als mateixos.

L'INCIDENT SANCHEZ GUERRA-AGUILERA

Madrid, 7. 4'15 tarda. — El president del Consell Suprem de Guerra i Marina, general Aguilera, desmentit per la interpretació que s'ha donat al final del seu incident amb el senyor Sánchez Guerra, ha nomenat els generals Bazan i Friedrich, perquè, en son nom, visitin el comte de Romanones, pregant-li que doni públicament una versió exacta de la tramitació i solució de l'incident.

AL SUPREM DE GUERRA

Reunit el ple del Consell Suprem de Guerra i Marina ha aprovat la proposta d'ascens a general de divisió del general Sanjurjo.

Després ha començat a examinar la proposta d'ascens a general del coronel del regiment de Lusitania senyor Ruiz del Portal.

Per no never-hi temps, la proposta ha quedat damunt la taula per a considerar-se l'examen en la pròxima reunió del ple.

Les impressions sobre aquesta proposta són molt optimistes.

S'assegura per persones que es consideren informades, que entre els postes d'ascens figura la del general Cabanelles, alegant que ha estat informada en sentit negatiu.

INDULT D'UN PERIODISTA

El ministre de la Guerra ha signat avui una Reial ordre indultant de la resta de la pena que li quedava per complir el periodista bilbaí don Jésus Escartín.

EL CONSELL PENITENCIARI

S'ha reunit el Consell Penitenciari, presidit per l'ex-ministre senyor Argente.

Aquest ha rebut, després, els periodistes, dient-los que entre els acords adoptats figura en primer terme la redacció del Reglament, orga-

nic del dit Consell, per al qual s'ha format una ponència.

També s'ha tractat de l'estat en que es troben les presons de Sevilla, Orense i Lleida, acordant-se solucionar ràpidament aquest assumpte.

S'ha convingut que el Consell tingui local adequat; als mitjans necessaris per al seu funcionament.

L'Inspector general de Presons ha tornat de fer una visita d'inspecció a les presons de Figueres i Barcelona.

EL GENERAL VILLELA

El dia 8 marxarà a Jaca el general Villela, acompanyat d'un ajudant, per a estudiar aquell camp atrinxerat, com a preparació de la conferència que donarà avui l'Estat Major Central.

SESSIO NEUROLOGICA

El ministre de Treball ha presidit aquest matí la sessió necrològica en honor del senyor Sabillas, celebrada a l'Institut Nacional de Previsió.

ARQUEBISBE DE BUENOS AIRES

S'han rebut a Madrid notícies que el Govern de la República Argentina ha proposat per a ocupar la Seu arquebisbal de Buenos Aires monsenyor de Andrau.

Aquest prelat assistí a Madrid, a la Setmana Social.

L'ATENEU DE MADRID

El president de l'Ateneu, senyor Ossorio i Gallardo, publica la següent nota:

«La Junta de Govern de l'Ateneu de Madrid, en vista de les informacions que aquests dies han circulat per la premsa, creu indispensable fer públic que a l'Ateneu no hi són imputables sinó els fets que realitzen oficialment els seus òrgans representatius. Quant als actes i opinions personals dels senyors socis, només li toca respectar-los per ésser de llur individual i exclusiva responsabilitat.»

ACCIDENT AUTOMOBILISTA. — ELS GERMANES QUINTERO FERITS.

L'Escolar. — A un quilòmetre d'aquesta població ha xocat amb un arbret a la carretera l'automòbil dels germans Quintero, que viatjava en companyia de llur mare i una germana.

Sobrevingué la topada per haver-se refet l'adreça de l'automòbil i fou tan forte que el cotxe queda completament trossejat.

Joaquim Alvarez Quintero sofriix la fractura de la cama esquerra.

El seu germà Serafí sofriix lesions menys greus i hius contusions la mare i la germana.

Hi han estat traslladats a la població on se'n ha practicat la primera cura.

Els SINDICALISTES LLIURES

A VALENCIA

València. — La Unió de Sindicats Lliris comença a actuar.

Hi han arribat delegats de Madrid i Barcelona amb l'objecte de fundar un Sindicat de Banca i Borsa.

S'ha facilitat una nota a la premsa anunciant que aviat se celebrarà un acte públic per a exposar els exaus dels treballs realitzats.

ADHESIONS AL GENERAL AGUILERA.

Madrid, 7. 5'15 tarda. — Durant el dia d'avui han continuat acreditant al despatx oficial del general Aguilera cartes i telegrammes d'adhesió.

Entre les cartes n'hi ha una de Miquel Unamuno.

SOBRE L'INCIDENT

AGUILERA-SANCHEZ GUERRA

Madrid, 7. 5'15 tarda.

Com a conseqüència de la gestió entablada pels generals Friedrich i Fontan, en nom del general Aguilera, perquè el comte de Romanones clareix l'incident amb el senyor Sánchez Guerra, aquesta tarda el president del Senat ha facilitat als periodistes la següent versió:

«Estant diverses les versions que s'han donat de l'incident ocorregut entre els senyors Sánchez Guerra i Aguilera, no es d'escriure que algunes siguin inexactes i davant d'aquesta inexactitud el senyor general Aguilera ha recorregut al president del Senat pregant-li que aquest rectifiqui les versions errònies que del fet han circulat.

El comte de Romanones ens ha manifestat que després de l'incident es devingué en el seu avant-despatx del Senat entre els esmentats senyors i en el qual s'arriba a vies de fet per part de tots dos, jutja que era indispensable una reconciliació immediata, a la qual, per les circumstàncies que acompanyaven l'incident i cavallerescat dels senyors Aguilera i Sanchez Guerra, havien d'estar propícies.

Reunits els expressats senyors amb els senyors president del Consell, ministre de la Guerra i comte de Romanones, després de mitjanes explicacions, s'atribueix a una reconciliació completa, estrenyent-se un i altre la mà.

Això es en síntesi el que ha passat.

Tota altra versió tendenciosa només pot servir per enverinar els àmics sense benefici per a ningú.

Malgrat haver-se facilitat aquestes explicacions, s'ha dit aquesta tarda que s'havia redactat un document amb la versió del comte de Romanones, document que havia firmat el general Aguilera, però que el senyor Sanchez Guerra no s'havia prestat a posar-hi la signatura, i per això l'incident podria tenir altres derivacions.

Per tractar-se d'assumptes tan delicats no hem pogut comprovar l'exactitud d'aquest rumor, que ha constitut l'únic comentari polític de la tarda.

AGUILERA - SANCHEZ GUERRA

Madrid, 7. 8'30 nit.

Durant tota la tarda s'ha continguat parlant de la qüestió Aguilera-Sánchez Guerra.

Els periodistes s'han donat compte de què passaria quelcom anomàl, quan han observat aquest al ministeri de la Guerra un gran moviment en la secretaria del ministre i despatx del Consell Suprem de Guerra i Marina.

Cap a les onze del matí han vist els periodistes que un ajudant del general Aguilera, el comandant senyor Borrero, prenia l'automòbil precipitadament.

Els periodistes han pogut comprovar aviat que el comandant Borrero es dirigia amb el cotxe al domicili del comte de Romanones.

En arribar a la Castellana ha balzat de l'automòbil l'ajudant d'Aguilera, i s'ha entrat a l'hotel del president del Senat.

Tot això ha fet que els periodistes redobllassin la seva activitat, i llurs recorreguts per a testimoniar que aquestes per a testimoniar que es tractava obtingut resultat.

El general Aguilera, segons sembla després de medir sobre la situació que l'incident es desenvolupa, nota que cèrta al comte de Romanones preguntà una nova intervenció en l'assumpte sorgit amb motiu de l'incident amo el senyor Sánchez Guerra.

Segons que el general Aguilera, en vista de les versions que de l'incident s'han fet públiques, determina pregar al president del Senat, testimoni del mateix, que redacte per si sola una nota explicant la forma en que l'incident es desvolrà, nota que seria posada després a la signatura del general Aguilera i de don Josep Sánchez Guerra.

Segons també que el general Aguilera indicava en la seva carta al comte de Romanones el seu desig de que aquestes dades a la pàtria per mitjà

una vegada compleix el seu compromís d'honor.

Els periodistes s'han dedicat a seguir als senyors Sánchez Guerra i Aguilera.

El senyor Sánchez Guerra ha estorbat a Tournié, i allí l'han pogut interrogar els periodistes.

El senyor Sánchez Guerra, després de oir la versió que dels esdeveniments circulava, ha exclamat:

— Tot això són fentades.

I davant la insistència amb que un periodista s'ha referit als rumors circulats, el senyor Sánchez Guerra ha preguntat a son torn, amb un gest que sembla reflectir una actitud:

— Continua essent el general Aguilera president del Suprem de Guerra i Marina?

Després d'això ja no ha dit res més el senyor Sánchez Guerra, sinó algunes paraules per afirmar novament que les notícies circulades són una fantasia.

Els periodistes han intentat durant tot el dia veure al general Aguilera, sense aconseguir-ho.

El general es nega en absolut a rebre a ningú, i a la porteria del seu domicili tenien ordres de no deixar pujar a ningú.

Els periodistes han esperat al carrer el moment que sortís el general per a enveixar-lo.

Un periodista que ha pogut saludar el president del Suprem de Guerra i Marina al domicili d'aquest, després d'interrogar-lo sobre diferents punts relacionats amb l'incident haugut amb el senyor Sánchez Guerra, s'ha aventurat a interrogar el senyor Aguilera en aquests termes:

— Es diu en tot Madrid que se celebrarà un duel d'honor entre vosté i l'ex-ministre senyor Sánchez Guerra. Què hi ha de cert, mon general?

El general Aguilera, contrariat, ha contestat:

— Sobre aquest punt vosté comprenderà que jo no puc dir res.

Durant tot el dia d'avui els senyors Sánchez Guerra i general Aguilera han continuat vigilats per personal de policia, que seguia en automòbil tots els passos d'ambdós personatges.

CONDEMNÀ

Madrid, 7. 9'15 nit.

S'ha fet pública la sentència, d'accord amb la pena imposta per un Consell de guerra celebrat a Melilla, contra el comissari de guerra Victor Rodriguez, acusat del delicte de malversació de cabals particulars.

La pena imposta pel referit Consell d'eguerra és la de deu anys de presó i inhabilitació en el carrec.

UNA CONFERÈNCIA

Dilluns, 9 del corrent, a dos quarts de set de la tarda, a la sala d'actes de la Reial Acadèmia de Jurisprudència, donara una conferència sobre Tanger i el protectorat espanyol al Marroc, el secretari de la Reial Societat d'Història Natural i membre de la Junta Central de la Lliga Africana, don Angel Cabrera.

CONGRES MUNDIAL DE LA PREMSA

El senyor Franco Rodriguez, acompañant del director del periòdic americà «Editor and Publisher», Mr. James W. Bier, ha visitat el ministre d'Instrucció Pública per a notificar-li que el pròxim any 1925 se celebrara a Sevilla el Congrés mundial de la premsa.

El senyor Salvatierra els ha manifestat que en el pròxim pressupost portara a les Corts una quantitat per a les despeses del dit Congrés.

LA REINA

La Reina dona Victòria, acompanyada del marquès de Bendana, i de la senyoreta d'Heredia, ha visitat aquest matí l'Hospital de Sant Josep i Santa Adela.

De tornada al Palau ha rebut a dona Maria Ferrer, la comtessa de Sonneruelos, la marquesa d'Heredia, la comtessa d'Albar, el marques de San Juan de Piedras Albas i filles i a dona Pilar Villalobos.

UNAMUNO-AGUILERA

El senyor Unamuno ha dirigit una carta d'adhesió al general Aguilera.

Heu's aquí alguns paràgrafs de la carta:

— Si vosté estigués sol o quasi sol, si vosté no tingüés al seu voltant l'opinió d'Espanya més conscient de la seva dignitat i la seva actuació, fos millor res meus que de la seva posició personal. L'acta de la carta al senyor Sanchez de Toca hauria estat una torpesa, però en l'estat històric del gran plet, ha estat un gran encert. Res, en canvi, més inhabil que les habilitats dels polítics.

Segueix dient el senyor Unamuno que no pretén donar al general Unions de tècnica política, però li assegura que el seu darrer atac ha

fit avançar molt la causa de la justícia contra els partidaris de la irresponsabilitat.

En part del Consell Suprem de Guerra i Marina, l'anomena el senyor Unamuno «Tribunal Suprem Civil de Guerra i Marina», i l'anima i l'estima a què procedeix en la seva obra per raons — diu — de pàtria i de civilitat.

Així politics que en els partits governamentals han vingut dirigint l'Estat espanyol, els qualifica de «raïoles i degueyos», «profanadores de la ley».

Acaba diant el senyor Unamuno que per raó de justícia està al costat del general Aguilera per a tot el que li pugui servir.

CONFERÈNCIA D'ORTEGA GASSET

Madrid, 7. 10'30 nit.

Aquesta nit ha donat una conferència a l'Ateneu, el diputat don Eduard Ortega Gasset sobre les responsabilitats.

Comença diant que quan va veure sorgir aquest problema va concebre esperances de regeneració per a Espanya, pujar creu que en l'esmentat problema està a gaudí del millorament del nostre estevendor.

El pitjor que ens passava era la indiferència amb que deixavem passar els desastres sense tenir la més petita condemna per a llurs causants.

Adverteix el perill que entranya el que les responsabilitats es vulguin fer massa difuses.

Certament les responsabilitats venen d'antie, però no ens hem de deixar enganyar amb això, i és necessari que ara concretem i exigim responsabilitats exclusivament pel desastre d'Annual i els successos del Marroc.

El cicle ha de començar quan menys, en la campanya de 1909 que s'inicia a espaldes del poble; i aquesta és la responsabilitat més gran.

Assenyala el contrast que presenten les dreies, que quan la setmana trágica de Barcelona considerava infàtils els tribunals militars, i ara els neguen llur concurs.

Cita alguns dolorosos fets de la campanya del 21 del qual fou testimoni.

Parla de la mala preparació de les tropes, per manca d'organització, de guida a les funestes reformes de 1918, que foren la conseqüència d'un acte de sindicalisme militar.

Amb aquest motiu combat la gestió del senyor Cierva al ministeri de la Guerra.

Illegeix l'article 49 de la Constitució, relatiu a la responsabilitat dels ministres, i el 149, en el qual es consignen els casos d'inhabilitació dels funcionaris públics.

Crea cosa fàcil trobar figura de delictic, puix amb més facilitat es troba per als obrers sindicalistes quan se'ls vulgui condemnar.

Es necessaria la revolució, però aquesta no consisteix soles en els aldarulls de carre, sinó en que el poble sapiga imposar la seva voluntat pels camins legals, si és possible, o sinó, pels extralegals.

Culpa de tot és — termina diant d'una reduïda oligarquia d'homes polítics que estan en gairebé tots els Consells d'Administració de les grans Companies.

EL GENERAL AGUILERA

El general Aguilera ha dit aquesta nit a un periodista:

— Estic molt agraït a la premsa, molt; però voldria que no em portés tant. Aquests són moments de seu retinent i discripció. Als que pregunten, als que estiguin avisats d'impressions, digueu-los que quedure com un cavaller, com he quedat sempre.

EL TABAC DE CANARIES

El director de la Companyia Arrendataria de Tabacs, don Francesc Bastos, ha estat obsequiat amb un banquet a l'Hotel Ritz pels representants de les fàbriques de tabac de Canàries, per a celebrar la publicació de la Reial orde autoritzant la venda de tabac canari a Espanya.

EL SERVEI D'AUTOMOBIS

L'empresa d'automòbils ha comunicat al governador civil que la circulació s'ha restablert a totes les línies.

Ha estat detingut Guillem Mora, per coaccionar el personal d'autòmòbils que fa el servei de la Guindàs.

ELS SENYORS SÁNCHEZ GUERRA I AGUILERA

A mitja hora ens informen que el general Aguilera ha passat gran part de la tarda passejant pel Retir.

El senyor Sánchez Guerra, assegura al qui suposem ben esbasant que assisteix a la reunió del Consell d'Administració d'una societat.

PER LES FAMÍLIES DELS CONDENATS

El cap de la Secció d'Infanteria del ministeri de la Guerra, general Feijoo, ha proposat que per a rematar la situació en què queden les famílies dels caps i oficials que sofren condemna a conseqüència dels processaments pel desastre d'Africa, que tots llurs companys aportin una quantitat, la qual encara que molt petita, serà suficient per aconseguir el fi perseguit.

L'arma de cavalleria també ha fet-seva aquesta idea, i la posarà així mateix en pràctica.

L'ATENEU I EL GENERAL AGUILERA

Don Gabriel Franco, com a secretari i en representació de la Secció de Ciències Morals i Polítiques de l'Ateneu, ha dirigit una carta als periodistes demanant que facin constar.

Primer. — Que la visita feta al general Aguilera el darrer dijous, no més tinguis per objecte oferir-li la tribuna d'aquesta casa i un lloc entre els oradors que han d'intervenir en el mitjà projectat per a molt aviat sobre les responsabilitats.

Segon. — Que l'esmentada gestió es troba dins de les que ve obligada a realitzar la Secció, organ representatiu també de l'Ateneu de Madrid.

Tercer. — Que l'accord per a portar-la a cap, ha estat adoptat per tots els elements de la dita Secció que reglamentàriament ho podien fer.

Quart. — Que la Secció en nom de la qual es firma aquesta carta, no es pot fer responsable de les informacions diverses que sobre la seva gestió publica la premsa, sobretot tenint en compte que no facilita cap nota oficiosa dels actes en els quals intervé.

Cultura

En el darrer Consell Directiu de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana es van acceptar com a socis col·lectius: Ajuntament de Borges Blanques, Ateneu Obrer de Súria, Comitè Cultural de Nova York i com individuals: 32 de Barcelona; 5 d'Horta; 2 de Sant Andreu, 1 d'Argamunt; 2 d'Arbúcies; 7 de Borges Blanques; 1 de Caldetes; 17 de Calella; 1 de Cardona; 2 de Cornellà; 3 de Gavà; 1 de Guardiola Fontrubí; 3 d'Hospitalet; 3 d'Igualada; 6 de Lleida; 1 de Maldà; 3 de Manresa; 1 de Mora la Nova; 1 de Pobla de Claramunt; 1 de Sant Boi del Llobregat; 4 de Sant Climent de Llobregat; 1 de Sant Sadurní de Noya; 1 de Santa Coloma de Queralt; 7 de Súria; 1 de Torregrossa; 12 de Tortosa de Montgrí; 2 de Vich; 2 de Madrid; 1 de Sevilla; 3 de París; 1 de Nova York i 9 d'Iquíque.

Un drama irlandès

El magazine català «D'aci d'allà», seguint son camí de donar compte dels batalls de la vida universal, ha aconseguit publicar en el seu número darrer el drama irlandès «El Trobair», del fort escriptor patriota irlandès Padraig H. Pearse, traduit pulcrament i correctament pel nostre distingit company Enric Sala.

El nom de Padraig H. Pearse, no és encara gaire conegut entre nosaltres, però ho sera molt amb el temps, perquè esdevindrà una de les figures llegendaries d'una pàtria retrabada i, per tant, s'estendrà el ressò de seu nom per tot arreu, tal com s'esten el de tots els patriotes que sacrificaren llur vida.

Padraig H. Pearse fundà el «St. Enda's College», i es dedica a la nacionalització d'Irlanda, essent un dels primers organizadors de la revolta armada.

Fou un dels signataris del Manifest del Govern Provisional, lluitant

fermament en la setmana de Pasqua de 1916, i caigut ferit en poder dels anglesos, els quals els afusellaren sense esperar que es guarissin.

Una de les coses que fan més simpatia l'actitud d'en Sala, traductor «El Trobair», és que els drets de representació son destinats a la «Fine Gaeldeach», entitat creada per a la renacionalització d'Irlanda.

Ultra aquesta veritable troballa per a son darrer número, «D'aci d'allà» publica un selecte sumari notable per molts conceptes, com pot veure's més per la seva enunciació:

— Impressions de viatge: Bestificació de Sor Teresa de Lisieux, Francesc de P. Biasi. — La nit de Sant Joan (poesia), Juli Vilà Ortiz. — De l'homenatge a Pau Claris. — Del mon de

**Lavabos
Banyeres
Bidets
Escalfadors
Dutxes
Waters
etc.**

PREUS REDUITS

JAUME SAURET

7 - Carrer Pelayo - 7

**Institut de Cultura
i Biblioteca Popular de
la Dona**

les Lletres i de les Arts, Puck. — El 1919, per François Copée, trad. de Josep Granger. — De l'Aplic Excursionista de Catalunya. — Théophile Gautier, J. Massó Ventós. — La senyoreta Valentina, Jaume Martí Martí. — N'Adolf Fargnol i els seus cofrets. — J. Pich i Torres. — De la festa d'infants i de flora al Parc Güell. — Les dues més solemnes festes de Catalunya. — La Reina dels Jocs Florals de Barcelona (retrat). — L'Exposició d'Art d'enguany. — Paisatges de Catalunya. — Un recó dels Velers i Port de Barcelona. — D'una visita a l'Exposició del Móbil. — Actualitats. — Festa simpàtica a Sant Esteve de Palautordera, Janine Texidor. — El Trobair (drama patriòtic de P. H. Pearse, traducció d'Enric Sala). — Actualitats. — La benedicció de la bandera dels Pomells de Juventut de Masnou. — La Il·lada, en català: La mort d'Hector, Antoni Bruller i Toselli, trad. — Actualitat. — La dona de la taronja (conto xines), Ricard Permanyer (trad.). — La missa de dotze (poesia), Joan Badia. — L'Assemblea de Congregacions Marianes. — Crònica Catalana, Y. — Suplement artístic: Banc romànic de Sant Clement de Tahull. — Coberta de J. Girbal.

Lectures

SCHOLA CANTORUM DE SANT JUST

Encara les portes de la Schola Cantorum de Sant Just han sabut obrir-se per aplegar en intimitat als que son familiars i devots concurrents.

Dues lectures ben notables hi han tingut lloc.

La d'En Carles Pages de Climent i la d'En Joan Soler Vicens.

En Carles Pages de Climent, fugint de conceptuositat sap dir ço que veu i ço que sent. Les coses d'extrema senzilles o soles a ploma prenen caient d'interès: sap agafar-les pel cantó que per on poden arribar un lleïdor. Tal és «Oda a la meva vartanya», records d'infant ingènu i sensits.

«Pairal», el qual nom diu prou per a evocar-nos la llar on s'han descobert els primers passos de la vida. «Records

LLETRES I LLIBRES

De Leopardi

A SILVIA
(1828)

Silvia, del temps encara,
de ta vida mortal faràs memòria,
llavors que resplendrà la bellesa
en els teus ulls enriquits i esquivols.
i alegre i cònsirosa
gujavés el llindar de joveunesa!
Sonaven les quietes
cambres i, vora tu, tot sendero,
de la teva perpetua cançó,
quan a les tasques femenils atenta,
seguida, bellament
del futur delitos eres contenta
que dues a la ment.
Era el maig olorós, i tu solies
alxi menjar tots dies.
Llavorés els estudis
gentils deixant i els meus papers su-
sos,

on la flor de la meva primeria
i de mi despenya,
damunt el pòrto del pairal estatge,
parava les orelles
ta veu en escota
i l'apressada mà
que recorria la penosa tela.
El cel serà plau d'm de mira
les daurades vies i les hortes
i aquella mar al lluny, i la muntanya
i mai llengua mortal podràs di-
re que sentia al si.

Que pensaments suaus i que esperan-
guines cors, o Silvia mia! — i ces,
Com llavorés se'n mostraven
la vida humana, el fat!

Quan de tanta esperança a mi em
un sentiment em nua recorda,
acabré desconsolat.

i altra vegada em dol ma desventura
O natura, natura,

per què el que prometies
llavorés, no has pagat?

per què l'has enganyada

de tant a ta fillada?

Ans que l'hivern no eixarreis les

escomesa i vençuda herbes

d'un mal reclos, vas caure, o ten-

La flor de tes anyades draletat

mai no l'has vist, i no t'amorsiren

el cor les alabances regalades

o de la teva negra cabellera

i dels esguardos enamorats i esquins

ni de l'amor els camps no van par-

en els dies festius.

Tamé fa poc ma dolça

esperança fina i també nagaren

els fets la joventut

a nos anys. Ai mesquina,

i com, com has passat

cara companya en la novella èdat!

Aquest és aquell món? Aquests els

gaudis l'amor, les obres i esdeveniments?

Aquesta és la fortuna dels vivents?

Quan el ver va aparèixer

tu, misera, caigueres, tot signant

la mort gelua i una tomba nua,

ta mà, de lluny estant

Trad. JOSEP CARNER

Vuitcentisme barceloní

Dels vells costums

III i darrer

Era faria llarguissima la reseanya dels costums de la ciutat, dels quals sois hem volgut donar una lleuera idea. Basti dir que cada església que celebrava la festa del seu patró, posava en commoció un barri. Les festes sovint joveien: quan un barri les acabava, les començava un altre. A estiu, sobretot, s'observava això que diem.

Començava per l'agost, amb Sant Domènec, la fira de cànits en el seu convent de Mont Sió, beneït per el pou del Sant, l'aigua del qual se repartia entre els fidels; segueixen a Sant Just, la popular festa de Sant Llorenç de la Tapineria (el Sant no hi era tot), desapareixent el seu convent de les obres de la Reforma; la resta major de Gràcia i les particulars de totes les esglésies de la ciutat que tenen Maria per patrona; es de Sant Joaquim i Santa Elena, advocada de l'Hospital, la dels escolapis, Sant Agustí i Sant Ramon, que acabaven amb la de la Verge d'agost, data en la qual s'acostumava a tancar l'estiu i que els més recalcitrants allargaven fins el dia 29, dia de Sant Miquel.

Era costum el dia 8 de setembre l'ascension a Montserrat, vencent les dificultats del viatge que s'havia de fer en calzes i curratges. Corrués de

gent anaven a la pintoresca muntanya, especialment quan dues festes se seguien. Era potser un incipient gest de catalanisme el que portava a la històrica muntanya. En Cornellà i En Manjanès, després de dir-nos que el monestir està a set lligues de Barcelona, entre el fangós Llobregat i el camí reial que pòria a Saragossa, afegeix:

Durant la vigília o dies abans de la festa, infinitat d'omnibus i altres carriatges surten d'aquesta ciutat portant gent fins al monestir o fins als poblets de Collbató, si preferien nuixar a peu o «asnalment» per aquells brenys i pelats viaranyos. Potser no són per alguns el principal moble d'aquest romiatge la devoció, sinó el donar a l'esperit agradoable satisfacció amb motiu de la concurreda, gaudint al mateix temps dels bells punts de vista que ofereix l'elevació de la muntanya, però no podem menys que assegurar que els devots són molts i que la Verge de Montserrat és la patrona del país, la Perla de Catalunya. Per altra banda, si havem de donar crèdit al modisme, molts casats de nou o molts per casar han d'amar a aquest romiatge, puix és sabut que no es ben casat qui no ha anat a Montserrat.

Potser d'aquells temps és la colla de Sant Miquel, ja que — continua el text — «l'anada és alegre com animadissima la tornada. Homes i animals tots porten la mostra del romiatge: un ram de boix, planta que abunda per la muntanya. Les culeres d'aquesta fusta, pintades de vermell, els rosaris, les mides de la Imatge fetes de cintes, són les estrenes que poden exigir-se als que van a aquest romiatge.»

Com a festa ciutadana hi ha la de la Mercè, aleshores no tan esplendorosa com anys després. La famosa escolania que s'estima precursa del Conservatori obert al Liceu en 1848, acompanya el caràcter de la festa. Per aquells dies, la Barceloneta també celebra la seva, com un sector de la capital de propis costums i de definits habbits.

Comencen les velles per Sant Francesc, i venen els dies autunnals, de veritable afecte familiar. La castanyada per Tots Sants, el record als difunts amb la visita al cementiri, les funcions del novenari d'ànimes, Sant Andreu, la Puríssima, Santa Llúcia i Sant Tomàs, tanquen el cicle amb què començarem el recull de records d'una Barcelona que no existeix.

Amb les fires començarem la ressenya, i amb les fires les acaben.

Hem intentat presentar breument al lector un any de vida barcelonina normal, trent-i-set anys de commo-
cions, guerres i flagalls. Si enfondissem el tema trobaríem llicons de folklore, coses que persisteixen i altres que s'han perdut totalment a l'embat del temps.

Si en aquesta simple decoració o comentari hi posessim personatges, successos públics, innovacions i canvis, engendrirem vida i moviment a la vella ciutat. Per ara hi renunciem, ja que el nostre objecte ha estat modestíssim: girar la vista enrera, anotant, sense fer cap comentari.

* * *

Tal era la Barcelona d'ara fa setanta anys. Però d'acord, des d'aquells temps, s'ha anat renovant, tant en costums com en homes, en la reforma de vells carrers i la substitució per nous. Alredós de les muntanyes que formen la ciutat, en el pla que ocupa, amb l'ample camí del mar que es perd per l'horitzó, la nostra ciutat ha trencat muralles i marelles, s'ha exempliat pels costats i remuntant muntanyes ha fet la deguda creixença, rebent la infusió de sang dorastera que ha pagat amb riquesa, al mateix temps que els seus fills en altres continents han honorat l'ill-procedentia.

Els costums s'han renovat, com han canviat els vestits i ha desaparegut so que podrien dir-ne pintoresc. Però l'arrel antiga que ha fructificat amb els anys, la valor de la qual constitua la seva característica inconfusible, aquesta, ha restat. Cada generació ha aprofitat un canvi, però cap ha renegat de la precedent. Ha estat una bella evolució que encara presenciem i que veuran els que ens succeeixin.

Per això en el transcurso d'un any que hem esboçat s'observa una línia recta que no té trencada en fer el resum de la vida ciutadana. Els pobladors i habitants conserven també

en el seu intim sentit el llegat d'aquella Barcelona, i el que podríem dir-ne virtuts ciutadanes resten amb tota llur potència.

No volem ara escrivir el que podríem dir-ne empenta industrial, tasca dels homes d'intel·ligència, força dels que obren camí a productes pel món. La gent vella que hem conegut iniciaren un camí que els altres han seguit i es veuria la seva tasca importantissima.

Potser un dia, a co que havem dit dels vells costums, hi afigirem l'anecdota dels homes que bastiren la cruta moderna.

I. BO I SINGLA

L'egoista

A. N'E. ISERN I DALMAU

... El tren anava a tota màquina, travessant les terres encoses de Castellbisbal...

Jo anava a Montblanc a un ater, i, en el vagó venia, camí de Valls, el meu amic En Pere Caulas, empordanès del cantó de Roses, home de molt agradable àvia, i d'una imaginació molt fertí que una platana...

Tot d'una, enriolant-se per ell sol, En Caulas em posa les seves mans al damunt l'espatlla, i feu:

— Coneixes En Sever?

— Sever! Sever! — vaig dir, tot imprecis de l'escomesa del moment, i com cercant en el sostre del vagó el del record.

— Si, home! En Sever W.! — torna En Caulas.

— Endevinat que el coneix! — li vaig respondre, quan m'acabava de dir el cognom.

— En Pere Caulas, enriolant-se encara més per ell sol, em mira en els ulls com per a contagiar-me millor de la seva passió riolera, i es disposa a contar-me'n una de les seves... de «llò tempore».

Diges, diges! — li vaig fer, tot donant-li un copet d'agraiment, a l'esquena, pel seu bon propòsit de fer-me passar l'estona.

I ell començà així:

— Escolta! Per de prompte thraig de confessar que res més lluny de la meva voluntat que fer-te desmereixer En Sever W. de l'estima que li puguis tenir actualment i que es deu tenir ben merescuda, per altra part! Consi que el que et vull contar d'ell m'agradara que ho sàpigues, perquè puguis jutjar del canvi radical, del tomb esplèndit que, oportunament, té son caràcter, ara tan obert i generós i atraient, que fa un comble de simpatia!

— Bé de saber-ho, Pere! — li vaig respondre. Jo pots anar dient.

— I aleshores, En Pere entra de ple al gres de la narració, que ja sembla interessant pel seu preambul.

* * *

A X... pels meus anys més ricament juvenils, hi érem aplegats cinc amics, els de les preferències, els que s'anomenen «els inseparables». Vivíem sota un mateix sostre i representem el nostre esforç de cada dia en l'acompliment d'unes mateixes ocupacions.

No es pot dir que el comunisme en les nostres coses arribés fins i tant de tenir establet entre nosaltres «la bossa comù», perquè co que ens certejava en primer terme eren, precisament, els quartos. No obstant, ens sorprava el bon humor, la salut i el goig de la vida, que fan les més grans de les riqueses.

Costumàvem a llevar-nos molt de matí, perquè la feina ens estalonava de bona hora, i l'affany del compliment ens poblava d'espines fa dolça procedència.

Preniem totes les diligències oportunes a garantir tot el possible l'èxit de les nostres tasques i el fruit del nostre treball; i mentre no ens manqués el tabac per a aclarir amb les seves fumeroles les heres més fosques del dia, ja es pot dir que ho tenim tot, humanament.

No tinc èlement d'unes diades més plenes, més absolutament plenes, per dir-ho com en, que agrelles remotes diades del meu viure juvenil a X..., que el borsador dels anys ja començava a deslliur de la pissarra de mos records millors....

Unicament ens ensombria la senyorieta iterada d'aquells jorts de què et parlo la conducta esquiva i insocial

d'En Sever W. que «convivia (?) amb nosaltres».

Creu que em plau de poder-te explicar, ara que tots dos tenim el llenre d'aquestes bones estones de camí, el capitol, una mica llarg, de la història del nostre comú amic, assenyant-hi els caires durs del ridícul que lanté els caires durs del ridícul que esperit insà de murmuració ni de critica!..

El cert és, — reprenia tot seguit En Caulas — que ell rompia en certes ocasions al dia el vincle sagrat dels homes que bastiren la cruta moderna.

Com que tenim envats de feina tots els dies de la setmana, esperavem la vinguda del sant diumenge com una promisió...

Les velles dels dissabtes ens recordem en el quart del piano, i entre musiques de totes les procedències i esplais de la millor mena, apromptavem totes les nostres iniciatives, encaminades a mirar de passar el dia de demà de la millor manera possible.

Tots, cadascú pel seu cantó, defensaven amb la més casolana eloquència els nostres personals projectes dominicals, i de la comuna acceptava en neixir l'accord, obert «en comunitat, sempre, sempre».

L'únic que discrepava del comú sentir i no s'ajegué mai als acords fou En Sever. Cap cosa li estava al punt de confusió, que diguissim: defugia l'obediència amb una rara maslleria d'interperat, i a tot «trobava pèls», malgrat la cosa fos del tot adient, i més neta i petita que un os de pollastre després de l'apar.

T'asseguro que en la seva companyia vaig guanyar-hi formidables talles amb els meus nervis i que vaig cursar tota una llarga carrera de metitòries, violències, ofegatz, en la neixir, tots els rampells i les res — no petites — que la seva imprudència suscitava del meu pregon...

A no ser que el «president» de la nostra «confraria amical» era un home amb més fiama que mi bot i més simpatia que un ràdesc, no m'havia estat possible defugir sempre — com me n'orgulleixi d'haver-ho fet i amb molta degeneració — l'explosió més que imminent dels meus enfadats velats i dels meus alzinars desitjos d'engegar En Sever... més enllà d'on es pon el sol...

Nemés calia iniciar-li un pla, perquè ell, precipitadament i sense atenuar l'honestesa del més lleuger jutjament, el seu caltre, respondé amb un rotund i fulminant: Allò era per «podrida» a qualsevol!

Creu que era «un cas: «un cas gros, realment! El tenim plantejat de constant a la nostra solució, i quan ens creiem haver trobat, en certes ocasions, la soprada incògnita, el més lleu succés es cuidava d'advertir-nos amb crua eloquència, que érem més lluny de l'èxit que un home qualsevol ho és del seu antípod!

Poc hi valia tot quant feiem, secretament, per a esclarir les causes fatals del procedir d'En Sever, i tot quant rumiàvem per a llançar-nos a la dissimulada esmena de les seves negatives i a gaudir-lo al calor de les nostres cordialitats. Tant se valia que el més reposat de la colla es trufés, encara que sense excess, de la selvàtica independència de l'heroi, a les seves pròpies barbes! Mai no fou guanyada a la companyia l'ànima rebeja d'aquell obtús impenitent!

Un dia el corriudem a una de les nostres petites «altres», i ens lapidava amb mots tormentosos de «prodigs» i «malversadors». En una d'aquestes ocasions, pensava que no em podria aguantar de dir-li «gana» arrabiant, definitivament,

En Ceulas la narrà així:

—Vet ací que un dia En Sever tornà tot molt i aïscatge de la seva sortida solitaria... Aquell vespre varem veure que no menjava cap peix a l' hora de sopar.

Tot ronxa, ronxa, un de nosaltres li va dir a cau d'orella:

—Que no han pica!, avui.

En Sever, per tota contesta, va fer com un mig riure, barreja de molèstia i de vergonya, segurament.

En havent sopat, ell mateix ens va contar el seu contratemps d'aquella tarda. La seva xarxa de sedeta crua havia quedat feta una pelleranya en els dies destructors d'unes arrels, a sota l'aigua, en l'engorgat. Si amb això no n'hi hagués prou, el seu berro li havia desaparegut a la fonduera, per no tornar mai més.

Ell ho contava irat, però amb una suplica de benvolència pintada als seus ulls...

—Adieu sorides! Ara et deuras fer ocell de gàbia, eh! — el va escocerme un dels nostres.

...I a mi em va semblar que En Sever, tot anant-se'n, caminava consirós com mat.

Van passar molts dies d'aquesta escena que t'acabó de contar, quan En Sever va emmalaltir d'una «restolla» al peu esquerre. No cal dir-te que el pobre sofria molt i adunc sen se prodigar les seves queixes.

Llevoreu arriba l'hora de la nostra sorte «revanche».

Multiplicarem les nostres visites al malalt, els corcs de companyia en el seu quarto, etc., etc., etc. Li llegíem les coses més sortintes que es publicaven al diari; ens varem repartir la seva tasca que ell no podia acomplir per malalt; adunc li feiem música, que era el que més li plau. Tot el possible i més del possible, farem al seu favor, durant els dies de la seva malaltia.

De dia en dia fanavem enviant de les nostres coses, i sota la seva presència sacrificavem en conjunt les nostres projectades sortides, les nostres iniciatives per a les hores de lleure, per a quedar-nos allí, amb ell, fent-li companyia amistosa i alleujant-li les estones de dolor amb els nostres auditius, els nostres comentaris, les nostres insinuacions i xistes pacífiques brometes.

Cada dia més l'anavem lligant, lligant, sense cordilles....

A poc a poc ja s'interessava en lo nostre i ja prodigava sonrisses i comentaris de col·laboració als nostres plans i projectes.

Un dels nostres es cuideva que no li manqués, a la vesprada, el seu «pucio», o la seva tasseta de «camamilla» regalamentaris.

Fins que un dia, oh gran suoc de la vida! ell, ell mateix, amb una entonaçió de veu completament insospitada i amb unes rosetes vergonyoses esputant en les seves galetes, ens va demanar perdó... Ens va demanar perdó, eh!...

Es va culpar a si prop; al seu caràcter. Deixa que nosaltres ens havíem portat massa horriblement amb ell... Confessava que havíem estat massa bons de cuidar amb tanta sollicitud un gatosa que ens havia espinitat sempre...

Thraig de dir que aquella confessió em va anegar els ulls i falconar molt endins del cor.

De seguida ja varem posar una de les seves mans a la boca, per a fer-lo emendar, i el pianot va glossar una rapsodia fortíssima, desbocada, folia, que traduia el grat unànim dels cors.

Havia arribat l'hora!

Vagi mirar el cel, i era com el de la nostra vida: serè, lluminós, sense cap nuvol....

Quinze dies més tard les nostres «xíixeres» i sortides eren més animades i felices... En Sever ens guanyava a tots en l'exercici afortunat del bon humor....

Era el que deia ell: «em tinc de rescabalar... i sei'n rescabalar, certament...»

Al castell de Fallons hi anarem a fer l'apòstol de l'aliança

Mai més vull gosar tant com en aquell dia!

El tren entrava en agulles d'una estació...

—Valls! — crida En Cambas, incorporant-se, rabent.

—Si et desvindes perds el tren! — li tenu, remetent-li el seu maletí.

—Tant m'hauria fet! — Thauria contat la dinada de Fallons i el ritual del pacte que hi tèrem sota els brancs d'una aulina... Adieu, adieu... I estinal, estinal com sempre a En Sever!

i em deixà amb ganhes d'escoltar-lo. I amb un panorama psicològic tot just iniciat davant dels meus ulls, al temps precís que em convenia més veure-hi...

Mr. LUIS G. PLA

Lletres estrangeres

Pall-Mall ibero-americà

Poetes mexicans. — Aquest Juan B. Delgado, que suara publicava son meravellos recull «En el país de Rubén Darío», ha publicat a Managua, on ha residit fa poc, un nou volum de poemes, «El Cancionero Nomada». Bofencòlia, melancòlia, ironia, intensitat emotiva, ensomni, pensament clar. Tot sin retrobada. I sin retrobada depurada per un mestizatge que posa a Juan B. Delgado entre els primers lírics del seu país.

«Amora Sedienta» és el títol del darrer volum d'un altre eminent poeta mexicà: Rafael Heliodoro Valle, home que ocupa en les esferes literàries de Mèxic, un lloc elevatíssim, i que dins el món intel·lectual hispanoamericà traeix de gran autoritat. Direm que morí Amado Nervo, Juan B. Delgado i Rafael Heliodoro Valle s'han partit el cepte de la poesia mexicana. «Amora Sedienta» és això: la realització en harmònies inefables, d'una visió i d'un desig inassequibles. El món sensible és tota cant, i el món supra-sensible realitat immediata.

Tan Juan Delgado, el dels nobles epítets, com Heliodoro Valle, el de les distàncies musicalitats, poden considerar-se caps d'escola al país llor on floreix una bella pléiade de poetes joves. Alguns de les qualitats d'aquests dos èpicos les retrobem en «Simplifiers» de José Esquivel Pren, poeta aguant de la supremà censurilla, i en «Gusto de Hierro» de José M. Benítez, cantor de forces i extremades inquietuds, ambidis, però, tenen personalitat pròpia que s'accentuarà, es d'esperar, en obres futures, després que algunes de llurs impre'nostitats s'hagin depurat.

***

Poetes brasilers. — Poetes brasilers, a través de la llengua castellana. Francisco Soto i Calvo és un home inseparable. Des de 1887 fins ara ve donant a l'estampa llibre rere llibre: poemes, notes de viage, contes, apòlegs, crònica, traduccions, biografia. Totes les vegades Ara, per commemorar el centenari de la independència del Brasil, ha publicat, a Buenos Aires — la seva pàtria —, una «Antologia de poesies líriques brasilienses», que és una obra de divulgació pròpia per relligar els llaços espirituals de les repúbliques sud-americanes. Hi ha, realment, un divisor espiritual — poser el mot divòrci és massa fort en aquest cas, però si que hi ha una separació o indiferència notable — entre el Brasil i els països americans de parla castellana, parallel al d'entre Portugal i Espanya. Per a cercar una aproximació entre el Brasil i els germans d'ultra-la-mar, Francisco Soto i Calvo s'ha imposat la tasca de vestir amb roncigó castellà la majoria dels poetes brasilers. I el volum que ha donat a la premsa, amb tot i les seves quatre-centes pàges, no es més que una part petita de son treball, car l'autor espera l'aventura d'offerir un dia totes les seves traduccions de poetes brasiliens en una sola obra que ha d'essar dues o tres vegades més extensa que la que acaba de publicar. L'obra d'esta tasca del senyor Soto, i diguem que el seu llibre abasta la poesia brasiliense des de els inicis — poetes del segle XVI, tals com António i Benito Teixeira Pinto, fins als contemporanis. Megalizes de Acebedo, Barreto de Aragão, Julia da Silva i Félix Pacheco. Pel seu llibre desfilen les grans figures líriques de la terra de Cabral, des de Gregorio de Matos fins a Olavo Bilac, mort en 1918, passant per Claudio Manuel de Costa, Alvarenga Peixoto, Bonifacio de Andrade, Gonçalves de Magalhães, Gonçalves Dias, Silva Raballo, Alvaro de Azevedo, Marqués de Abrera i Machado de Assis.

Francisco Soto i Calvo anuncia altres antologies de poetes lírics de molts altres països; entre ells, una de catalana. Així com ha publicat suara la de poetes brasilers el centenari de la independència del Brasil, esperem que els d'ells de Catalunya li donin aviat l'avinentesa d'offerir a la impremta l'antologia de poetes nostres, car els drets d'aversificador facili i brillant que en el seu llibre demostra fan augurar un excellent recull de traduccions. Vagi al fecund escriptor argentí la nostra enhorabona i el nostre encoratjament.

***

Poemes per essay llegits al tram-

via. — Així és com intitula un altre autor argentí, Olivera, Girondo, la seva darrera obra, Ilustrada per ell mateix: «Veint poemes para ser leídos en el tramvia». Són poemes en prosa d'una rara originalitat i d'una audàcia de concepció moderníssima. Més que el futurisme dels procediments juga aquí el seu paper el futurisme de les idees. Gosadí dels coneixements i de la frase. Frenquessa brutal de dir les coses per llur nom. Però no ganes d'espatllar, sinó pruix d'art intens, d'art novissim. d'aquest art que la vella Europa renaix amb presses i atropellament, perquè s'ha fet seu el dilema denunciat: «O rinovar-se o morir».

***

«Poemes del Hombre». — Es el títol genèric de l'obra lírica d'un poeta uruguaià, d'origen català: Carlos Sabat Ercastuy. El primer volum dels «Poemes del Hombre», comprèn el «Llibre de la Voluntat», el «Llibre del Corazón» i el «Llibre del Tiempo». El segon volum compren el «Llibre del Mar». Carlos Sabat Ercastuy és tan filosof com poeta. Hom no sap on comença l'un i on fineix l'altre.

«Ah, cuan el hombre es bello i fondo en su pequeña vida y su immenso deseo! Como va transformando su constitució y su fuerza de alas blancas o de entrañas condenadas».

Tot l'obra de Sabat Ercastuy podria resumir-se en la filosofia que es despren de les ratlles transcrits i en la lírica interna i externa que arrosseguen. Com el mar que el poeta canta, Sabat Ercastuy és el gran apassionat, el vehement, l'ansios, conscient de la seva petita vida i del seu immens desig. Ell, com el mar, va transformant el seu espírit i la seva força en poemes i lrides líriques que són com navilis de blanques ales o de xardoroses entranyes.

***

Viatges, crítica i art. — Acaben de tenir un llibre nodrit i sucul, múltiple, compendios: s'ha publicat a Montevideo, dues el títol de «Crítica y Arte», i és escrit per Gustavo Gallinal. L'autor és un crític agut, un pensador seri, un narrador atractivol. Es, demés, i per damunt de tot, un historiador notable, que està treballant actualment en la història crítica de les lletres del seu país. Abans Gustavo Gallinal — que ha passejat la seva curiositat inlassable per la vella Europa — s'havia fet remaçar per un llibre d'impressions de viaje intitulat «Tierra Española». Llibre viu i suggestiu, carnat de ruta d'un espírit curiós que davant l'espectacle de la despoblada Espanya provincial sent créixer més intensament encara la inata melancòlia del seu espírit. «Crítica y Arte» no és, com «Tierra Española», un llibre uniforme; podríem dir que hi ha diversos llibres, dins d'aquest volum. Per més precisar, direm que n'hi ha tres. Un de temes literaris, artístics i històrics; un de José Enrique Rodó. Les «Visions de notes de viaje per Itàlia i un que és una acaba monografia sobre Itàlia» són realment notables i acusen un pinzell de ma mestria. Destilen per aquestes pàgines la Umbria ubèrmana i somonient, Orriente, Corònia, Roma, Prato i la famosa Siracusa, terra de filòsofs, on ana a morir el pensador més il·lustre que ha produït l'Uruguai. Els temes literaris artístics i històrics tractats per Gustavo Gallinal són tots interessants i en tots l'autor demonstra una rara equanimitat de judici, sobrejet en les qüestions històriques, on precisament donat l'apassionament polític que sol haver-hi entre els seus compatriotes, era més necessària l'equanimitat.

L'estudi sobre Rodó, que fou llegit pel seu autor a l'Institut Històric i Geogràfic de l'Uruguai el 3 de desembre de 1917, és un dels treballs més encertats que conaiem sobre aquell gran espírit que, per dur un nom català i esser originari de Catalunya, ens fa més estimables les seves qualitats hereditaries sens dubte, de sos avant-passats. Gallinal ha vist bé la doble importància, americana i universal, de l'obra de Rodó. Copiem, per acabar, aquestes paraules on es resumeix en part el seu treball:

—La obra de Rodó, que sólo parcialmente he podido comentar ahora, servirá para apresurar la emancipación definitiva del pensamiento americano, para que éste sea una realidad cada vez más grande i rica. Pero hay también una parte de ella que se remonta por sobre toda frontera de espacio y de tiempo, asumiendo un alto sentido humano. La virtud idealizadora de sus libros será siempre en nuestra memoria inseparable del simbolo transparente y benéfico de Ariel.

FLY

EDITORIAL CATALANA

BIBLIOTECA LITERARIA Les millors obres dels autors catalans i les obres més famoses de les lletres estrangeres traïudes pels nostres més il·lustres contemporanis.

Obres publicades durant l'any 1923

PRUDENCI BERTRANA

EL MEU AMIC PELLINI

Recull de novel·les inèdites del fort prosista que l'any passat obtenia el premi «Concepció Rabell» als Jocs Florals de Barcelona, per la seva obra ELS HEROS, publicada també per l'EDITORIAL CATALANA.

SHAKESPEARE

ROMEU I JULIETA

Traducció en vers per Magí Morera i Galicia. L'obra de la passió amorosa, de l'immortal dramaturg, incorporada definitivament al català.

Mme. de LAFAYETTE

La Princesa de Clèves

Traducció de Rafael Marquina.

La famosa novel·la femenina del «gran segle» francès exigia l'estil clàssic elegant amb què l'ha nostrada l'excel·lent cronista traductor.

JONATHAN SWIFT

Viatges de Gulliver

Traducció directa de l'anglès per J. Farran Mayoral

Els meravellosos viatges que encisen a tantes generacions infantives i foren sempre ensenyament per a les persones grans, han estat traduïts ara al català sense mutilacions ni reduccions que els enxiquen.

JACINT VERDAGUER

Les millors poesies

Selecció de Carles Riba.

Sovint la critica es queixa que les noves generacions no liegeixen els poesies que donaren el major impuls a la nostra rنسیخ. Es que estan en part exaurides les edicions completes de llurs obres, i manquen, per altra banda, veritables amples antologies. Per la tria que ha fet amb tot amor l'erudit selecció dador podrà el lector d'avui penetrar en l'esperit del diví Verdaguer.

Per publicar durant l'any 1923

RUDYARD KIPLING

EL LLIBRE DE LA JUNGLA (Il llibre)

Traducció directa de l'anglès per Marian Manent

Pocs llibres han tingut tant èxit en català com el primer volum d'aquesta obra, coronada amb el premi Nobel, en la qual es contén les punyentes aventures de Mowgli. El finíssim poeta que en tradusí la primera part, completa ara la seva tasca amb la meravellosa continuació.

ALEXANDRE MANZONI

ELS PROMESOS

(Dos volums)

Traducció de Maria Antonia Salvà

L'espiritual poetessa mallorquina ens ha donat una traducció de Manzoni, digna de la que feu de Mistral, que era valorada com una obra original pròpia. Així s'enriquirà la nostra llengua amb l'obra cabdal de la moderna prosa italiana.

M. COSTA I LLOBERA

POESIES

Una selecció de l'obra lírica, del gran poeta mallorquí, per a posar a l'abast de tothom.

LOUIS BERTRAND

LA INFANTESSA

<p

NOTICIES DE L'ESTRANGER

Els carrils al Ruhr

Duisburg, 7.—L'explotació dels ferrocarrils als territoris ocupats que fan els francesos i belgues s'està estenent continuament i perfeccionant-se cada dia més el servei, fins a l'extrem que amb sols dotze mil ferroviaris francesos i belgues s'està fent ara el treball i servat que abans feien 180.000 ferroviaris alemanys.

Circulen 300 trens de viatgers i 400 tres de mercaderies i proveïments. Això representa un recorregut diari de 54.000 quilòmetres.

Demés, malgrat la vigilància que fan els funcionaris alemanys, les amenaçes de presó, i, encara més, els premis que el Govern del Reich concedeix als obrers alemanys que resideixen a les regions fabrils perquè facin a peu el camí a l'anada i tornada del treball, creix diàriament el contingent de viatgers alemanys que utilitzen els trens, arribant al nombre de 55.000 un dia amb altre. — Havas.

Acords de la Societat de Nacions

Ginebra, 7.—En la sessió que celebra el dia 2 de l'actual el Consell de la Societat de Nacions, es prengueren, entre altres, els següents acords:

Considerant la importància que els Centres comercials concedeixen a la clàusula d'arbitratge en els contractes comercials, per creure que constitueix un mitjà de facilitar el canvi comercial internacional, el Consell ha decidit ordinar d'una manera especial l'estació dels Estats sobre el projecte d'obrir en la pròxima Assemblea un protocol perquè el signin tots els membres de la Societat de Nacions que vulguin adherir-se al Conveni elaborat amb aquest fi pel Comitè econòmic.

Els Estats membres de la Societat seran invitats a comunicar a llurs respectius delegats, en la quarta Assemblea que s'obrirà el dia 3 de setembre pròxim, totes les instruccions que considerin necessàries respecte a les condicions del dit Protocol.

En el referent al tracte que ha de donar-se als subdits o empreses estrangers, el Consell ha decidit recomanar a tots els Estats membres de la Societat de Nacions els principis que han estat ja sentits pel Comitè econòmic.

El Consell de la Societat de Nacions creu que la concessió de les garanties legals, administratives, fisicals o jurídiques necessàries als subdits o empreses o Societats d'un dels Estats membres de la Societat, que foren admesos a exercir llibre comerç i indústria o qualsevol altra professió en el territori d'un altre dels Estats membres de la Societat en estabri-s'hi, constitueix una de les condicions de cooperació econòmica de les que ha de tractar l'Assemblea. — Havas.

La situació de l'Entesa

Londres, 7.—Notícies de procedències oficials anuncien que d'ara ençant el Govern italià tindrà representants a les conferències diplomàtiques que es celebren a Londres sobre la qüestió de les reparacions i de l'ocupació del Ruhr. — Havas.

París, 7.—Contràriament a les informacions d'altr tarda, les converses franco-angloses continuaran a Londres verbalment i no per escrit. — Havas.

Incendi a Califòrnia

Goldfield (Nevada, Califòrnia), 7.—Un incendi ha destruït uns terrenys en treballar l'or, originant-se considerables danys per haver entrat el foc en contacte amb dipòsits de dinamita. Han estat inútils els treballs efectuats per aturar l'incendi. Les pèrdues es creu que arriben a un milió de dòlars. — Havas.

Dimissió del ministre de Finances xinès

Pekín, 7.—Ha sortit de Pekín cap a Tsinhsin el ministre de Finances Chang King Hua, tramuntant la seva arribada una comunicació del Gabinet xinès, en la qual participa que li és impossible continuar al ministeri per manca de cabals. — Havas.

El Vaticà i Alemanya

Vimin, 7.—Segons una nota de procedència oficial, el Nunci de Sa Santitat ha visitat el canceller Cuno comunicant-li sobre els actes de sa-

botatge que es practiquen a Renania i el Ruhr contra les autoritats d'ocupació, i posa a coneixement del canceller l'opinió del Sant Pare sobre aquesta qüestió.

El canceller Cuno contesta que es tractava tan sols d'incidents que s'havien originat de l'excitació del poble en veure's oprimits i excitats que s'ha trobat en temptatives desesperades de defensa. No obstant, afegí el canceller Cuno—el Govern de l'Imperi està completament d'acord amb el Sumus Pontífex a condemnar durament aquesta criminaj de la violència. — Havas.

El carbó i les fàbriques Krupp

Berlin, 7.—L'Agència Wolff desment que hagin arribat a un acord les autoritats franceses i els directors de les fàbriques Krupp, en què es refereix a la continuació de les trameses de carbó. — Havas.

Diaris socialistes

suspessos a Baviera

Berlin, 7.—El govern bavarès ha suspès la publicació de dos periòdics socialistes de la Franconia per haver denunciat els treballs dels elements nacionalistes a la regió d'Aschaffenburg. — Havas.

Els estrangers a Turquia

Constantinoble, 7.—Han estat suspesos per tot el mes de juliol les restriccions decretades contra els estrangers que entrin o surtin de Turquia. — Havas.

Nova nota dels aliats a Alemanya

Circula el rumor que el Govern belga ha dirigit al Reich una nota sollicitant al canceller de l'Imperi que condonni i faci cessar els actes de sabotatge i els atemptats cometuts a Renania i el Ruhr.

S'afirma igualment que França s'ha associat a la dita nota.

En cas de no ésser satisfeta aquesta petició, els ambaixadors frances i belga es retraran de Berlin, quedant encarregats de les ambaixades els respectius encarregats de Negocis. — Havas.

Brussel·les, 7.—Es confirma que els governs belga i francès han encarregat al representant de Bèlgica a Berlin que exigeixi del canceller senyor Cuno una desautorització formal i terminant de l'atemptat cometut el passat dissabte a Duisburg contra el tren que viatjava els soldats belgues amb permís. — Havas.

Berlin, 7.—L'encarregat de Negocis de Bèlgica i l'ambaixador de França a aquesta capital, han conferenciat amb el ministre de Negocis estrangers del Reich tractant de l'atemptat cometut el darrer dissabte a Duisburg i del que resultaren víctimes algunes soldats belgues. — Havas.

Berlin, 7.—El ministre de Negocis estrangers, parlant de les gestions realitzades pels governs de França i Bèlgica prop del Govern alemany, relatives a l'atemptat del propressat dissabte a Duisburg, ha declarat que el Govern del Reich no farà cap declaració oficial, sinó després de conèixer, en forma concreta i substancial, el resultat de l'enquesta que per ordre seva s'està realitzant amb l'objecte d'esbrinar la veritat de l'esdevenut. — Havas.

Incident xino-japonès

Pekín, 7.—A la frontera 8ª Corea un grup de bandolers xinesos ha assassinat a dos policies japonesos i ferit a altres dos. — Havas.

Pilsudski dimiteix

Varsòvia, 7.—El senyor Pilsudski ha presentat la dimissió del carreus de president del Consell Superior de Guerra. — Havas.

Notes del Ruhr

Dusseldorf, 7.—En fer-se un embarg a les fàbriques de Mannesmann es descobri, amagada, una enorme existència clandestina de material metàl·lic.

A Mönchengladbach estan detinguts vagon que estaven carregats de dinamita.

A les fàbriques «Unió», ha acabat per complet el treball. — Havas.

El «Times» comenta la situació de Barcelona i la d'Espanya

Londres, 7.—El «Times» dedica el seu editorial a les pertorbacions que es produeixen a Espanya, particularment a Barcelona.

Accull amb satisfacció la notícia d'estar disminuint ja el nombre d'atemptats, merç a les energiques mesures adoptades pel nou governador, senyor Portela.

Per desgràcia — afegeix — no és la vaga de transports de Barcelona l'única síntoma d'efervescència que es registra a Espanya, poix hi ha hagut també el greu assassinat de l'arquebisbe de Saragossa i hi ha avui dia dissensions en el que afecta el Marroc.

De continuar aquest estat de coses — afegeix el «Times» — s'ha de produir necessàriament una reacció en sentit desfavorable per a la postió d'Espanya en la política exterior.

Tota minva en aquesta posició d'Espanya el món, causa un sentiment dolorós a Anglaterra tota vegada que la Gran Bretanya segueix tenint a Espanya una sincera simpatia.

Incident al Dniester

Bucarest, 7.—Un destacament soviètic ha atacat ja uns romanesos que pescaven al Dniester, capturant a un d'ells. — Havas.

Bombes

Liege, 7.—Un grup de soldats belgues ha descobert i retirat sis bombes dipositades a la via ferraria, a la regió d'Estolberg. — Havas.

Iugoèslavia i Bulgària

Belgrad, 7.—El Govern ha encarregat al seu representant a Sofia que comuniqui al Govern búlgar que Iugoèslavia està disposada a continuar les seves relacions amb Bulgària, amb la normalitat d'ahens. — Havas.

La sessió de la Cambra francesa

París, 7.—Cambra dels Diputats. En començar-se els discursos sobre la intervenció en la qüestió de l'ocupació que el Sant Pare ha tingut amb la seva carta, el diputat radical-socialista senyor Dumesnil declara que l'esmentada carta és totalment inadmissible per a França, ja que aconsella la substitució de la Comisió de Reparacions per un Comitè internacional de ports, i demés perquè sembla que en la dita carta Sa Santitat invita els aliats a evacuar els països de Renania.

A continuació el diputat Marc Sangnier declara que està convençut que el document pontifici té únicament caràcter religiós. Afirmà que el Papa és pacifista com sempre s'ha demonstrat i que condemna els crims perpetrats pels alemanys.

El senyor Magelton afirma que per la seva part no considera que la dita carta sia una intromissió del poder espiritual en el temps. — Havas.

París, 7.—Cambra dels diputats.

Contestant el president Poincaré als oradors que han sollicitat la supressió de l'ambaixada de França a la Santa Seu, declara que a la seva manera de veure, la carta del Papa no té interès polític, i que el Govern francès mai no ha creut que en tingues. Afegeix que el Govern està resolt a no acceptar cap intromissió exterior sobre la independència de França en la seva política. — Havas.

París, 7.—Cambra dels Diputats.

Acaba el discurs de Poincaré sobre la carta de Sa Santitat de la qual tant s'ha vingut parlar aquests dies, passa a votació una moció d'aprovació a les declaracions del Govern, esment aprovada per 338 vots contra 130. — Havas.

París, 7.—Cambra dels diputats.—En discutir-se els acords de Washington referents al desarmament naval, el President de la Comissió distinguida fa les següents declaracions:

En obrir-se la Conferència de Washington, es trobarà França en una situació extremadament difícil i per tant desfavorable per ella en el moment d'intengurar-se la referida Conferència.

França, en efecte, a conseqüència de la guerra que la sorpragué en plena execució del seu programa naval de 1912, havia hagut d'intengurar-

pre la restauració de la seva, quedant demés en la impossibilitat de terminar els vaixells la construcció dels quals havia començat, així com de substituir els que havia perdut, mentre que els Estats Units, Anglaterra i el Japó seguiren desenrotllant llur poder naval, el mateix durant les hostilitats que després de signat l'armisticció.

Itàlia, afegeix el ponent, s'ha vist en una situació semblant a la de França.

França, demés, tenia un criteri molt distint del dels Estats Units i Anglaterra respecte la constitució del poder naval.

No obstant, acceptà tot seguit prendre part activa en aquella Conferència.

França, diu després el ponent, l'única que vol i procura, és la defensa de les seves costes i de les seves colònies, si bé vol també poder preservar als seus aliats el concurs d'una flota de línia que sia prou poderosa per a contribuir a la realització d'un objectiu de guerra.

No es tracta en definitiu, diu a l'acabar, d'enegenar nostre parvindre i de limitar per a totes les circumstàncies les forces navals de França en relació amb les dels altres països.

Intervé en el debat l'ex-president del Consell, senyor Briand, qui era president del Consell de ministres, quan es celebra la conferència de Washington.

Aquests acords, diu, foren concertats entre països amics i aliats, però si arribés a canviar la situació, recobrirem en absolut la nostra llibertat d'acció.

Parla després el president del Consell, senyor Poincaré, el qual posa clarament de manifest que el Govern actual està en un tot d'acord amb el senyor Briand respecte a la interpretació dels referits acords.

A la carta que a la sao dirigí el senyor Briand al ministre de Negocis estrangers americà, senyor Hughes, explica molt clarament el criteri francès.

Es indubtable que no acceptarem aleshores cap limitació definitiva per als nostres armaments navals.

Segons ha demostrat el Sr. Briand, el Govern francès en començar la Conferència de Washington demana que s'atribuissin a França tres centes mil tones, perquè opinava que el tonellatge dels grans cuirassats havia de servir de base per a la regularització dels armaments navals en general, però després reduirem aquesta xifra a cent setanta cinc mil tones que el tonellatge dels vaixells defensius no seria limitat en la meitat proporcional. — Havas.

El procés Judet

Paris, 7.—Vista de la causa contra el senyor Judet.

La sessió d'avui, ha estat dedicada a dir a l'avocat defensor, el qual no ha pogut acabar el seu informe, quedant en l'ús de la paraula per a demà passat.

Dilluns, el Tribunal examinarà els documents Waverley i els anomenats «documents alemanys».

L'avocat defensor, ha dit avui, que la senyora de Bossard, testimoni de l'accusació, és persona respecte de la qual convé mirar molt el que diu, ja que està aprovat que la seva actitud respecte de Judet, ha estat sempre inspirada per l'odi i el propòsit de defensa pròpia. — Havas.

L'agressió a Caillaux

Tolosa, 7.—S'ha fet pública la sentència recalcada en la causa iniciada contra els «comelots du roi», que, com es recordarà, fa algunes setmanes agrediren l'ex-president del consell de ministres, senyor Caillaux.

El principal acusat, que és l'avocat Ebelot, ha estat condemnat a tres mesos de presó efectiva.

Els altres acusats, que l'acompanyaven en l'agressió, han estat condemnats, cada un d'ells, a un mes de presó condicional. — Havas.

Propòsits dels turcs

Constantinoble, 7.—Segons la premsa, el Govern d'Angola ha decidit no tractar de les condicions de Lausana i descartar del tractat de pau la qüestió dels coupons, demanant la immediata evacuació de Constantinoble i de Galipoli.

En el cas que els aliats no trausquin una resposta ràpida, Turquia retràrà els seus delegats a la Conferència de Lausana. — Havas.

Nova reunió a Lausana

Lausana, 7.—Havent rebut ja les instruccions dels seus respectius Gouverns, els caps de les delegacions aliades han invitat als delegats turcs a una reunió.

«Una cosa urgeix principalment, i és no fer-se la illusió que un país pugui alçar-se dins el sistema al qual deu sa paràbola descendent.»

+ MARAGALL 1893

HEMOFÍLIA

NO s'enganyi ningú volent veure, en aquest desig de «responsabilitats» que s'ha apoderat d'una gran part de l'opinió espanyola, un moviment saludable i regenerador que hagi de portar rectificacions i que sigui l'inici d'una nova vida. No.

Aquest moviment és una prova més del morbosisme, és una nova manifestació de l'esperit malaltis de la societat espanyola.

Sols es desitgen les responsabilitats com un espectacle interessant, pel gust de veure generals i ministres processats i emprisonats, per la pruixa de contemplar com es defensarà l'un, com acusarà l'altre, què és el que dirà o farà el de més enllà...

Es una nova manifestació d'aquell mal tan espanyol que s'ha anomenat «hemofília», que vol dir «desig de sang».

El poble espanyol és sanguinari — han dit i repetit molts autors —; la sang és una de les sensacions en la qual més gaudeix... Es el poble de les lluites passionals, dels celos rabiosos, de la festa taurina; és el poble que per amor mata l'amada...

Moltes manifestacions es troben d'aquesta «hemofília».

La crualtat infantil, que es complau a turmentar gossos i gats i mosques i ocells...

La manera de ressenyar els crims els diaris, amb els detalls més repugnants, amb la pruixa de presentar el criminal com un heroi...

La manera d'ensenyar la història a les Escoles, fent simplement la ressenya de les batalles i els motins i els assassinats i els fratricidis i les crualtats... i ometent tot el que fa referència a la civilització i a la cultura i al comerç i a l'agricultura.

Co que s'esdevé quan es permetia al poble presenciar l'execució dels condemnats a mort, on es veia la turba, amb curiositat bestial, acudir a l'espectacle, esperant fruitir emocions intenses, per veure el posat del botxi i la gonyota de l'ajusticiat, però sense cap senyal que demostrés que l'espectacle produïa exemplaritat en els espectadors i una sana reacció que els inclinés cap a la virtut i la vida honrada.

Una nova manifestació d'aquesta «hemofília» és el furor puñista, aquest desordenat afany de responsabilitats. Només s'hi veu el desig de càstig — de sang — en l'aspecte que el càstig té de repugnant, de bestial. No es veu enllloc traspasar allò que el càstig té de noble, d'enairat, de redemptor: que serveixi d'inici d'una vida millor, que faci que d'ara endavant no es tornin a cometre fets com el que han determinat el càstig.

Com es pot creure que hi hagi aquest desig noble de redempció, si els que representen avui l'afany del càstig són els que abans i ahir i avui han comès actes tan reprobables com aquells als quals volen castigar? Com es pot creure que hi hagi aquest desig noble de redempció si mentre es crida furiosament: «Responsabilitats! Responsabilitats!», pel que esdevingué al Marroc fa dos anys, ningú no s'occupa del que hi passa ara, que és tant o més greu que allò d'abans?

Els «aventatges» obtinguts per En Bergamin

Els resultats del tractat franco-espanyol

Si haguessim d'esperar les estadístiques del govern espanyol segurament fins a darrers de l'any vinent no sabriem els resultats del comerç exterior de 1923. Sortosament els governs estrangers tenen més cura de facilitar tot seguit aquestes estadístiques, i així podem saber el que ven i el que compra Espanya als principals països d'Europa.

Ja varem esmentar dies enrera l'article de «Le Temps» sobre els resultats del tractat comercial concertat pel meig de l'any passat entre els governs d'Espanya i França. Avui hem d'insistir sobre el mateix tema perquè «Le Temps» ens proporciona dades més completes i molt interessants.

Les estadístiques que publica sobre les importacions i exportacions de França durant els cinc primers mesos de l'any corrent, especificades per països, (quan la Direcció de Duanes de Madrid ho farà també així?) donen per resultat que les importacions (incloent-hi les colònies) han assolit 11.060.500 francs contra 7.880.724.000 francs durant el mateix període de 1922. Les exportacions han estat, des de gener a meig de 1923, de francs 10.189.652.000 contra 7.369.020.000 francs l'any anterior. L'augment—debut evidentment en gran part a l'alça dels

preus—és de prop de 3.200 milions per les entrades, i de més de 2.800 per les sortides. D'aquestes xifres resulta que la balança del comerç exterior francès presenta un deficit de prop de 800 milions de francs.

Pel que es refereix al comerç entre Espanya i França, les estadístiques mostren que les importacions de França durant els cinc primers mesos d'aquest any foren de 217.510.000 francs contra 51.354.000 francs durant el mateix període de l'any anterior. Les exportacions de França a Espanya durant el mateix període foren de 376.585.000 de francs contra 130.027.000 de francs durant els cinc primers mesos de l'any 1922.

Tenint en compte les discussions que promou la renovació de l'accord franco-espanyol—escriu «Le Temps»—les xifres dels nostres intercanvis amb Espanya mereixen especialment l'atenció. Les nostres importacions procedents d'aquest país han augmentat, durant els cinc primers mesos de 1923, a 217 i $\frac{1}{2}$ milions i les nostres vendes a Espanya han arribat a 376 i $\frac{1}{2}$ milions. La balança del comerç franco-espanyol dóna al nostre favor un excedent de sortides de 159 milions. Durant el mateix període de 1922—època en què les relacions comercials entre els dos païs-

sos estaven rompudes—les nostres entrades sols foren de 51 milions, i les nostres sortides de 130 milions. La comparació d'aquestes xifres amb les d'aquest any és suficient per a demostrar el perjudici que causaria al nostre comerç una nova ruptura.

Hom sap — segueix dient «Le Temps» — que són les reclamacions dels viticultors francesos que poseu actualment en perill diversos dels nostre acords comercials, principalment el concertat fa un any amb Espanya. En aquestes condicions és interessant cercar quines són exactament les quantitats de vins estrangers importades a França.

Segons les estadístiques fetes per l'administració de lesduanes, les nostres importacions de vins de totes procedències han estat, des de gener a maig de 1923, de 3.941.295 quintans metròs, contra 3.668.365 quintans l'any passat, i 4.284.592 quintans durant el mateix període de 1913. Els 3.941.295 quintans introduits aquest any, equivalen a 3.427.213 hectolitres (les xifres esmentades indiquen, en efecte, el pes brut, o sia 115 quilos per 100 litres de vi). D'aquesta quantitat total cal deduir-ne 2.502.189 hectolitres procedents d'Algèria i de Tunis. Tot plegat resten, doncs, 925.000 hectolitres comprats a l'estrange. I d'aquesta quantitat Espanya ens n'ha tramés 465.107 hectolitres, o sia gairebé la meitat.

Aquestes xifres — acaba dient «Le Temps» — mereixen dues observacions: En primer lloc, les nostres importacions totals de vins han estat, durant els cinc primers mesos de 1923, inferiors a les del mateix període de 1914. En segon lloc, les quantitats comprades als països estrangers, són insignificants en comparació dels 20 o 25 milions d'hectolitres que els nostres viticultors es plantejen de no poder vendre. Inclòs alguns dels vins importats no fan cap concorrència directa als productes del nostre país. De tot això resulta amb tota evidència. Primer: que l'elevació dels drets d'entrada, quan les barres duaneres esdevindrien prohibitives, no remejarà la crisi de sobreproducció de la qual sofreix en aquest moment la viticultura francesa. Segon: que seria inadmissible que els nostres acords comercials fossin denunciats i la nostra expansió econòmica posada en perill amb vistes a un resultat purament il·lusionari.

Fa pocs dies, en un altre article de «Le Temps», sobre la mateixa qüestió, combatent la campanya prohibicionista dels viticultors, deia: «Que representen, per exemple, els 383.000 hectolitres de vins espanyols importats durant els quatre primers mesos de l'any actual, en comparació de les quantitats formidables de vins francesos collídes l'any passat que els nostres productors no poden vendre?»

Una cosa semblant volem dir nosaltres: què representen els 465.107 hectolitres de vins espanyols exportats a França i els milions de taronges i cebes, davant dels milions de pessetes que perdrà Espanya amb els tractats amb França, Suïssa, Noruega i Anglaterra?

La crisi actual de la viticultura — deia «Le Temps» — és un fenomen natural, molt molestós, però que el proteccionisme més rigorós no aconseguirà suprimir. Pot mirar d'atenuar-se, com ja ho hem dit, disminuint taxes fiscals que, davant les circumstàncies, poden semblar excessives. Per llur costat els viticultors podran esforçar-se a posar-se en relació directa amb els consumidors i evitar així que massa intermediaris ni apugnin els preus.

Heu's aquí unes paraules que s'adapten perfectament a la nostra situació. El Govern francès no vol que per una petita quantitat de vi que s'importi perdi 1.200 milions de francs en un any en que es calcula la balança favorable amb els convenis amb Espanya, Grècia i Portugal. El Govern espanyol, el senyor Bergamin, no hauria d'haver volgut tampoc que per l'exportació d'uns centenars de milers d'hectolitres de vi i alguns altres productes agrícoles perdés la indústria del país alguns centenars de milions de pessetes (potser passaran de mil milions) amb els tractats concertats. Que el Govern aprovi el programa que han acordat els viticultors catalans i del seu compliment entreuen aquests més avantatges que no pas amb l'exportació a França. Que el Govern construeixi ferrocarrils amb els diners que perdi Espanya amb els tractats i no hi haurà pron taronges i cebes i arròs per consumir al país.

AUTORITZEU LES NOTES DE LES QUALES ENS PREGUEN LA PUBLICACIÓ. AMB UN SEGELL O UNA FIRMA QUE ENS SIGUI CONEGUDA

Antítesi simptomàtica

UNA volta més ha estat assenyalada aquesta antítesi simptomàtica: l'actualitat de Madrid no és l'actualitat de Barcelona. L'actualitat a Madrid és ara l'afacer de les responsabilitats, amb totes les seves incidències i derivacions. L'actualitat a Barcelona és ara la vaga de transports, amb totes les seves complicacions i complexitats.

I aquesta antítesi simptomàtica és revelada pels fets adhuc quan una mateixa actualitat colpeix simultàniament Barcelona i Madrid. Car aleshores, amb una coincidència invariable, Barcelona i Madrid reaccionen de faissó diversa, generalment oposada, davant una mateixa actualitat.

L'antítesi d'ara és doblement simptomàtica, car respon a l'ésseciu de dos pobles, a l'estat actual de dues societats. L'afacer de les responsabilitats, en la forma que l'entenen a Madrid, ha d'ésser d'una importància preponderant en un poble i en una societat on la burocràcia, en tots els seus aspectes i gradacions, constitueix el seu proletariat; en un poble i en una societat on la política correspon encara al tipus predatori d'una civilització tot just sortida del pasturatge i que no ha arribat encara al període industrial. La importància conseguida per la vaga de transports a Barcelona correspon a un poble i a una societat que han arribat a una civilització del tipus industrial. I si aquesta vaga ofereix aquí aspectes diferents dels que ofereixen els conflictes anàlegs a tots els altres països del nostre mateix tipus de civilització, és evident que aquestes diferències responen a causes absolutament externes a nosaltres, a causes polítiques, car sense la submissió del nostre poble a uns governs estrangers al nostre sentit ètnic i desconeixedors dels nostres problemes, que ells no tenen, la transmisio d'aquests afers a casa nostra fóra sembla a la que donen tots els altres pobles europeus a llurs litigis socials.

Ens trobem, doncs, ara, a Madrid i a Barcelona, davant dues actualitats distintes, dues actualitats que sintetitzen precisament dos estats de civilització, dues concepcions diverses de la vida i de la societat civil.

Davant aquesta realitat, caldria que tots els homes de sens i de responsabilitat en la política espanyola meditessin seriósament sobre les causes i els efectes d'aquesta diferenciació. I si hi ha entre ells algú amb vocació o instint d'estadista, caldria que recollissin aquestes lligons inexorables de la realitat per a inspirar-hi llur actuació, car la política que no compti amb aquestes realitats i que no tingui presents aquestes lligons resta fatalment condemnada al fracàs.

AL DIA

Ali i ací

Encara hi ha qui no es dóna: encara hi ha qui creu que d'un moment a l'altre vindrà «allò». «Allò», és una cosa indefinida; «allò», pels uns és una cosa, i pels altres una altra. I és que «allò» és el remei i cadaçú se l'imagina segons el seu criteri, que moltes vegades no és sinó conveniència.

No: «allò», no ve: per ara i tant, no ve. Encara hi ha suc a la taronja i per tal d'esprémer-la es passa per tot. No ve de bufetada més o menys, ni d'una pistola inofensiva com la del marquès de Villaviciosa d'Astúries, o perillosa com la del senyor Veloz.

Quan els d'allà venen que llur baralles poden cridar la catàstrofe, s'afanyen a donar-se les mans i a anar continuant la història d'Espanya. Encara té suc la taronja.

Això, a dalt, a baix, la indiferència. A Madrid i a Barcelona, a tot arreu. Espanya és una gran conformació. El que es proposa manar, mana. La gent té la mania de creure. No és un país ingevenable, Espanya: és un país docil... a base de què se l'atueixi amb la força o se'l deixi campar per on li agradi. De tan governable, no pot ésser governat per qui no li convé.

No passa res, no passarà res. I a Barcelona? A Madrid ja no se'n recorden de Barcelona... i a Barcelona, com si no passés res. Impera la voluntat del fort S. M. el Sindicat, ordena: i tothom, vulgues o no vulgues, creu, mentre la ciutat s'arrastra.

Alguna satisfacció han de tenir a Madrid que els compensi dels disgustos i de les acalorades d'aquests dies.

Diu que quan, pel saló de sessions, algú es quieixa de les coses que allí passen, no falta qui li contesta: Pitjor estan a Barcelona!

A Madrid, res: a Barcelona, «massa»; i per aquest «massa», no passa res, tampoc.

Ara, si don Franco Silvela tornava de l'altre món, no t'era «pois».

el que trobaria a faltar en el poble espanyol: fóra altra cosa.

* * *

Que segueixi la comèdia: el país no vol? Ja s'acabará un dia o altre, o s'acabará el país.

POL

De Societat

A l'església de Sant Mateu, de Perpinyà, tingué lloc la boda del doctor Wilfred Coroleu, secretari de la Reial Acadèmia de Melicina de Barcelona, amb la senyoreta Angela Traversac.

Després de les cerimònies, religiosa i civil, foren obsequiats els invitats pels senyors Traversac al Gran Hotel amb esplèndid àpat, al qual assistiren l'alcalde de Perpinyà, Madame Joan Darnés, M. i Mme. G. Traversac, Rosa Borràs, vídua de Coroleu; M. i Mme. A. Margarit, M. Ramon d'Arches, el catedràtic doctor Saforcada, M. i Mme. E. Gaissier, monseigneur i Mme. Lluís Pichot, M. i Madame Garcia de Paredes, Sola Sert, M. i Mme. Mathieu, M. Julien Kajet, Mme. Augistron, Mme. Desteban, Mme. A. Traversac, Mme. Lola d'Arches, Mme. Philippe i Georges Margarit, Mme. Denis Champeau, monseigneur Loubon, Mme. Carol, Mme. Elvire Margarit, etc.

Els novius, als quals desitgen moltes felicitats, marxaren cap a diversos punts de França i Bèlgica.

FIVE

Nous ràtols en català

A SANT FELIU DEL LLOBREGAT

Tocineria i Queviures. J. Rius. Carretera.

Espardenyes de totes menes. Josep Sicart. — Carretera.

Cristall, Pisa, Porcellana, Alumini i Objectes de Cuina. Gabriel Barbeta.

Tocineria i Queviures. Joan Vergés. — Plaça Mercat.

Merçeria Sicart. — Carretera, 222.

Butlletí internacional

7 de juliol de 1923

ELS ALIATS

ALEMANYA
examinen l'afacer de les reparacions amb un esperit de mútua confiança i harmonia, cercant-ne una solució pràctica. Però el govern de Londres i el govern de París no han arribat encara a posar-se d'acord. Ho conseguiran? Aquesta és la incògnita actual de la crisi europea.

La situació psicològica és tan complicada com la política. França exigeix com a condició prèvia per a entrar en la discussió del fons del problema la renúncia a la resistència passiva per part d'Alemanya. Anglaterra, ultra considerar aquesta qüestió com un episodi sense importància davant l'enorme gravetat de la crisi europea, vol saber el que farà el govern de París si cessa la resistència passiva, és a dir, si Alemanya capitula. L'actitud de França equival a mantenir, en un règim diplomàtic de pau, un estat efectiu de guerra. L'actitud de la Gran Bretanya respon a la consideració que la guerra entre els països acaba en ésser ratificada la pau. França vol impedir, per damunt de tot, la restauració de la potència industrial d'Alemanya. Anglaterra aspira a restablir, tan aviat com sigui possible, la normalitat del comerç europeu, sense la qual creu que greus perills amenacen tota la civilització occidental.

La complexitat d'aquesta situació ha inspirat la idea d'un «armistic». Alemanya renunciaria temporalment a la resistència passiva i França procuraria convertir l'ocupació del Ruhr gairebé en invisible. Mentrestant, s'iniciarien les negociacions sobre el fons real de l'afacer. Aquesta subordinació de la part essencial del problema a les formes externes causa en l'opinió pública anglesa un veritable astorament barrejat d'impaciència. Els anglesos creuen que això és subordinar la categoria a l'anècdota, és a dir, en aquest cas, l'estètica a l'éтика.

I Bèlgica? Què farà, Bèlgica? Oficialment, diplomàticament, políticament, segueix identificada amb França. Sentimental i espiritualment, no. Es evident que ni en el concepte bàsic de l'ocupació del Ruhr, ni en la idea fonamental de les relacions amb Anglaterra, el govern de Brussel·les no coincideix amb el govern de París sinó amb una coincidència provisional i condicionada. Quant a l'ocupació del Ruhr, com ja saben els nostres lectors, a la tesi francesa de considerar el territori enviat com una *penyora reproductiva*, oposa Bèlgica el seu concepte d'esser l'operació militar un *instrument de pressió* per a obligar Alemanya a pagar les reparacions degudes. Quant a les relacions amb Anglaterra, el govern de Brussel·les no veu amb gens d'entusiasme la possibilitat d'una ruptura de l'Entesa. Un interès essencial aconsella Bèlgica cercar en laliança simultània amb França i amb Anglaterra la garantia d'un equilibri que constitueix la fermança més efectiva de la seva independència. Una Bèlgica separada d'Anglaterra i unida a una França dominadora del Rin i del Ruhr tindria hipotecada la seva independència com a poble. I en una Bèlgica així, a més a més, els flamencs es sentirien cada volta menys belgues.

Es per això que, en ésser discutida a la Cambra belga la nova declaració ministerial, personalitats de tanta significació com els senyors Hymans i Van Cauwelaert (battle d'Anvers), han demanat al govern que si s'arriba a una ruptura de les negociacions, en el cas d'un desacord definitiu entre França i Anglaterra, el govern no prengui cap decisió sense consultar el Parlament. I és per això també que, davant la catàstrofe financera i l'agitació política d'Alemanya, els senyors Theunis i Jaspar, tot i mantenint oficialment, en les converses de Londres, els mateixos punts de vista que França, realitzen tota mena d'esforços per aconseguir que els governs de París i de Londres arribin a un acord.

JOAQUIM PELLICENA I CAMACHO

Dietari històric

8 de juliol de 1466

ES ENTERRAT A SANTA MARIA DEL MAR EN PERE, CONDESTABLE DE PORTUGAL

La rebel·lia contra Joan II, feu que els catalans proclamessin Rei a l'Enric de Castella, el qual no accepta substituir-lo per en Pere de Portugal, al qual foren a cerear dues galeres armades, i que patroneja en Ramon Folch. En plena revolució, destronat un rei se'n nomenava un altre, essent de remarcar que s'escollia a un net del dissident comte d'Urgell.

Arribà act en gener de 1464, feu el jurament acostumat a la plaça de França, i prengué part òrdina en els combats contra Joan II, no podent deturar la perduda de ciutats i viles, degut a la traïció que minava en les fileres, com es veié amb Joan da Beaumont, prior de Navarra, que enviat com capitán general a Vilafranca del Penedès, desmà als catalans i portuguesos, els fortigà, i es passà al partit de Joan II.

Als més de la guerra s'ajegà una crisi econòmica, desvaloritzant la moneda i l'aparició de la glanola que causà un gran nombre de morts.

El dia de Sant Pere, morí a la vila de Granollers, el Rei Pere, als dos anys, cinc mesos i vuit dies, víctima d'una nomenant marmessors al diari de Vich, els consellers de Bar-

celona, al seu secretari Roynos i a Didac de Zambuza, cavaller familiar L'ardiaca Francesc Colom, diputat eclesiàstic de Catalunya, es féu carrec del cadàver i dels bens del Rei, portant-lo a Barcelona, on restà a la capella de Santa Maria del Portal Nou, i d'allí a la capella del reial palau.

Se l'exposà en un llit en el tinell del dit Palau—prop del lloc on encara hi ha la seva divisa «Peim pour joie»—on fou vistat durant vuit dies, transcorreguts els quals, fou portat a l'església de Santa Maria del Mar, on volia ésser enterrat, passant el següent per la plaça del Blat, capella de Marcús i carter de Montcada. L'endemà es féu l'aniversari acostumat en la mateixa església.

ESPIGOLAIRE

Municipi

D'URBANITACIÓ

Davant la Comissió d'Eixample han formulat una moció els senyors Nadal i Santamaría interessant l'adop de l'empedrat del carrer de Sant Joan de Malta; l'apisonat del carrer de Roger de Flor, entre els números de l'1 al 11; i que per assenyalar el trànsit es col·loqui una placa a l'entrada del carrer del Taulat i altra a la sortida del Passeig de Calvell.

OBERTURA DE CARRER

Al despatx de l'Alcaldia ha estat signada l'escritura relativa a l'expropiació de terrenys necessaris per a la Pobrera del carrer de la Indústria (Sans), propietat de dona Teresa i don Jaume Novellàs, havent-se satisfet la quantitat de 25.58 pesetes. Fou autoritzada pel notari senyor Grande.

Les Idees i les Imatges

LE CAS DE DON EUGENIO D'ORS.
I M. PITOLLET

I

Clorem la nostra conferència «El singular artista de Castelló d'Empúries», amb les següents paraules:

«A malgrat de les dureses de concepte i nombroses vivacitats d'expressió, bé sap Déu que en aquest ingrati treball nostre no hi havem, a voluntat nostra almenys, encabut cap mala violència personal, ni cap enveja, ni cap satisfacció vindicativa.

«En l'escomesa hi havem posat tota l'energia de que som capaces, però gens ni mica d'odi.

... De res ens remordeix la consciència.

Havem reproduït, una volta encaixada, aquestes paraules, per a us dels desmemoriats, els quals, segons sembla, persisteixen en llur interessat desmemoriament. Tenim, avui, a la vista, unanova prova desmemoriada. Ella porta la signatura d'un estranger, M. Camille Pitolle, redactor de la secció de lletres catalanes al «Mercat de France» (1).

L'article està compost per tots els tòpics, per totes les incomprendicions, per totes les posicions i suposicions errades que han caracteritzat els escrits de la majoria dels comentaristes del «cas Xenius», d'ençà de la seva separació de les funcions oficials de la Mancomunitat fins a la data.

Fa pocs dies, precisament, en una resposta nostra a Gaziela, insistim, i ens ratificarem, en allò que nosaltres creiem l'eix central, el motiu inicial, la causa exacta de la qüestió.

(Que els nostres lectors ens excusin aquella necessitat enuixosa de repetir i de subratllar la nostra prosa mesquina):

«En realitat, la tesi final de Gaziela—escriuim (2)—només pot aplicar-se al cas Xenius, i encara en co que fa referència, tan sols, a l'home, a l'actuació personal, a la tasca oficialitzant de N'Eugenio d'Ors. CAR LA SEVA OBRA LITERÀRIA RESTA SEMPRE RESPECTADA, I, ADHUC, PER ALGUNS, SEMPRE ADMIRADA.»

(En veritat, això no es pas considerar l'esperit i l'obra de N'Eugenio d'Ors com un «plom vil», M. Camille Pitolle, ans tot el contrari.)

Reprenem el text de la nostra resposta a Gaziela:

«N'Eugenio d'Ors ha estat, certament, devorat —diem millor, executat— en part, HO HA ESTAT, PERO, PER RAONS D'ALTA CIRURGIA NACIONALISTA.»

Fou executat, sobretot, N'Eugenio d'Ors, després del seu discurs de Castelló d'Empúries, flagrant i testimonial prova palesa de la seva mala voluntat decidida i decisiva vers Catalunya i vers els catalans que la pensen i senten patrialment i materialment.

Es tracta, però, d'un plet interior, intel·lectual i polític, delicat i complexe, que M. Camille Pitolle —mal informat, en el fons, a desgrat de la seva documentació anecdòtica copiosa— ha abordat amb massa lleugeresa i confiança, amb una extremada «sans façon», gosariem dir —desfocant-lo i desvirtuant-lo essencialment.

(1) Primer juliol 1923.

(2) «Els devoradors de si mateixos»: LA VEU DE CATALUNYA; data 25 de juny de 1923.

JOSÉ MARÍA JUNYOR

Es requisit indispensable que les notes que ens siguin tramees per a la publicació vinguin redactades en català i amb concisió periodística.

La veu del venedor de diaris

L'AIRE és ja d'un blau grisenc: una mena de mescla, en la ciutat renouera, del cel que davalla i de la pols que s'envila. Hom veu materialment a les finestres una mica de dolça vaguetat que hi penetra, i hom veu una mica de pols que entre els estels. La fressa dels automòbils i dels tramvies no es destria pas ben destacada com a l'hora de dinar o a la nit alta: té un coixí de murmuris i de petits crits de tota la gent que emplena el carrer, de l'exilarament dels falziots, del terrabastall de les portes metàl·iques estirades cap avall, de la llunyania orquestrina d'un cafè, dels bruells del nen que, tornant de passeig, no sap ben bé si és que té son o que una sabata li fa mal, del xiuet d'un noi en mànegues de camisa, dels timbres de les bicicletes i d'un cinematògraf, de vocalitzacions d'un futur Rigoletto o Vasco da Gama, d'escarafalls de tres noies que es donen el braç i que es giren endarrera. Per una estona es barregen a la ciutat les ruades dels treballadors i dels taüls; és l'hora de l'esplai universal; les mirades llueixen iluminades pel foc dels aparcadors. Es aleshores que comença de sonar, a la cantarella, la veu del venedor de diaris. El venedor de diaris en ven tres: és en tres que té confiança. Diu els tres noms en una cantarella absolutament mancada de relleu. En la cantarella, a més, els noms hi són escapçats, i han esdevingut d'una extraordinària impressió fonètica. D'una expressió articulada gairebé han passat a ésser una suggestió remota. A petits intervals, la cantarella es repeteix, amb una mecanicitat poc humana. Un hom voldria més sentit dramàtic en aquella veu. Un hom voldria endevinar, de lluny estant, quan manquen els compradors, per una mica d'inquietud que hi traspués; quan es tracta de decidir un vianant distret, per un matís d'incitació; quan s'ha fet bon recapte escrana, per lleu que fos, un agut de triomf.

Anem a dir que la inexpressió d'aquella veu, li dóna, tanmateix, una expressió més gran. Quin so hi ha en el món que digui tantes coses com el so uniforme, escoltat amb atenció: la pluja quan sou al llit o la cançó de les rodes quan sou al tren? En tals circumstàncies jo he sentit, a la pluja, articular consells egoistes, i, a les rodes, cantar l'Abrandament del Foc o el vals de les Gigolettes. Per a mi, una de les coses més expressives del món és la cantarella del venedor de diaris. La gent no la hi troba, perquè no està avesada, com jo, a escoltar-la *una estona*.

Ella us diu, quan espereu algú: — No vindrà, segurament no vindrà. — Quan penseu en l'espectacle que us divertirà a la nit: — I tot plegat, què? Aconseguir, al capdavall, aquella impressió més depriment de la foscor que ve després d'un coet fugisser. — Quan escriu un article: — Quina tristesa! tot, tot mediocritat! — Quan us sentiu aristocràtzats per algun dolor: — No us deu importància. Tota aquesta essència ideal se'n va en les esmes de cada dia: burxar-se amb l'escuradents, ficar-se les mans a les butxaques, fumar una cigarreta.

La veu del venedor de diaris és, decididament, pessimista. Té una punta de menyspreu, que es perd en la sensació més vasta de l'aclaparament.

També pot succeir que, en el moment que sentiu la veu del venedor de diaris, de la finestra estant, o en un indret tot pacífic del carrer, per om vagueu a pleret i amb confiança, tingueu l'ànima estranyament buida, sense preocupació o delit que domi a la veu del venedor un pretext especial d'intervenció. Aleshores, a diferència del so de la pluja o de la cançó de les rodes, que exigeixen, per a parlar o cantar, un mínim de collaboració del vostre esperit, la veu del venedor *encara us din quelcom*.

Us diu: — Si, ja han eixit els diaris. Els diaris sempre iguals. Hi trobareu com sempre passen les mateixes coses. Mai una sorpresa. El món és vell i ja no sap inventar res. Compreu-los, si voleu. Llegiu-los, si voleu amarar-vos encara d'un ensopiment ritual. Llegiu-los, si voleu continuar el gradual naufragi de la mica d'intelligència que us resta. Imbecils de set sols! Sembla mentida que encara us ho hagi d'aconsellar una veu clara i vident! No compreu cap diari. *Sobretoit aquests!*

JOSEP CARNER

Polítiques

EL CASINO DE SANS

El Casino de Sans, celebra reunió general extraordinària.

S'acordà per acolliment continuat en la seva adhesió a la Lliga Regionalista de Barcelona, com a entitat cabdal dels ideals nacionalistes.

En la dita reunió es proposià també a l'elecció de nova Junta, ja que l'anterior havia presentat en sa totalitat la dimissió.

Resultaren elegits els següents senyors, que es distribuiran els càrrecs en la forma qu es'expressa:

President, En Josep Guardiola; vice-president, En Pelegrí Alemany;

secretari, En Pau Macià; vice-secretari, En Tomàs Plaza; tresorer, En Joan Píguls; comptador, En Félix Cusí; bibliotecari, En Josep Nonell; vocals, En Modest Feu, En Jacint Laporta, En Marian Tarrida i En Pere Escrivà.

Forman la Comissió d'Acció Política els senyors Modest Feu, Marian Tarrida, Jacint Laporta, Josep Roig, Jacint Nubiola i Magí Baines.

UNIU SOCIALISTA DE CATALUNYA

La Comissió organitzadora de la Unió Socialista de Catalunya invita a l'assemblea de constitució que es celebrarà avui, diumenge, a les quatre de la tarda, al local social, carrer Alt de Sant Pere, 27, a tots els inscrits i als que simpatitzen amb el projecte.

LOCALS

Observatori Meteorològic de la Universitat de Barcelona. — Dia 7 de juliol de 1923.

Hores d'observació: A les set, a les setze i les divuit.

Bardòmetre a 0° i al nivell de la mar: 7656, 7654, 7637.

Termòmetre sec: 25°3, 25°4, 27°4.

Termòmetre humit: 21°9, 22°9, 23°2.

Humitat (centèsimes de saturació): 73, 50, 67.

Direcció del vent: E. SSE SSO.

Velocitat del vent en metres per segon: 2, 3, 3.

Estat del cel: Quasi serè. Serè. Nuvolós.

Classe de nívols: Fr. K. A.I.K., A.I.K. K.

Temperatures extremes a l'ombra: màxima, 28°5; mínima, 20°7; mínima prop del sol: 19°2.

Oscil·lació termomètrica: 8°1.

Temperatura mitja: 24°7.

Precipitació aquosa, des de les set del matí del dia anterior a les set del dia de la data, 0°0 mm.

Recorregut del vent en igual període: 73 km.

Observacions particulars: Boira.

El director, E. Alcobe

Vanos Cardús Portaferriassa, 10.

DECIL HOTEL-PARIS
7, Rue du Conservatoire, 7.

Al centre de negocis i grans bulevards, súbia calenta i fresca, estació i telèfon privat a totes les cambres, i quartó de bany, cuina acurada. Pensió des de 35 francs. (Cambres des de 12). Es parla català.

EL MILLOR OBSEQUI

per a les vacances és un aparell fotogràfic de la casa GUVAS, Portal de l'Angel, II.

Al dispensari de l'Alcaldia fou extingida Margarida de la Torre, de 3 anys, que presentava senyals d'intoxicació, perquè se mare li havia fet beure el líquid d'una ampolla que creia plena d'aigua i contenia lleixiu.

El fet passà al seu domicili, Barceloneta, 26.

Al dispensari del Taulat auxiliaren una altra nena, Josepa Martos, de set mesos, habitant Curtidores, 125, que tenia emanades de primer grau al ventre, braços i cames, per haver-li caigut al damunt un bol de llent bullent.

Cràtelleries J. Llorens, R. Pintor, 23

- Rebaixes veritat

Només del 1 al 15 d'aquest mes, en lots d'elles, casseroles, pots, etc., etc., en alumini extra.

NAVERES I GELADORES

Llorens Germans, Rambla Flors, 30.

- Aparells fotogràfics

garantitzats i econòmics, els troben a la casa GUVAS, Portal de l'Angel, II.

El concert que ahir a la nit havia de donar la Banda Municipal a la Plaça del Rei, ha estat ajornat fins a nou avis.

JOIES VILANOVA Unit, 6.

Vaixelles PORCELLANA

J. Llorens, Rbla. Flors, 30.

- Sabó La Creu Blanca

Econòmic superior
Es ven a tot arreu

Relació dels objectes trobats i dipositats a la Majordomia municipal: Unes ulleres molt usades; una bossa moneder de pell, color marro, contingut dos moedors de butxaca, una clau i centims; Un paraguès, un paquet, contingut rosaris amb grans negres; una clau; un taló contra el «Credit Barcelones»; un guardapols usat; un imperdible, que sembla de plata; un clauer, amb tres claus petites; tres capses de cartró, contingut brodat; un diari de butxaca, amb rebuts a nom de B. Lafuente; una cédula de nacionalitat i un passaport a nom de Joan Altisen Janet.

- Per a cines de família

no hi ha com la casa GUVAS, Portal de l'Angel, II.

Sacre Sastre i Marquès, especialista contra els eucs i purga els nens.

Vins Rioja M. Lacuesta

Concessionari: F. Muñoz Rosselló, número 222 - Telèfon 646 G.

D'aroma exquisida: cafè La Garza.

Per a coneixement de les entitats i particulars interessats en el Quart Aplec de Juventut, que, com els altres anys, se celebrarà el dia de Sant Jaume, a l'ermita del Carmel, es fa públic que la seva organització va a càrrec de la Juventut Cultural Popular, Duran i Bas, 9, principal. Al mateix temps, la dita entitat avisa als socis que la Comunitat mensual reglamentària corresponent al present mes ha estat traslladada al dia de l'Aplec, celebrat-se en l'ermita del Carmel, a càrrec del rector de Sant Joan de Gràcia, el qual honorarà així la festa.

Ha entrat a participar dels treballs d'organització una comissió de senyoretes que amb exquisida i entusiasma activitat té cura dels treballs de llur comanda.

Són nombroses les societats catòliques que han promès adherir-se a la festa, presentant part activa.

El Dr. Montañá, de retorn de l'estrange, s'ha encarregat novament del seu consultori per a malalties de la pell, cabell i venerianes. Sant Pau, 28, principal. De 4 a 6.

Durant el passat mes de juny, la Caixa de Pensions pe a la Vellesa i d'Estalvis ha rebut, per impositions, la quantitat de 13.771.184 pessetes, i ha pagat, per reintegres d'estalvi, capitals diferits reservats i termes menors de pensió, 12.242.682 pessetes, havent obert 2.140 llibretes noves. De les impositions han correspost a la Oficina Central de Barcelona 7.908.958 pessetes i a les sucursals 5.862.226 pessetes.

En 30 de juny, la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis tenia vigents 268.929 llibretes, amb un saldo al seu favor de 161.371.223 pessetes, distribuïdes en la següent forma: Barcelona, 119.969.397 pessetes; Girona, 17.159.068; Lleida, 15.236.518; Tarragona, 9.164.981; i Balears, 351.349 pessetes.

**SI TENIU EL CABELL ANÈMIC,
USEU LA LOCÍO LAVONA**

Els que fan ús de la Locío Lavona (i són cada dia més nombrosos) coneixen la seva eficàcia per a estimular la sortida del cabell, donant-li, per les i esmorzit que sigui, aquella flexibilitat, aquella brillantor sedosa que constitueix la seva formosor.

Aqueixes persones han pogut comprovar per pròpia experiència que la Locío Lavona destrueix el germen de la caspa, netja el cutis pilós i activa la creixença de nou cabell resplendent, flexible i sedós. Qui no hagi usat mai la Locío Lavona i el seu cabell necessiti d'un reforçant, que en demandi acte seguit un flassó i es donarà compte ell mateix de les seves extraordinàries qualitats. La Locío Lavona es troba a tot arreu al preu de 4'50 pessetes.

Fosfo-Glucò-Kola-Lectina: cura impotència. B. Llumet, Ronda Sant Pau, 74.

Municipals de Catalunya. A la nit, primer, conferència sobre «L'Obra de la Mancomunitat», a càrrec del conseller de la Mancomunitat i president de la Diputació de Barcelona, En Joan Vallès i Pujals, i després luncion als Funcionaris municipals.

El dia 21, al matí, primer, conferència sobre «Preparació i aspiracions dels Funcionaris Municipals». Aquesta conferència correrà a càrrec de l'Escola d'Administració de la Mancomunitat. Després, Assemblea general de secretaris i funcionaris municipals, i a la tarda, resolució dels assumptes pendents.

Tots els funcionaris municipals estan obligats a assistir als actes esmentats per a cooperar a la tasca iniciada de dignificació i millorament de la classe.

La bona negra va trobar estrany la rialleta que li va escapar al juge.

I el juge va voler escrivir l'origen d'aquest títol retumbant, i ella va explicar que havia estat dos anys servint al «President» Garvey, i, en reconpensa, aquest l'havia ennobilitat.

La bona negra va trobar estrany la rialleta que li va escapar al juge.

LEES «CORRIDAS A FRANÇA

El Migdia de França es aficiona a les curses de braus, i la Protectora d'Animals s'hi ha oposat i s'hi oposa amb totes les seves forces.

Un tribunal va fallar que matar un toro, per brau que fos, era infringir la llei Grammont que protegeix els animals domèstics. Els del Migdia s'hi van oposar sostenint que un toro brau no és animal domèstic ni ho ha estat mai. I si no, que els del tribunal facin la prova posant-se davant d'un brau.

Però hi havia sentència dictada, i cada «corrida», o sia cada infracció, era penada amb una multa, ben modesta: cinc francs, que, naturalment, l'empresari pagava amb molt gust.

Un dia, el tribunal de Nîmes estableix que les curses de toros braus no poden ésser prohibides ni penades perquè l'Estat hi imposa un tribut i mai podria imposar-lo sobre una cosa prohibida. L'Audiència va revocar aquesta decisió i l'assumptiu va passar aleshores al tribunal de Vigan que va fallar com el de Nîmes.

No recurs de la Protectora i nova sentència de l'Audiència: les curses són prohibides.

Aquesta és la darrera decisió, i, per tant, la vigent. Però els del Migdia esperen que tot s'ajarancera amb el sistema de la multa de cinc francs.

MOLTA LLET

present

Rob-Vida Miret

No és més que una orxa de suc de plantes llisteres que pasturen instantaneament els mamífers quan tenen necessitat d'alletat.

Durant l'embaràs: Rob-Vida núm. 1 combat l'albuminèria, dolors i molèsties propis de l'estat, desenvolupa i fortifica el seu ésser, tonifica la mare i predisposa per a un part feliç i illet abundant.

En la lactàcia: Rob-Vida núm. 2 augmenta la quantitat de lleit, l'enriquix en cassella i mantega, refà la mare de la desnutrició causada per l'alletament.

En farmàcies. Autor, doctor Miret, plaça Comercial, 9, Barcelona.

Obituari

FUNERALS

Na Teresa Cutchet i Linch, vídua d'En Bonaventura Cutchet. Morí el primer dels corrents. Demà, a dos quarts d'onze, funerals a la parroquia de Santa Anna.

En Josep Maria Cases i Ayxemir. Morí el 26 de juny passat. Demà, a dos quarts d'onze, funerals a la parroquia de Betlem.

PARTICIPACIÓS DE DEFUNCIÓ

En Josep Xiró i Martori. Enterratahir al matí al Cementiri d'Horta.

Na Maria Tatché i Canudas, vídua d'En Francesc Subirana. Enterradaahir al matí, al Cementiri Nou.

Generalitat

VISITES

Han visitat el senyor Puig i Cadafalch, en el seu despatx de la Generalitat, una nombrosa comissió de l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet, acompanyada dels senyors Trias de Bes i Ysmael, per a invitar-lo a la solemne inauguració de la font pública monumental coronada amb el bust del que fou alcalde d'aquella població don Llorenç Serre, que tindrà lloc avui, a les quatre de la tarda.

També l'han visitat:

Els senyors Corominas, Felip i Cueto, de la Societat Nacional d'Economia.

El governador civil don Manuel Portela.

El president de l'Assemblea senyor Jansana.

El conseller d'Instrucció pública don Roma Sol.

El diputat de la Mancomunitat senyor Estapé.

El cònsol de França M. Ch. Filippi.

El nou diputat de la Mancomunitat pel districte de Vilafranca-Igualada, senyor Bausill.

LA MUTUALITAT DE SECRETARIS I FUNCIONARIS MUNICIPALS

Amb motiu de la constitució de la Mutualitat de Secretaris i Funcionaris Municipals de Catalunya, creada per la Mancomunitat, i de les reunions estatutàries del Montepio de Funcionaris d'Administració Local, s'han organizat, al Palau de la Generalitat (Saló de la Comissió Mixta de Recolument), els següents actes per als dies 19, 20 i 21 de juliol de 1923:

El dia 19, a la tarda, reunió de la Directiva del Montepio de Funcionaris d'Administració Local de Catalunya. A la tarda, constitució solemne de la Mutualitat de Secretaris i Funcionaris

Municipals de Catalunya. A la nit, primer, conferència sobre «L'Obra de la Mancomunitat», a càrrec del conseller de la Mancomunitat i president de la Diputació de Barcelona, En Joan Vallès i Pujals, i després luncion als Funcionaris municipals.

El dia 21, al matí, primer, conferència sobre «Preparació i aspiracions dels Funcionaris Municipals». Aquesta conferència correrà a càrrec de l'Escola d'Administració de la Mancomunitat. Després, Assemblea general de secretaris i funcionaris municipals, i a la tarda, resolució dels assumptes pendents.

Tots els funcionaris municipals estan obligats a assistir als actes esmentats per a cooperar a la tasca iniciada de dignificació i millorament de la classe.

El juge va voler escrivir l'origen d'aquest títol retumbant, i ella va explicar que havia estat dos anys servint al «President» Garvey, i, en reconpensa, aquest l'havia ennobilitat.

La bona negra va trobar estrany la rialleta que li va escapar al juge.

I el juge va voler escrivir l'origen d'aquest títol retumbant, i ella va explicar que havia estat dos anys servint al «President» Garvey, i, en reconpresa, aquest l'havia ennobilitat.

La bona negra va trobar estrany la rialleta que li va escapar al juge.

La bona negra va trobar estrany la rialleta que li va escapar al juge.

LES TERRES CATALANES

SABADELL

Acadèmia de Belles Arts

II CONFERENCIES

Sembla com si tot d'una s'hagin estat els davassals d'energies que un dia es desvetllaven al caliu de l'entusiasme. Aquesta incoherència que caracteritza la vida de la nostra entitat de cultura per excellència, ens predisposa al dubte. Nosaltres havem elegit en altres ocasions les manifestacions vitals seves. Però el nostre optimismisme no ens fa oblidar el luxe d'estar en paus amb la consciència. Si la sinceritat ens obligava abir a fer unelogi, la sinceritat ens obliga avui a fer algunes observacions cordials.

Havent dit que la incoherència caracteritza la vida de l'Acadèmia de Belles Arts. La nostra entitat cultural s'està desent en una orgia d'aventures. Sembla talment que descogní en absolut les excel·lències del treball constant. L'aventura és la forma més immoral (en el bon sentit de la paraula) i més insegura d'arraneglar botí. L'Acadèmia de Belles Arts és avui una nau de pirateria espiritual. Amb tot el colorit de la pirateria, però també amb totes les inconsistències. Si no fos per les aventures i per les exposicions periòdiques — mínim de treball que pot produir una entitat artística — ningú no sabria que existeix l'Acadèmia. No direm que les aventures d'aquesta entitat signifiquen un mal per a la nostra vida espiritual. Però si que són un desgast innecessari i d'energies. A hores d'ara, l'Acadèmia hauria d'acabar una veritable tasca positiva. En lloc de treurem jutges pels balls de disfresses infantils, per exemple, podria preocupar-se de portar una biblioteca pública a Sabadell. En lloc d'organitzar «balls de societat», podria estudiar la manera de restablir els Jocs Florals anuals a casa nostra, etc., etc.

És una cosa tristissima considerar com aquell panorama que ens deixava entreveure amb l'organització d'algunes lectures, conferències i concerts s'hagi tornat a amagar rera la boira. Sembla que l'Acadèmia de Belles Arts anava a omplir amb dignitat un buit de la nostra vida espiritual. No sabem de cert si les conferències continuaran. Per mes que continuen, però, dublem de l'eficàcia. Sembla que els de l'Acadèmia no tinguin la més lleugera idea del que significa el mètode en totes les coses. En prescindiran sense comprendre que el mètode pot fer imitar les aventures. I ara ja estem ben convencuts que allò de les conferències ha estat una de les aventures més inútils i més inútils dels de Belles Arts.

WHITE

TERCER CONCURS LOCAL D'APRENENTS

Festa Major de 1923

GRIDA

A tots els aprenents dels diferents oficis que amb el seu treball tornen la ciutat com un verger frondós en cada una de les flors diverses de l'activitat humana té unes mans amoroses que la cuida.

De bell nou torna a restablir l'Ajuntament, amb la cooperació entusiasta dels mestres d'ofici i patrons, aquells certaments en els quals vosaltres, aprenents, manifesteu vostres aptituds i en lluita noble us disputau els premis que s'estableixen per aquells que aconsegueixin distingir-se en l'execució dels treballs que se us presenten per tems.

Aprenents tipògrafs

Premi de 100 pessetes. — Es concedirà a l'aprenent que millor compongui una circular, l'original de la qual es facilitarà a la secretaria de la Comissió de Festes, dintre sobrelos i lacats que s'haurà d'obrir en presència del director del taller respectiu a l'acte de començar el treball. Es tindrà en compte en fer l'adjudicació del premi el major gust artístic i la més acurada ortografia, seguint les normes dictades per l'Institut d'Estudis Catalans.

Premi de 50 pessetes. — Es concedirà a l'aprenent el treball del qual

seguixi en merít al del guanyador del premi anterior.

Aprenents enquadernadors

Premi de 75 pessetes. — Es concedirà a l'aprenent que presenti el millor treball d'enquadernació d'un llibre de text. (Temany estau perllongat.)

Premi de 50 pessetes. — Es concedirà a l'aprenent que millor confecciona unes tapes de referència. (Tema: any foli.)

Per a optar als quatre premis anteriors es consideraran aprenents aquells el jornal dels quals no sigui superior a 3 pessetes.

Aprenents sastres

Premi de 60 pessetes. — Es concedirà a l'aprenent de tercer any que presenta més bé uns «scantes», cell i mànegues o sigui una americana a punt de mànegues.

Premi de 40 pessetes. — Es concedirà a l'aprenent de segon any que presenta més bé uns sarrons, butxaques i manegues.

Premi de 50 pessetes. — Es concedirà a l'aprenent de primer any que presenta més bé un coll picat i una col·lecció de diversos treballs de punt de creu, reunitats a la mà, entornats, etcetera.

Aprenents sastresses

Premi de 60 pessetes es concedirà a l'aprenent de tercer any que presenta més bé uns pantalons i armills, i unes manegues o unes butxaques i sarrons.

Premi de 40 pessetes. — Es concedirà a l'aprenent de segon any que presenta més bé una armilla i pantalons de segona prova. L'armilla amb butxaques i darrera acabat el pantaló amb butxaques i muntat.

Premi de 20 pessetes. — Es concedirà a l'aprenent de primer any que presenta més bé uns caps i tapes de pantaló. (La tapeta amb trous.) I un coll picat.

Aprenents pintors

Premi de 50 pessetes. — Es concedirà a l'aprenent que presenta el plafó pintat amb lletres de major gust artístic.

Premi de 40 pessetes. — Es concedirà a l'aprenent que presenta el millor plafó unitant marroc.

Premi de 40 pessetes. — Es concedirà a l'aprenent que presenta el millor plafó unitant fusta.

Aprenents fusters d'obres

Premi de 80 pessetes. — Es concedirà a l'aprenent de tercer any que presenta el millor bastiment d'embax de 5x10 cm. i 10x30 cm. de llum amb blau de carbó i galze, desmontable i visible de 3x6 cm. de gruix, muntada amb tenabiques i fixes, a elecció muntar-hi una creu amb les barretes.

Premi de 40 pessetes. — Es concedirà a l'aprenent de primer o segon any que presenta el millor taular de 50x70 cm. de 2 cm. de gruix amb mantes i blau de carbó.

Aprenents fusters de màquines

Premi de 100 pessetes. — Es concedirà a l'aprenent de tercer any que presenta més ben construit un davant complet de batan sense portes. Mesures a lluire elxicio.

Premi de 50 pessetes. — Es concedirà a l'aprenent de primer o segon any que construeixi més bé l'embau d'una desgreixadora, destinat a encorbat, complet amb galze.

Aprenents ebenistes

Premi de 100 pessetes. — Es concedirà a l'aprenent de tercer o quart any que presenta el millor treball de tema lluire.

Premi de 50 pessetes. — Es concedirà a l'aprenent de primer o segon any que presenta el millor treball de tema lluire.

Aprenents modelistes

Premi de 100 pessetes. — Es concedirà a l'aprenent que millor compongui una circular, l'original de la qual es facilitarà a la secretaria de la Comissió de Festes, dintre sobrelos i lacats que s'haurà d'obrir en presència del director del taller respectiu a l'acte de començar el treball. Es tindrà en compte en fer l'adjudicació del premi el major gust artístic i la més acurada ortografia, seguint les normes dictades per l'Institut d'Estudis Catalans.

Premi de 50 pessetes. — Es concedirà a l'aprenent que presenta el millor treball de tema lluire.

Aprenents fonedors

Premi de 80 pessetes. — Es concedirà a l'aprenent que presenta el millor treball de tema lluire.

Aprenents manyans d'obres

Premi de 30 pessetes. — Es concedirà a l'aprenent que presenta més ben construïda una frontissa a lluire.

Aprenents manyans forniers

Premi de 100 pessetes. — Es concedirà a l'aprenent que presenta més ben construït un nargó de rosca plana de dos caps amb fimbria i rosca fina al revés, segons dibuix que es facilita.

Aprenents manyans ajustadors

Premi de 100 pessetes. — Es concedirà a l'aprenent que presenta el millor ajust d'encaixos d'ala de moscas segons croquis que es facilita.

Aprenents llauers

Premi de 75 pessetes. — Es concedirà a l'aprenent que més ben construeixi una banyera de saient en miniatura.

Premi de 75 pessetes. — Es concedirà a l'aprenent que presenta el millor treball de tema lluire.

Premi de 50 pessetes. — Es concedirà a l'aprenent que presenta el millor treball de tema lluire.

Aprenents installadors elèctricistes

Premi de 50 pessetes. — Es concedirà a l'aprenent que presenta el millor treball de tema lluire.

Aprenents electro-mecànics

Premi de 125 pessetes. — Es concedirà a l'aprenent de tercer any que presenta més ben construït un organ de màquina. (Induit de continua, rotor de motor, etc., o conjunt transformador monofàsic o d'intensitat). Tot en seients figurats.

Premi de 75 pessetes. — Es concedirà a l'aprenent de primer o segon any que presenta més ben executat un treball que doni idea dels preliminars de construcció d'una màquina elèctrica (bobina d'induit continua, bobina d'induit alternador, etcetera).

Aprenents delitants

Premi de 80 pessetes. — Es concedirà a l'aprenent que més ben dibuixi un conjunt de reductor de vis-sensor amb amb d'oli, sota les següents característiques:

Vís de 3 caps — roda concava

Relació de velocitat 1:30. Modul 4, 5. Es tindrà en compte per a concedir el premi la major economia en la realització i les millors condicions de funcionament.

Premi de 20 pessetes i un estri d'unes de dibuix. — Es concedirà a l'aprenent que millor dibuixi el conjunt d'una vàlvula comporta fent-hi els detalls necessaris per a fer la construcció de serie indicant coles i diferents materials.

Poden també optar als dos premis precedents els escolars, encara que no treballin en taller.

Aprenents i ajudants teòrics de teixits

Premi de 100 pessetes. — Es concedirà a l'aprenent que, essent tan sols escolar o que està en el primer any de treball de fàbrica, presenta la millor col·lecció de disposicions en tela senzilla per a gener de pantaló, si qui ratllats o quadres, amb el fitxament corresponent, passat de llana, etc., segons mostres que es reserven.

Premi de 100 pessetes. — Es concedirà a l'aprenent que presenta la millor bastiment d'embax de 5x10 cm. i 10x30 cm. de llum amb blau de carbó i galze, desmontable i visible de 3x6 cm. de gruix, muntada amb tenabiques i fixes, a elecció muntar-hi una creu amb les barretes.

Premi de 40 pessetes. — Es concedirà a l'aprenent de primer o segon any que presenta el millor taular de 50x70 cm. de 2 cm. de gruix amb mantes i blau de carbó.

Escoles municipals de tall

Premi 75 pessetes. — Es concedirà per a ésser distribuït sencer o fraccionat, a cada una de les Escoles. Les bases especials seran fets per les respectives professorades.

Es fotografies (sis com a minimum) a base de treballs a l'aire lliure.

Premi 50 pessetes. — Es concedirà al que presenta la col·lecció que segueixi en merít a la guanyadora del premi anterior.

Pintura decorativa

Premi 80 pessetes. — Es concedirà a l'autor del millor paisatge dels que es presentin a Concurs. (Procediment a l'oli.)

Premi 50 pessetes. — Es concedirà a l'autor del paisatge que segueixi en merít al guanyador del premi anterior.

Al dos premis que predeixin solemnitat podran optar aquells artistes que no hagin presentat anteriorment en cap concurs o exposició fora de les escoles.

Pintura decorativa aplicada al teixit

Premi 75 pessetes. — Es concedirà a l'autor del millor treball que es presenta a concurs. (Tema lliure.)

Premi 50 pessetes. — Es concedirà a l'autor del paisatge que segueixi en merít al guanyador del premi anterior.

Això potser podran optar aquells artistes que no hagin presentat anteriorment en cap concurs o exposició.

Educació de cosidors de peces

Premi 50 pessetes. — Es concedirà a l'aprenent de tercer curs que presenta més ben cosit un setall que farà amb trepat. Li sera facilitat per la senyoreta professora de l'Escala i presenti darrere un treball de tema lliure que també sigui mereixedor de recompensa.

Premi 25 pessetes. — Es concedirà a l'aprenent de menor curs els treballs de la qual segueixen en merít als de la guanyadora del premi anterior.

Premi 30 pessetes. — Es concedirà a l'aprenent de segon curs que subiecta a les dites condicions del tercer curs presenta els millors treballs. (Els setalls que se'n facilitaran guardaran relació amb el curs.)

Premi 15 pessetes. — Es concedirà a l'aprenent de segon curs que presenta els treballs que segueixen en merít als de la guanyadora del premi anterior.

Premi 20 pessetes. — Es concedirà a l'aprenent de primer curs que presenta els millors treballs segons condicions estableties ja pel altre curs.

Premi 10 pessetes. — Es concedirà a l'aprenent de primer curs que presenta els treballs que segueixen en merít als de la guanyadora del premi anterior.

Ecoles municipals de tall

Premi 75 pessetes. — Es concedirà per a ésser distribuït sencer o fraccionat, a cada una de les Escoles. Les bases especials seran fets per les respectives professorades.

Notes

Primera. — Per circumstàncies especials no ha estat possible incloure en aquest cartell tots els oficials, però per mitjà d'aquesta nota s'invita tots els aprenents que no s'hi trobin compresos a concurrir lliurement a aquest concurs, puix la Comissió organizadora es reserva una quantitat per a premiar aquells que essent-ne mereixedors es trobin en les condicions esmentades.

Segona. — Els treballs es presentaran a la secretaria de la Comissió de Festes de la Festa Major (Secció de Governació de la Secretaria Municipal), durant les hores destinades a despatx, tots els dies, fins el 24 d'aquest mes.

Tercera. — Els treballs han d'ésser companyats d'un sobre que portant el mateix lema que el treball contingui: El nom i adreça de l'aprenent, un

ció d'anys que s'havia començat a instruir a instància del nostre Ajuntament.

D'ençà del primer del mes que som, per disposició de la Companyia del ferrocarril d'aquesta, el tren que els dies festius sortia d'aquí a les 7:12 de la tarda, surt a les 7:40, com en els dies festius.

LLEIDA

(Conferència de les 9:45 de la nit)

De regadius

Ha estat nomenat secretari de la Junta de Segutxatge el prestigiosí advocat lleidatà don Domènec Sola.

Aquesta nit es celebra a la Diputació una reunió d'interessats en l'adquisició del canal d'Aragó i Catalunya, el qual, com diem dies passats, es troba en una extensió considerable de la secció catalana.

Altres noves

Ahir va celebrar-se reunió al Circol Mercantil que és el seu estatge, el Col·legi d'Apotecaris.

Darrera jugaren a futbol al camp de la Penya Deportiva Salvat, el de la Penya i el Portien de Barcelona.

Al camp de Jove, jugaren el Joventut i el Sporting de Sants.

Està vacant la notaria d'Agramunt per renúncia del qui l'exerceix.

El Govern civil han estat aprovats els estatuts del sindicat catòlic agrícola de Rosselló «Unió Rossellonesa».

Ha tornat de Barcelona i Girona el conseller de la Mancomunitat senyor Sol el qual va anar-hi a presidir les Festes de l'Homenatge a mosèn Rexach.

L'alcalde ha manat tornar a posar bombetes elèctriques a la carretera de la Bordeta, les quals havien estat trencades a cops de pedres.

A Masroig s'ha fet una reunió d'interessats en la construcció de l'autogamoll «Trenes».

Fa dos o tres dies està malalt el regidor don Francesc Costa Cosecua.

MENORCA

Per la llengua catalana

Al cap i a la fi, després de mig any de gestació, la fundació de «Nostra Parla», de Menorca, és un fet. Quan una castellanització aparentment intensa sembla ofegar l'esperit catalàssim dels menorquins, que, tot i essent molt catalans, no creuen ésser-ne una colla d'idealistes que ha emprès la tasca de reunir la gent que simpatitza amb els fins de «Nostra Parla», amb tanti d'èxit que avui són una cinquantena els socis fundadors. L'amor a la terra, a la llengua i els costums dels avant-passats, ha reunit sota una mateixa senyera homes provinents dels més disidents sectors polítics i socials. El conegut escriptor En Joan Mir i Mir, l'historiador En Francesc Hernández Sans, el naturalista Jaume Ferrer Aledo, el poeta Ferran Soldevila, el llicenciat, en Lletres Hernández Mora són els cabdills de «Nostra Parla» de Menorca; i aquests homes, davant d'un nombre respectable d'«atòls», plens d'entusiasme, podrien fer molt per la causa sagrada que defensen. Cal, però, que, per a triomfar, siguin auxiliats quan les circumstàncies ho demanin. El Renaixement de Catalunya és ben desconegut a Menorca per això «Nostra Parla» tindrà cura de formar de prisa la seva antiga biblioteca d'obres catalanes, especialment aquelles que, com les publicacions de la Mancomunitat i de FA-

juntament de Barcelona, donen clara idea de la vitalitat de totes les terres de parla catalana.

«Nostra Parla» de Mallorca ha de fer també un Museu, donar classes, conferències, lectures, etc., i oferir a l'estudiós una síntesi de to que és l'illa de Menorca, un casal on batgui l'ànima dels menorquins. Desigem als nous lluitadors per la Patria un èxit esplendorós.

Pla del Llobregat

SANT FELIU DE LLOBREGAT.

Ha quedat constituida una delegació de Nostra Parla a Sant Feliu de Llobregat, la qual ha elegit el seu Consell directiu:

Lluís J. Rius, president; Llorenç Sans, secretari; Elias Coca, tesorier; i Jaume Amigó, Casimir Riera i Baldri Ribas, vocals.

Obriment dels xalets de La Renclusa i d'Ull de Ter

Havent entrat ja en el temps proper a excursions pirenencs, el Centre Excursionista de Catalunya ha obertja el seu xalet de la Renclusa situat al Pireneu aragonès, en l'important massís de La Maladeta, i el dia 15 del corrent obrirà les seves portes al públic per a la present temposta, el Xalet d'Ull de Ter.

L'acte d'obriment d'aquests xalets, constitueix una dada memorable dins l'excursionisme, per ésser els dos centres principalissims d'excursions a l'entorn dels quals es combinen els més interessants i variats itineraris dels Pirineus.

Una nova de gran interès podem donar aquest any als excursionistes que es dirigeixin vers La Renclusa. Un nou servei d'automòbil s'ha inaugurat aquest estiu i que encara en una jornada l'excursió fins a La Renclusa. Per gaudir d'aquest avantatge de temps cal sortir de la nostra ciutat en el tren correu del vespre, a les 18:30, en direcció a Montsó, on s'arriba a les 23:30. Seguidament es pren l'automòbil que porta a Barbastre, Grans i Benasc, on s'arriba a les nou del matí, tenint temps suficient per a arribar al xalet de la Renclusa a mitja tarda. La tornada es fa sortint de Benasc a les 15:45, arribant a la nostra ciutat a les vuit del matí del següent dia.

Moltes són les reformes que s'han portat a cap en ambdues xalets, i molt especialment en el d'Ull de Ter, que, per raó del seu major nombre d'anys de prestar els seus serveis al públic, el seu edifici i mobiliari exigien reparacions serioses. Com a resultat d'aquestes, l'estada en els xalets oferira als excursionistes les majors condicions de confort desitjables.

Per tal de facilitar les excursions als esmentats xalets, el Centre està editant uns fascicles referents, un d'ells a La Maladeta i l'altre a Ull de Ter, els quals combindran itineraris, mapes, fotografies i detalls que poden ésser necessaris als excursionistes. Dintre pocs dies es possiran ja a la venda.

L'Escola de Labors i Oficis de la Dona

Aquesta Escola Municipal està establerta, com ja havem dit altres vegades, a la casa núm. 49 de la Ronda de Sant Antoni, de la qual és propietari l'Ajuntament.

L'Escola té per finalitat la formació professional de la joia obrera, compresa entre 9 i 14 anys, que vulgui seguir l'aprenentatge d'alguns dels oficis de la indústria del vestit.

Sota la presidència del senyor Pon de Barros ha cibrat una Junta general extraordinària la Federació de Cooperatives de Cases Barates de Catalunya i Balears, assistint les representacions de les entitats federades, empleats i operaris de «El Siglo», Cooperativa de Periodistes, Cooperativa Militar, d'empleats de tramvies, Catalana, Inycosa, La Defensora de l'Inquilinat, Banc Regional de Catalunya, obrers i empleus Municipals, Cooperativa de Periodistes de Manresa i la seva Comarca, La Defensora d'«Espanya» de l'Estivendol, El Bon Pervindre, Postal, Constructora de Cases Barates, L'Estatví del Carter, de Funcionaris Públics i la Mutualia Constructora, havent enviat la seva adhesió telegràficament la cooperativa de Palma de Mallorca, «El Horat del Porvenir».

Llegida i aprovada l'acta de la sessió anterior, es donà compte per les delegacions que assistiren a la Conferència Nacional de la Educació, ultimament celebrada a Madrid de la labor practicada en la mateixa, dels resultats favorables obtinguts amb llurs gestions, atorgant-se per unanimitat un expressiu vot de gràcies per als mateixos.

Seguidament s'aprova el proposat pel Consell directiu sobre la creació de les seccions d'Estatística, Informació i Tramitació Financiera i Tècnica que es creu han d'ésser de gran utilitat per a les cooperatives federades.

Foren designats representants de la Federació a Madrid l'advocat i Diputat a Corts senyor Guerra del Río i l'agent administratiu senyor l'Inedo de Robles.

Finalment el senyor Garcia Pujol exposa un interessant projecte que ha

les classes duren tot el dia i les alumnes es queden a dinar a la mateixa Escola.

Hi ha escola-taller per a les aprenentes, en la qual se'n ensenyà la confecció de vestits, roba blanca, capells, cotilles, flors artificials, brodats, puntes al coixí i de planxar. De més, se'n dóna instrucció de cultura general: llegir i escriure en català i en castellà; nocions d'Aritmètica, de Geometria, d'Història, de Geografia i de Ciències físiques i naturals; moral i educació cívica. Dibuix, cuinar i economia domèstica; gimnàsia rítmica i caigons.

Al vespre hi ha una escola de perfeccionament de les obreres que de dia treballen als tallers i de modestes de capells, etc., amb les mateixes classes esmentades.

I també una escola de coneixements domèstics per a noies obreres que la major part del dia estan ocupades en tallers i fàbriques. Se'n ensenyen coneixements perquè puguin ésser acurades mestresses de casa; la instrucció de cultura general abans esmentada de cosir, sorigar i apedacar, tall i confecció, brodat, planxar, cuina i economia domèstica; nocions de puericultura, higiene, socors urgents, medicina casolana, etc.

Les alumnes de cuina i economia domèstica van a comprar a la plaça i curinen el dinar de totes les altres alumnes.

De les confeccions que es fan en les classes de vestits, roba blanca, capells, cotilles, flors artificials, brodats i puntes al coixí, al final del curs, se'n fa una exposició.

Abans d'ahir, a les sis de la tarda, va obrir-se aquesta exposició.

Les confeccions es venen pel preu que costen els materials, per a indemnitzar l'Ajuntament de les quantitats esmentades en la compra. Ja pot suposar-se que resulten a preu modic i això fa que les mestresses de casa que n'estan assabentades hi son matineres, i als pocs moments d'ésser oberta l'exposició, gairebé totes les confeccions, especialment les de roba blanca, ja porten el retol de «venuda». De vestits, capells i brodats encara en restaven alguns.

La senyora directora N'Eulàlia Vallès, i el professor de Dibuix, senyor Vacarisses, ens van fer els honors de la casa molt amablement.

El senyor Vacarisses, especialment, ens feu visitar l'exposició dels dibuixos d'ornament i professionals de les seves alumnes i s'hi fan observacions molt interessants respecte l'aptitud natural d'algunes.

Es una exposició molt curiosa i digna de visitar-se. Encara està oberta avui, diumenge, dia 8, d'onze a una del matí. Es una bella mostra dels resultats obtinguts per la Comissió Municipal de Cultura.

La Federació de Cooperatives de Cases Barates

Sota la presidència del senyor Pon de Barros ha cibrat una Junta general extraordinària la Federació de Cooperatives de Cases Barates de Catalunya i Balears, assistint les representacions de les entitats federades,

empleats i operaris de «El Siglo», Cooperativa de Periodistes, Cooperativa Militar, d'empleats de tramvies, Catalana, Inycosa, La Defensora de l'Inquilinat, Banc Regional de Catalunya, obrers i empleus Municipals, Cooperativa de Periodistes de Manresa i la seva Comarca, La Defensora d'Espanya de l'Estivendol, El Bon Pervindre, Postal, Constructora de Cases Barates, L'Estatví del Carter, de Funcionaris Públics i la Mutualia Constructora, havent enviat la seva adhesió telegràficament la cooperativa de Palma de Mallorca, «El Horat del Porvenir».

Llegida i aprovada l'acta de la sessió anterior, es donà compte per les delegacions que assistiren a la Conferència Nacional de la Educació, ultimament celebrada a Madrid de la labor practicada en la mateixa, dels resultats favorables obtinguts amb llurs gestions, atorgant-se per unanimitat un expressiu vot de gràcies per als mateixos.

Seguidament s'aprova el proposat pel Consell directiu sobre la creació de les seccions d'Estatística, Informació i Tramitació Financiera i Tècnica que es creu han d'ésser de gran utilitat per a les cooperatives federades.

Foren designats representants de la Federació a Madrid l'advocat i Diputat a Corts senyor Guerra del Río i l'agent administratiu senyor l'Inedo de Robles.

Finalment el senyor Garcia Pujol exposa un interessant projecte que ha

de donar un positiu impuls a les construccions de les entitats federades i que s'acordà passar a estudi de la comissió financeria composta pels se'nys Kirchner, Garcia Pujol, Fulgar, Poní i Ricord.

El projecte fou acollit amb gran entusiasme pels concurrents així com la idea que després s'exposà de procurar en el més breu termini possible la constitució de la Federació d'Escooperatives de Cases Barates.

L'actualitat anecdòtica

LA ROSA D'OR I LES ORDRES CAVALLERESQUES DE LA SANTA SEU

La rosa d'or tramesa pel Papa a la reina d'Espanya ha posat d'actualitat no solament aquesta antiga i alta institució, sinó també les ordres cavalleresques de la Santa Seu que són les menys conegudes perquè són les més rares.

Les ordres majors de la Santa Seu són la Suprema del Crist i la de l'Esperit d'Or, formades en una única classe. La primera, instituïda l'any 1319 pel Papa Joan XXI, sols ha tingut tretze cavallers des de 1878 al 1922, dels quals l'últim en l'ordre cronològic és el senyor Da Silva Pessoa, president de la República del Brasil. L'orde de l'Esperit d'Or ve d'origen molt antic, no ben precisat. Restaurat l'any 1908 per Pius X, fins al 1922 ha tingut disset cavallers.

Les altres ordres són més conegudes, més difoses i d'institució més recent: l'orde Plana, la de Sant Gregori Magne, la de Sant Silvestre Papa i la del Sant Sepulcre que és confiada pel patriarca de Jerusalem en qualitat de locumtenent de l'orde. L'any 1907 fou decretat que el Sant Pare en fos el gran Mestre. Aquestes ordres són formades de tres classes: cavallers, comendadors i cavallers gran creu, i són les que intervenen en les solemnes cerimònies del Vaticà. L'orde del Sant Sepulcre es confiada també a les dones. La Creu Pro Església i Pontífex i la Medalla Benemerita són conferides com distincions d'honor.

La rosa d'or no és una distinció honorífica, sinó una donació simbòlica que des de fa més de deu segles els Papes tramenen als sobirans. El seu origen es també molt antic. Alexandre III escrivia a Lluís VII de França: «esta flor significa i indica el Crist Rei, el qual diu de si mateix: jo sóc la flor del camp i el lliur de les valls. Sembla que al principi la Rosa d'or fou destinada al prefecte de la ciutat i que, després era donada a l'Emperador quan era a Roma per a ésser coronat pel Papa. Durant l'estada dels Papes a Avinyó va prevaldre la costum d'offerir la rosa als prínceps i als sobirans i més tard també als grans Santuaris, com Sant Pere, Santa Maria Major, Loreto i a algunes ciutats italianes. Entre aquestes es recorden Bolonya, que rebé la rosa d'or de Gregori XIII, Piàenza, de Pius II, Pistoia, de Climent IX, Savona, de Sixte IV, Sienna, d'Alexandre VIII; Venècia, de Climent XIII; Benevento, de Benedito XIII, i Cingoli, de Pius VIII.

En els temps més recents hi ha quatre roses d'or donades per Pius IX durant el seu pontificat: una a la Reina de Sardenya; la segona a la Reina Maria Teresa de Nàpoli; la tercera a la Reina Isabel II d'Espanya, i la quarta a l'emperadriu Eugènia de França. Sembla que el principi la hauria d'esser condemnada per un tribunal militar amb judici sumaríssim. Vénen després que volen semblar tolerants en la forma, però en substància són com els altres. Diuen que els antiprohibicionistes, si volen canviar l'actual estat de coses, han de valdre's dels mitjans legals, obtenir una revisió del Reglament al Congrés o una revocació de l'esmena constitucional i mentrestant complir la llei com és el deure de tot bon ciutadà. Hi ha finalment els prohibicionistes sense convicció — i són probablement la majoria — que repeteixen el que els ensenya la minoria més agressiva. Però com totes les majories passives, no compten per a res.

El primer cop esta donat i es el més difícil. Segurament els altres que vindran faran menys soroll i seran de més eficiència. No hi ha dubte que en vindran d'altres perquè per aplicar la llei prohibicionista ha calgut passar per altres i perquè la llei és inaplicable.

Per això equival, en la pràctica, a abolir el prohibicionisme en l'Estat de Nova York. El govern federal no té diners per aplicar la llei. Entre les tantes curiositats d'aquest curiosíssim embolic legislatiu, el Congrés prohibicionista, que aprovà la llei, limita de tal manera els mitjans per aplicar-la (mou milions de dollars a l'any) que el govern ha hagut de deixar als Estats la cura i les despeses de fer-la valdré. La sola ciutat de Nova York havia de tenir mil policies per a dedicar-se a la caça dels licors i després un grupat de milions pel plaer de posar el llaç al coll! Ara l'Estat de Nova York diu prou, i que a Washington s'arreglin com puguin.

La revocació de Nova York ha causat una extraordinària impressió, car ana acompañada de comentaris que res no tenen d'amables, perquè Nova York és l'Estat més gran i necessàriament el més influent de la Unió; perquè Nova York és, generalment, l'Estat que decideix les eleccions presidencials; perquè altres Estats, encoratjats per l'exemple del, preparen a imitar-lo. La impressió ha estat tant forta que el president Harding ha cercat d'induir el governador de Nova York a posar el veto a la llei, amb una lletra quasi menaçadora que ha estat considerada com una invasió de prerrogatives polítiques sense precedents. Però tenint en compte el programa sota el qual fou elegit el governador de Nova York, és probable que la lletra d'Harding no faci efecte.

Per aquell que es delecta estudiant el funcionament del singular mecanisme que es el cervell humà, no hi ha res més divertit que els comentaris posats per la premsa al gran gest del Parlament de Nova York i tant, perquè la premsa reflexa i inspira les opinions privades del

VIDA MARÍTIMA I COMERCIAL

El nostre Mercat de Valors

L'estat actual de la Borsa.—Els valors a terme.—Les novelles emissions d'obligacions.—Les operacions de «doble».—Monedes estrangeres.

En les cròniques comercials d'un contrare, han aparegut darrerament uns articles sobre l'estat actual de la nostra Borsa, donant a entendre que si no ve una prompta reacció, energica i ben orientada no trigaríem a veure baixes cotitzacions de les quals no tindrem estima.

En contra de totes aquestes manifestacions, nosaltres, que portem ja alguns anys de vida dintre del mercat bursatil, podem afirmar que no hi ha cap fenomen estrany per a donar aquestes notes pessimistes del nostre mercat de valors.

La situació critica de la ciutat, que per culpa dels Govern de Madrid es veu tan abandonada del poder, es agrava cada dia, principalment per les dificultats sorgides amb la vaga dels transports. Demés, com a l'època de l'any en què el mercat es menys atractiu, i han estat mesmes

noves emissions d'obligacions darrerament creades. Més avall donarem compte de la inversió a què van destinades.

El fet és que a Borsa es nota una calma bastant estacionària. S'ha de tenir present que la Borsa està sempre a mercè dels corrents d'opinió d'un i altre sentit, i per això es que nosaltres no creiem en fortes baixes de valors de renda fixa. Com també per tots es sabuda la fermesa en què es presenta el mercat de valors, als dos primers mesos de l'any, l'abundància de diners que hi acut, procedent dels balanços de les cases comercials, que invertixen llurs beneficis en valors de solida garantia.

Vegí aquest quadro comparatiu en el qual es marca la ruta ascendent d'alguns valors de més nodrida cotització, en el transcurs de l'any present.

	15 gener	15 febrer	15 març	15 abril	15 maig	15 juny
Ajunt. Barcelona 6% Em. 1921.	97'50	99'00	99'25	98'75	98'25	98'75
Mancocomunitat Emissió 1920.	72'50	72'75	74'75	74'50	75'00	75'50
Ferrocarril Nord 3%, 2. Sèrie.	61'00	61'50	62'00	61'50	62'00	63'15
6% especials.	99'25	100'00	101'75	101'50	99'25	101'65
R. M. S. Alacant 6%, Sèrie G.	100'00	101'50	102'25	100'25	101'00	101'50
Badajoz 5%.	95'75	96'50	97'00	95'50	95'50	95'50
Ferrocarrils Catalans 6%.	96'50	97'50	99'50	98'75	98'75	98'25
O. 6% Catalana Gas i El. S. G.	91'50	92'00	92'00	93'00	93'50	93'15
Ob. 5% C. Hisp. Amer. d'Elec.	94'75	98'00	98'50	97'00	97'35	100'00
Ob. C. Trasatl. 6% Em. 1922.	103'25	104'00	103'50	104'00	104'00	103'25
Ac. S. A. C. Hisp. Am. d'Elec. 189'00	212'50	218'00	222'00	244'00	282'00	

* Aquest canvi es fa dedent l'import de 65 pessetes pagades el dia 6 de juny, contra el cupo n. 3.

De les rendes de l'Estat, no en tem cap comparació, com no siguin les obligacions del Tresor Espanyol el 5%, amesos aquests darrers anys. Les que porten la simpatia entre els Deutes de l'Estat i que no se hem quan i en quina forma es consolidaran, creiem que segurament serà amb una nova emissió d'amortizable. A quin interès?

En la darrera emissió de 500 millions el 4% per 100 ja es nota un estat de retraiement, segurament fou degut a la rebuixa d'un mig per cent, i a la visió que es té de que la major part del producte de l'emissió va destinada al sostenció de la tràgica aventura del Marroc. A Barcelona es collocaren 35 millions. Segurament que encara hi són més les vendes procedents de Madrid, que vinguessen seguidament als dies de la subscripció esmentada.

De totes les emissions del Tresor Único que tingue un èxit sense precedents, fou la que porta a cap el nostre estimat amic senyor Cambó, al seu pas pel ministeri de Finances, poc després d'haver-se esdevingut l'enderrocament de la Comandància de Melilla. Fou ell qui portà a cap, en moments tan difícils per als destins d'Espanya, aquella operació de crèdit.

A més, a Catalunya tenim el Deute de la Mancocomunitat. Per ningú es desconegeuda l'obra magna que realitzà de govern propi, destinant els caubals procedents de la collocació de les seves obligacions, a la construc-

cio de camins, carreteres, ponts, xarxes telefòniques, obres hidràuliques, edificis destinats a assistència per a elements pobres, biblioteques i escoles, i altres obres culturals i benèfiques, i moltes d'altres que no es poden portar a cap, per les travesses que hi posen els governs de Madrid, tal com els concursos de ramaderia, que estan destinats a portar grans beneficis a Catalunya, pujant amb ells la cultura i la producció ramadera catalana.

S'ha dit aquests dies si la insignificant oscil·lació que hi ha hagut entre totes les sèries i emissions del Municipi era deguda a un pròxim amprèsit municipal. Cal tenir en compte que la situació financeria del nostre Ajuntament, d'ençà d'uns anys que la regenta els nostres amics que formen la majoria, està en un estat floreix, degut a la seva sana i intelligent administració. Per tant considerem mancada de fonament la notícia esmentada.

De les accions tractades al comptat poca cosa tenim que dir-ne. Totes es mouen entorn dels comentaris que es fan davant les possibilitats d'un dividend més o menys atractiu, que fa variar, en un sentit o altre, el curs dels seus canvis. Unicament es distingeixen de totes aquestes les de la Companyia Hispano Americana d'Electricitat, que des que s'introduïren al mercat han portat la franca orientació d'alça continua.

SUHILL

Vapor espanyol «Balcarz», amb càrrega general, cap a Mahó.

Vapor espanyol «Mallorca», amb càrrega general, cap a Palma.

Palebot espanyol «Pedro Comte», de València, amb càrrega general.

VAIXELLS DESPATXATS:

Vapor espanyol «Iñárriz», amb càrrega general, cap a Alacant i escales.

Vapor espanyol «Montserrat», en llaut, cap a Cadaqués.

Palebot espanyol «Pedro Comte», de València, amb càrrega general.

VAIXELLS SORTITS:

Vapor espanyol «El Condado», en llaut, cap a Huelva.

Vapor espanyol «Doña», en llaut, cap a Cartagena.

Vapor espanyol «Ramón», amb càrrega general i trànsit, cap a Huelva i escales.

Vapor espanyol «Rita», de trànsit, cap a Málaga i escales.

COLONIALS

Dia 7 de juliol de 1923.
Sucres. — Continuen els preus amb poca variació, havent-hi grans difficultats i despeses per al moviment comercial, el qual dificulta el proveïment, mancant algunes classes i fent més cara la mercaderia.

Els preus són:
Mel, de 162 a 165 pessetes els 100 quilos.

Terciat, de 176 a 178 pessetes.
Centrifuga de remolatxa, de 173 a 175 pessetes.

Quobrat clar, de 178 a 190 pessetes.
Blanquilles, de 180 a 182 pessetes.
Granets superiors, de 183 a 185 pessetes.

Blancs de primera refinats, de 185 a 187 pessetes.

Terros P. G. d'Andalusia, de 200 a 202 pessetes.

Pilons, de 203 a 205 pessetes.
Tallat, de 216 a 220 pessetes.

Cafès. — Continua el moviment comercial i el poc tràfic que hi ha a causa de sacrificis, per a cobrir les necessitats del consum, es fa als preus aproximats següents:

Moka legitim, de 605 a 615 pessetes els 100 quilos.

Semi Moka H irrar i africans, de 580 a 590 pessetes.

Puerto Rico Caracolillo, de 605 a 615 pessetes.

Puerto Rico Yauco especial, de 600 a 610 pessetes.

Puerto Rico Yauco superior, de 580 a 590 pessetes.

Puerto Rico Hisenda, de 545 a 555 pessetes.

Caracs descrestat i similars, de 555 a 565 pessetes.

Trillats extra, de 515 a 525 pessetes.

Puerto Cabello i corrents, de 510 a 520 pessetes.

Palembang, de 170 a 180 pessetes.

Pasilles, de 455 a 465 pessetes.

Cacus. — Malgrat els desordens que dificulen les operacions, se n'han fet algunes d'importància amb aquesta gra, a base dels preus que regeixen des de uns mesos, o sia:

Guayaquil Arriba, de 370 a 380 pessetes els 100 quilos.

Guayaquil Balao, de 350 a 365 pessetes.

Fernando Poo de primera, de 305 a 315 pessetes.

Fernando Poo de segona, de 295 a 305 pessetes.

Fernando Poo de tercera, de 285 a 295 pessetes.

Fernando Poo de quarta, de 275 a 285 pessetes.

Caracs de primera, de 480 a 490 pessetes.

Caracs de segona, de 420 a 430 pessetes.

Canyelles. — Ceilan extra, a 775 pessetes els quilos.

Ceilan número 1, a 675 pessetes.

Ceilan número 2, a 635 pessetes.

Ceilan número 3, a 640 pessetes.

Ceilan número 4, a 625 pessetes.

Rasures de Ceilan, a 470 pessetes.

Pebres. — Singapore blanc, a 665 pessetes els 100 quilos.

Singapore negre, a 590 pessetes.

Penang i Tellicherry, a 580 pessetes.

Tabasc o Jamaica, a 565 pessetes.

Clavells espècies. — Classe superior, a 835 pessetes els 100 quilos.

Desullats, a 400 pessetes.

MERCAT VINICOLA DE BARCELONA

Dia 7 de juliol de 1923.

(Informació facilitada per l'Associació de Magatzemistes i Exportadors de vi de Barcelona.)

Preus per grau i hectolitre i mercaderia posada al celler del colliter:

Penedès: blanc, a 165 pessetes; negre, a 165.

Camp de Tarragona: blanc, a 175 pessetes; negre, a 175.

Conca de Barberà: blanc, a 150; negre, a 150.

Priorat: negre, a 2 pessetes.

Vilafranca i Geltrú: negre, a 175 pessetes.

Igualada: negre, a 165 pessetes.

Martorell: blanc, a 2 pessetes.

Manresa: blanc, a 225 pessetes.

Alacant: negre, a 275 pessetes.

Mistela Blanca, a 275 pessetes.

Mistela negra, a 275 pessetes.

Moscatell, a 4 pessetes.

Tendència fluixa.

(Prohibida la reproducció si no s'esmenta la procedència.)

GELATS

Pelayo, 58

Chantilly Royal.

    » amo crema.

    » amb cacau.

Torró Vaticà.

Biscuit glaré.

Mantecado.

Se serveixen cada dia dins de l'establiment.

Els trens de la línia del Nord

La Companyia dels Camins de Ferro del Nord ha establert des del 1.º de l'actual el següent servei de viatgers

LÍNIA DE SARAGOSSA A BARCELONA

Centre Cotoner de Barcelona

INFORMACIÓ TELEGRAFICA
TELEGRAMES OFICIALS DEL DIA D'AVUI

Liverpool	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegramma	Tercer telegramma	Quart telegramma	TANCA
Disponible . . .	15,60	00,00	00,00	15,62		00,00
Futura:						
Juliol. . . .	14,30	14,58	00,00	14,52		14,60
Octubre. . . .	12,88	13,12	00,00	13,08		13,18
Gener	12,34	12,57	00,00	12,52		12,62
Marc. . . .	12,22	N.	00,00	12,40		12,52
Maig. . . .	12,11	N.	00,00	12,28		12,40

Alexandria	Agost	Octubre	Juny	Tanca anterior	Obriment avui	TANCA
Futura. Ashmouni	28,65	27,55	Juliol.	14,15	00,00	14,73
Sakellaridis	29,75	31,35	Nobre.	14,95	00,00	15,13

Neva York	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegramma	TANCA
Disponible . . .	27,65	00,00	00,00	28,05
Futura:				
Juliol. . . .	28,45	26,42	26,50	26,82
Octubre. . . .	23,80	23,70	23,84	23,97
Desembre	23,31	23,20	23,38	23,48
Gener	23,00	22,90	23,04	23,17
Marc. . . .	22,97	22,91	23,01	23,17

Nova Orleans	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegramma	TANCA
Disponible . . .	27,00	00,00	00,00	27,38
Futura:				
Juliol. . . .	26,38	26,32	00,00	26,70
Octubre	23,13	23,04	00,00	23,36
Desembre	22,51	00,00	00,00	22,99
Gener	22,70	00,00	00,00	22,90
Marc. . . .	22,54	00,00		22,77

Barcelona, 7 de juliol de 1923

Materia orgànica: còrnia natural de 10/11 per 100 d'entrògen i 2/3 d'àcid fosfòric, a 40 pessetes els 100 quilos.

Nitrogina Sant Jordi de 8/10 per 100 de nitrogen, a 35 Pts. els 100 quilos.

Producte fumat Sant Jordi, a 60 pessetes els 100 quilos.

Sofres

Sofre Sant Jordi 98/100 per 100, a 1200 pessetes els 40 quilos.

Sofre Sant Jordi extra fi 98/100 per 100, a 1450 pessetes el sac de 40 quilos.

Sofre precipitat (gris), a 8 pessetes el sac de 40 quilos.

Sofre sublimat (blau), a 17 pessetes el sac de 50 quilos.

Sofre de turons, a 27 pessetes els 100 quilos.

Sofre en canó, a 47 pessetes els 100 quilos.

Borsa de Barcelona

MERCAT LLIURE DE VALORS

7 de juliol de 1923

Avui, com tots els dissabtes d'aquest estiu, no hi ha sessió oficial de Borsa. Unicament ha tingut lluït aquest matí l'acostumada sessió d'operacions de valors a terme, al Casino Mercantil.

S'ha fet de Nords de 67'30 a 67'05 i 67'10. Alacants a 67'15 i a 67'10. Andalusos, a 56'00 i queden oferts a 55'90. Orenses a 13'30. i Metropolità Transversal, a 150'00.

Diferències. — De la tanca d'ahir, a les cinc de la tarda, a la d'aquest matí, es paga 0'66 de Nords i 0'15 d'Alacants.

Canvis facilitats pel Banc de Catalunya

Barcelona, 6 de juliol de 1923

DIVISES XEGS NO DDTITZADES OFICIALMENT

Portugal	0'32 pès. escut
Argentina	2'445 pès.
Holanda	2'76 florí
Suecia	1'88 corona
Noruega	1'135
Txecoslovàquia	21'80 100 cnes.
Polònia	0'01 100 marcs
Romania	0'00 100 leis

GR

Alfons	125'60
Unces	125'00
Isabel	132'00
Quarts	125'00
Petit	128'00
Dollars	6'65

Dels afors

Sant Andreu

Conferència sobre l'epigràma

A la gran sala de la Biblioteca Pública de Sant Andreu, davant d'un selecte auditori, tingué lluït a la vesprada una erudità conferència sobre l'epigràma, que donà mosson J. Clapés i Corbera, prevere, tan destre en poesia com en història i en critica literaria.

Començà fent un boscage per a la poesia primitiva dels pobles antics, fixant-se especialment en la grèga i en la llatina, que foren els models d'aquella mena de literatura, tan revolta, al temps de l'escola alexandrina, quan el gust tan sols es trobava per les coses petites i frívoles, infinitament simpatia definitiu de decadència.

Demostrà les seves asseveracions el docte conferenciant, recitant composicions de Simmias de Rodés, de Portir, de Pentadi, Ovidi, Marcial i d'altres, ensenyant a la distingida concurrencia les maneres ebreyyades i engonyoses de les construccions dels epigrames de Pentadi, Ruff i Simondes, desmuntant les fonts principals dels assumptes propis dels epigrames com els mals sopars en els quals tant es distingiren Arqueloc, Calimac, Lucili, Polianus i Amianus.

Molts dels seus epigrames es troben gravats en marbres, i ens en deixaren riquíssimes col·leccions Catúl, Marcial i Ausenus, entre altres.

Es cosa de notar que a Catalunya l'epigràma es presenta a la llum en plena joventut, sense passar per la infantesa, formata, vigorosa i perfecta, perdent de primer en agudeza i guanyant en equilibri amb Apelles Mestres; fi, artística i espiritual amb Verdaguer, i ironica i senyorial amb En Carner; tenint actualment un bell paper l'epigràma en mans de López Pico, Pere Benavent, i per alguns de Marian Manent, J. Folguera, J. Maria de Sagarta, Albert, Melchor Font, etcetera.

Dona tercera a l'erudità conferenciant mosson Clapés amb la lectura dels epigrames de la seva notable obra «Epigrames olives», proxima a veure la llum.

Fou molt aplaudit i felicitat per l'intelligent públic, tant per l'estudi històric crític sense precedent, sens dubte el més documentat i complet que s'ha fet fins ara, com per la col·lecció d'epigrames que ara publica el distingit autor del poema «La Redempció».

GRANDES

Guinardó

S'està organitzant una vesprada literari-musical que tindrà lluït a l'estatge de l'Associació de Propietaris i Veins, a benefici de l'església en construcció. Pels informes sabem que hi ha fort interès perquè resulti un acte ben demonstratiu de l'entusiasme que regna a favor del temple parroquial.

— Darrerament s'han rebut amonades, al Palau Episcopal i en aquesta vesprada, a favor de les obres del temple, que era rastre naturalment, perades, per l'autor general de transports, esperant reprendre-les amb forta embranzida per a aconseguir que per tot aquest any, es pugui fer la inauguració a la cripta.

— Estan estrenant a la senyorial Torre dels Pardais, els seus propietaris En Joan Roig Mallaté i Na Francisca Soler de Roig.

— Ultimament ha estat a visitar les obres del temple el senyor bisbe doctor Guillamet, acompanyat del jove millet doctor Dose.

— Encara no s'han posat els nous retolos dels carrers on han estat modificats i dels nouament signats, la més de mig any. Esperem que l'Ajuntament ho farà de pressa, per a evitar confusions i molesties als veïns, recaders i públic en general.

Espectacles

Teatre Tivoli

Avui, diumenge, a dos quarts de cinc de la tarda, i nit, a les deu. GRANS FUNCIONS ULTIMES per

El Gran Raymond

(THE GREAT RAYMOND) 6 pessetes butaca IL·LUSIÓ. — MAGNETISME 3 grandioses parts de programa, 3

EL DORADO

Companyia contemporània PRADO-CHICOTE Temporada popular. Viatjant dies deu. Preus econòmics

Avui, diumenge, tarda, a dos quarts de cine. L'aproposit en MIU MIU d'Angel Torres del Alamo i Antoni Asenjo, música del mestre Calleja LA ROMANTICA. El viatge conté en quatre actes, dividits en deu quadres de Pasó i Abati, amb il·lustracions musicals del mestre Torregrose LOS PERROS DE PRESA. Obra representada per aquesta companyia més de 1.500 vegades. Nit, a les deu. LOS PERROS DE PRESA, viatge cómic en quatre actes.

TEATRE COMIC

Avui, diumenge, grans funcions. Tarda, a dos quarts de quatre i nit a dos quarts de deu. Primer: TOROS DE PUNTA; segon: exàits sorprenents de la farsa cómica en tres actes, del mestre Lledó JAVE CESAR!

Gran Teatre Espanyol

Vuit únics dies de les sensacionals pel·lícules

EL MISTERI D'ORIENT I LANDRÚ

Sessions CADA DIA, a dos quarts de cine de la tarda, i a les deu de la nit. Inauguració avui, diumenge, a dos quarts de cine de la tarda.

Teatre Poliorama

COMPANYIA DE COMEDIA del TEATRE INFANTA ISABEL de MADRID. Direcció artística: ARTUR SERRANO.

— Avui, diumenge, tarda, a dos quarts de cine. Segon especial. Representació de la comèdia en dos actes, dels germans Quintero.

EL AMOR QUE PASA

i la comèdia cómica en dos actes, dels germans Abati i Reparaz.

TORTOSA Y SOLER

Nit, a les deu. L'entremés dels germans Quintero.

SOLICO EN EL MUNDO

l'exit cómic en dos actes.

TORTOSA Y SOLER</

APOPLEJIA Feridura — PARALISIS —

Angina de pecho. Vejez prematura y demás enfermedades originadas por la Arteriosclerosis e Hipertension
Se curan de un modo perfecto y radical y se evitan por completo tomando

→ RUOL ←

Los síntomas precursores de estas enfermedades: dolores de cabeza, rampa o calambres, zumidos de oídos, falta de tacto, hormigueos, vahidos (desmayos), modorra, ganas frecuentes de dormir, pérdida de la memoria, irritabilidad de carácter, congestiones, hemorragias, varices, dolores en la espalda, debilidad, etc., desaparecen con rapidez usando Ruol. Es recomendado por eminentes médicos de varios países; suprime el peligro de ser víctima de una muerte repentina; no perjudica nunca por prolongado que sea su uso; sus resultados prodigiosos se manifiestan a las primeras dosis, continuando la mejoría hasta el total restablecimiento y lográndose con él mismo una existencia larga con una salud enviable.

VENTA: Segala, Rambla Flores, 14, Barcelona, y principales farmacias de España, Portugal y Américas.

L'atractiu dels mobles de Junc i Mèdula

Marca
M. P.
registrada

Els models originals i artístics creats per la «Manufacture Parisienne» completen la decoració interior d'una llar elegant.

Passeig de Gràcia, 115 - Barcelona
Telèfon 686 G.

Bombeta "OPALINA"

RAY-A-WATT

LLUMINIFUSA

MOLT DECORATIVA

GRAN ECONOMIA

ULTIMANUETAT

Rbla. de les Flors, 16

La Puda de Banyoles

Oberta des del primer de maig al 30 d'octubre. Les seves aigües constitueixen un tipus únic a Europa. Per als herpètics, escrofulosos, pretuberculosos, artítics, catarroso i avariòsits no tenen rival, essent en aquest últim sentit, substitutives de les d'Archena.

GADENES «TITAN»

Per a TOTA MARCA d'Autocamions de QUALEVOL TONELLATGE d'acer cromo-niquel garantitzat

PELAVO, 16. ENTRESOL

Serveis de la Companyia Trasatlàntica

LINIES A ANTILLES, MEXIC I NOVA YORK

ANTONIO LOPEZ

El vapor sortirà el dia 25 de juliol de Barcelona, el 26 de València, el 28 de Málaga i el 30 de Cadís cap a Nova York, Havانا, i Veracruz.

ALFONSO XIII

Sortirà el dia 17 de juliol de Bilbao, el 19 de Santander, el 20 de Gijón i el 21 de Coruña, capa Havانا i Veracruz. Admet càrrega i passatge cap a Costafirme i Pacific amb trasbord a Havانا.

LINIA DE VENEZUELA, COLOMBIA I PACIFIC

MANUEL CALVO

El vapor sortirà el dia 10 de juliol de Barcelona, el dia 11 de València, el 13 de Málaga i el 15 de Cadís cap a Les Palmes, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, Puerto Rico, Havanna, La Guaya, Puerto Caballo, Caracao, Sananilla, Colón i pel Canal de Panama a Guayaquil, Callao, Mollendo, Arica, Iquique, Antofagasta i Vallparadís. Sortida de Vallparadís el 12 de cada mes ornant per la mateixa ruta fins a La Guaya i d'allí a Puerto Rico, Canaries, Cadiz i Barcelona.

LINIA DE BUENOS AIRES

REINA VICTORIA EUGENIA

El vapor sortirà el dia 4 de juliol de Barcelona, el 5 de Málaga i el 7 de Cadís cap a Santa Cruz de Tenerife, Montevideo i Buenos Aires.

SERVEI A FILIPINES I PORTS DE XINA I JAPÓ

ISLA DE PANAY

El vapor sortirà de Corunya el dia 1 de juliol, cap a Vigo, Lisboa i Cadís i d'en sortirà el 13 cap a Cartagena, Valencia i Barcelone i d'aquest port el 19 cap a Port-Said, Suez, Colombo, Singapore, Manila, Hong-Kong, Xang-Hai, Nagasaki, Kobe i Yokohama, admetent passatge i càrrega per als dits ports i per altres punts per als quals hi hagi estaberts serveis regulars des dels ports d'escala abans indicats.

A més dels indicats serveis, la Companyia Trasatlàntica té estaberts els especials dels ports del Mediterrani a Nova York i ports del Cantàbric a Nova York i la Linia de Barcelona a Filipines, les sortides dels quals no són fixes i s'anunciaran oportunament a cada viatge.

Aquests vapors admeten càrrega en les condicions més favorables, i passatgers als quals la Companyia dóna allotjament i tracte esmerit, com ha acreditat en seu dilatat servei. Tots els vapors... en Telegrafia sense fils.

Santa Fe del Montseny

(LA SUISSA CATALANA)

Grans Hotels d'En Ll. Espanol

A 1.440 metres d'alçada. Panorama esplèndid. Muntanyes pintoresques. Excursions atractives. Temperatura deliciosa. Gran confort i servei acurats. Habitacions amb cambra de bany. Servei d'un automòbil de l'Hotel a l'estació de Sant Celoni. Per a informes al mateix Hotel.

Telèfon 49 de Sant Celoni.

Vendes

Joies d'ocasió

Safates i serveis de plata, a peu. Compro or, plata, plàstic, brillants i perles.

Joyeria de J. M. Núñez
Rambla de les Flors, 8 A
Cardenal Casañas, 8.

Gran finca rústica

20 mojades de terra plantades de vinya, quatre grans cellers, dues grans cases pels masovers, torre per a estiuerg, botes, premses, etc., etc., entre Massagüeta i Piera, 20 minuts de l'estació, per 40.000 duros. R.: Roneda de Sant Pau, 73. Colomado.

MEDICAMENTS

Químicamente purs, específics farmacèutics i sòlids minerals, es reben directament dels punts d'origen. Farmàcia de Botta i Baills, Rambla de Catalunya, núm. 1, cantonada Ronda de la Universitat.

Gran LIQUIDACIÓ

en el

Taller de Calçat

Marca VILARET

La Verdad

MATERIALS, FABRICACIÓ I PREUS NOUS

Grans gangues per a

Senyor i de 12 a 40 ptes. parell.

Senyora de 3 a 40 ptes. parell.

Nena o Neu de 3 a 15 ptes. parell.

Garantit a mida o d'ençàrcer

Especialitat per a peus de classe de luxe

PREUS ECONOMICS

Cortes-aparats

Vendes al major i detail

COMPOSTURES DE TOTES CLASSES

Tapineria, 29

ELECTROMOTORES I DINAMOS

Especialitat en les de

ELECTROQUÍMICA

Bobinats - Instal·lacions

Reparacions

Maquinària Elèctrica, S. A.

(antics tallers Balcells)

Corts Catalanes, 416. T. 558 H.

→

Vene

el meu Landauer Opel 1234.

Un mes d'ús, preu gana. R.:

Garage America, Provença, 12

→

Tapisssos pintats

La casa més important d'Espanya. Especialitat en tapisssos religiosos. Exposició permanent de quadros a l'oli, gravats, oleografs, etc. Fabricació de mares. Boinotiles. No compreu sense visitar aquesta casa.

F. MONTFALCON

Bofers, 4 final Portaferrissa.

Traspassos

Setrapassa botiga carreter Banyuls Nous, 22, botiga R. R. en la mateixa.

Ofertes

Metge

ajudant reputat doctor s'ofereix per a Institut. Esc. 4538. Rambla Flors, 16. (Anunci).

JAON FREY

Barcelona, Rda. Sant Pere, 25

Secció especial de Vendes Plaçossos

Avisos

CÒPIES

a màquina

Circulars, Sobres.

Preus sense competència.

Demaneu el follet explicatiu de tots els altres serveis de la casa

EMPRESA IDEAL D'INFORMACIÓ

Rbla. Flors, 16, baixos

Llúpies i Quistos

amb assist. o sense per a una o dues persones. Rull, 3, segon, tocant Escudellers.

Impressors, editors

Màquines de compondre, de

gran rendiment, podem vendre

a empresa editorial que vulguï

multiplicar la seva producció a

preus baratissims. N'hi ha tres

en bastant bon estat que codi-

riem a preus baratissims adquiurint-les totes. Escrivura a LA

VEU, núm. 2657.

Capitalistes!

3.000 ptes. donen 3 diàries. Respon-

ponent amb propietats. Centre

Credit. Doctor Dou, 4. 1er. 1°

De 11 a 1 i de 4 a 7.

Habitació

sols a dormir. Aribau, 13, 1er-1°

Lloguers

VILADRAU

Es lloga casa amb baixos

i dos pisos; ben situada,

tenint alçada, ilum i sa-

freig. Escrivura a Francisco

Pujol, Viladrau.

Premià de Mar

Lloga o vende torre per tempora-

da o tot l'any, cinc dormitoris

grans, galeria, water, safareig

i electricitat, a 8 metres estació.

R.: Empresa Ideal d'Infor-

ació, Rbla. Flors, 16 (anunci).

→

→

→

→

→

→

→

→

→

→

→

DARRERES INFORMACIONS

BARCELONA

Tancaran els teatres?

Alguns empresaris de teatres van iniciar ahir a la nit la idea de reunir avui tots llurs companys per tractar de si convé tancar els teatres a partir de demà, dijous, tota vegada que la vaga de tramvies i taxis retreu el públic d'assistir als espectacles.

PENINSULA

ELS TRANSPORTS A MADRID

Madrid, 8, 12'30 matinada. La societat La Velocitat ha publicat en la premsa la següent nota:

La Velocitat, en vista de la intran-sigüència de la Societat General d'Automòbils, que es nega a concedir als vaguistes una millora de poc més de dues pessetes setmanals, i de la pas-sivitat de les autoritats, es veu en la necessitat, contra la seva convicció, d'anar a l'atur general dels trans-ports a Madrid, declinant tota la respon-sabilitat per les conseqüències que pugui tenir el conflicte.

NOMENAMENT

La «Gaceta» ha publicat avui el nomenament de cap superior d'admi-nistració civil i comissari general de segurs a favor de don Manuel Núñez Bragado, diputat a Corts.

AL PALAU

A l'hora de costum ha despatxat amb el monarca el cap del Govern. Més tard ha estat complimentant el sobirà el ministre de Polònia i la seva senyora, essent presents pel primer introductor d'ambaxadors, senyor comte del Valle.

També ha estat complimentat el rei pel comte de Plasencia, el senador don Luis Palomo i don Francesc Bilbao.

A l'hora del rellevament de la guàrdia, el monarca, accompagnat del cap del Govern, ha sortit a un dels balcons de la plaça d'Orient, per a presenciar la desfilada de les tropes.

EL 7 DE JULIOL

Aquest matí, a les onze, i organitzat per la Societat Filantròpica de Milicians Nacionals i de Militars Veterans, s'han celebrat a la Reial església de Sant Francesc el Gran, solemnes funerals en sufragi dels que van morir en defensa de la libe-terat i de la pàtria i dels socis morts.

A l'església formava el batalló de milicians, a les ordres del comandant don Eusebi Martínez Madrid i el capitán don Julià Urrutia, amb bandera i música, i una companyia del regi-ment de Covadonga, comandada pel capitán don Josep Berrocal, també amb bandera i música.

Presidí l'acte el general Luque, com a president de la Societat de Mi-licians, el general Dabán, en repre-sentació de l'captà general de Madrid el representant de la Societat don Nicolau Martí i el capellà de la mateixa don Julià Berrocal.

A l'acte han assistit representacions de tots els cossos de la guarnició, una representació del ministeri de la Guerra i nombrosos invitats.

Terminada la cerimònia religiosa, el batalló de milicians ha desfilat per l'Arc del 7 de juliol, depositant diverses corones.

Després el batalló de milicians, amb tots els membres de la societat, s'ha reunit en banquet.

A LA MEMORIA D'EN SALILLAS

A l'Institut Nacional de Previsió s'ha celebrat sessió extraordinària del Consell de Patronat, amb assistència de tot el personal, en homenatge al que fou vice-president del mateix don Rafael Salillas.

Ha presidit el ministre del Treball i han parlat el general Marzá, don Llorenç Jiménez, el senyor Maluquer, el senyor Matías Gómez, don Alvar López Muñoz, el senyor Díaz de la Cebosa, don Remigio Cabello, i el ministre del Treball el qual s'asseu en nom de tot el govern a l'homenatge que es tributa a Salillas.

L'EXPOSICIÓ DEL MOBLE

Una comissió de la Junta de l'Expo-sició de Barcelona presidida pel comissari don Joan Pich, ha estat a Madrid visitant entre altres perso-

nalitats, el President del Consell, el comissari regi marquès de Comillas i el ministre del Treball, per a tractar de diversos assumptes relacio-nats amb l'Exposició del Moble, que s'inaugurara pel setembre, i altres d'ineràries per a l'Exposició general.

Els comissionats han quedat satis-fets que el President del Consell hagi ratificat el seu oferiment d'assistir a l'acte inaugural de tan important certamen, al qual també assistirà un ministre francès en inaugurar la im-portant secció de la nació veïna pocs dies després.

RETIR

Ha estat concedit el retir al coronel don Pau Cogolludo, el nom del qual sona en l'actual campanya d'Africa.

EL PERSONAL QUIRURGIC

En el Diari Oficial es publica avui una R. O. disposant que el personal dels 14 centres quirúrgics correspon-dents a la Península, altrament a Me-dina cada 20 dies, tindrà els nomena-ments i rellevaments pel ministeri de la Guerra.

AGRESSIO A LA GUARDIA CIVIL

Santander. — Segons referències ofi-cials, a les immediacions del poble d'Entrambasaguas una parella de la guardia civil conduïda dos distinguts quan observà que un individu s'a-magava a la cuneta.

Li donaren l'alto!, i el caporal ordenà al seu company que mirés quina mena d'individu era aquell ca-minant.

Aquest es va treure de la gorra una pistola i dispara tres trets con-trà el guardia civil, ferint-lo i fu-gint de seguida camps a través, no podent detenir-lo el caporal per no abandonar la vigilància dels desti-nats.

El ferit, Carles Posada Pérez, fou recollit per alguns veïns i portat a la caserna, on se li apreciaren ferides greus a les cunes.

Santander. — Se suposa que l'agresor del guardia civil és el penit Ro-nald González que va fugir el dia 4 del penit del Duque de Santofim on compàrada cadena perpetua.

La guardia civil de tots els pobles de l'encontorn ha adoptat disposi-cions per evitar la fugida de cri-minal.

DE LARRAIX

Càdiz. — Procedent de Larraix ha arribat a aquest port el «Isle de Me-dina» portant a bord 114 soldats ma-lants de diferents cosos i un capitán i dos tinentes de regulars també ma-lants que han marxat en diferents trens als llurs respectius pobla-cions.

També ha portat el vapor un aparell d'eriacció i material inútil.

DE MELILLA

Melilla. — Un diari local ha iniciat una subscripció per a regular una bandera als regulars de Melilla.

Les entitats de la plaça s'han re-unit en el local de la Cambra de Co-merç, per a protestar contra l'entita-dad i consum d'articles de procedi-ment estranger.

Les notícies que es reben del camp son satisfactoriess.

Es confirma que l'Alt Comissari arri-ba a aquesta plaça, a la primera quinzena del mes d'agost.

El vinent dijous, retornarà l'americà Er Rifi, el qual es troba en aigües d'alimentacions, seguint negociacions de pau.

LORD CHURCHILL

Vigo. — Anit passada, prop de les set ancora en l'immediat port de Ba-yona de Galícia, el yacht anglès «Ne-dora», en el qual viaja l'ex-ministre anglès lord Churchill.

A Vigo, s'ajuntara amb la seva fa-mília.

EXCURSIONISTES CUBANS

Ferrol. — L'Ajuntament acorda re-tre corporativament als excursionis-tes cubans que vénen de Galícia i desembarcaran d'aquí pocs dies, en un port de la regió.

Els excursionistes cubans visitaran diverses poblacions gallegues, una de les, el Ferrol, on seran obsequiats amb un banquet al Teatre i altres festes.

INCENDI

Ossa. — A dos quarts d'una de la matinada, s'ha declarat un incendi en una fonda del carrer de Ramón el Monjo.

Quedaren destruïdes cinc cases, de les quals sols ha quedat la façana.

Al lloc del sinistre acudiren els bom-bers, les autoritats civils i militars i

forces d'infanteria, les quals prengue-rem part en els treballs d'extinció.

Afortunadament no hi ha hagut cap desgràcia personal.

LA FACTORIA DE MATAGORDA

Puerto-Real. — Ha marxat a Cadis, per acord de la Comissió permanent de forces vives, una comissió munici-pal amb l'encarreg de fer diverses gestions, les quals tenen relació amb la crisi obrera de la factoria de Ma-tagorda.

El Municipi, en una reunió recent-ment celebrada, acordà depositar tota la confiança en l'alcaldia i comissario-lo perquè vagi a Madrid a gestio-nar una satisfactoria solució del conflicte.

VAQUES

Cartagena. — Ha quedat resolta la vaga plantejada pels carregadors del moll.

Els patrons han accedit a donar-los les 12 pessetes de jornal que dema-naven i han començat la càrrega de tres vaixells que conduïren fusta que estava emmagatzemada al port.

Avui s'han declarat en vaga a la Constructora Naval els calcifalls, els reblandors i retalladors, en un total de 70 homes.

Les causes de la vaga radiquen en què la direcció en lloc d'atendre les reclamacions que feien els obrers ha despatxat un capataç.

En el cas que aquest conflicte no es resolgui ràpidament aniran a la vaga la resta dels obrers que s'e-leven a uns dos mil.

MORT DE GUERRA JUNQUEIRO

Lisboa. — Ha mort el gran poeta Guerra Junqueiro. — Havas.

D'ORIOLA

Oriola. — L'alcaldia va reunir fa alguns dies als reguers per a deman-los que, davant la situació angu-liosa que travessa la població a causa d'haver-se paralitzat les indústries del càmex, que rebaixin el preu del pa.

Com que els reunits no s'hi varen avenir, negant-se en absolut a ac-cedir al preu de la primera autori-tat local, l'Ajuntament va disposar l'adquisició de pa elaborat en les po-blacions dels voltants i avui n'ha arribat dos mil quilos.

En vista d'això els reguers de la població han deixat de fabricar pa.

Les relacions entre l'Ajuntament i els reguers són molt tivants.

El conflicte creat a la població és de gravetat, puix avui han mancat ja més de dos mil quilos de pa per a atendre a les necessitats de la po-blació.

ESTAT DE GUERRA A BARCELONA?

Madrid, 8, 2 matinada.

Segons les nostres notícies, de per-sistir a Barcelona l'estat de gravetat de la vaga i amb l'objecte d'evitar que l'atur s'estengui, en el Consell del pròxim dijous s'autoritzarà al governador civil de Barcelona perquè resigni el manament en l'autoritat militar.

SOLUCIO DE L'INCIDENT

AGUILERA-SANCHO GUERRA

Avançada la nit, i per conducte au-toritzat, hem aconseguit adquirir notícies fideïgnes que permeten afir-mar que ha quedat solucionat satis-factorià i definitivament l'incident en-tre el general Aguilera i el senyor Sánchez Guerra, després de la publica-ció de la nota del comte de Romanones que ja hem trames.

El senyor Sánchez Guerra, contra el que s'havia dit en els primers mo-ments, la subscriví, acceptant el que veia fer el comte de Romanones.

A dos quarts de quatre de la tarda li ha estat tramès el text al general Aguilera pel comte de Romanones, en una carta molt afectuosa.

Ha reservat la seva resposta el pre-sident del Consell Suprem de Guer-ra i Marina, fins a dos quarts de sis, en què per carta dirigida al comte de Romanones, li explica que ampliarà la part de la nota que es referia a haver arribat a vies de fet.

En el moment de rebre la carta el comte de Romanones, es disposava marxar al camp, amb una netà seva, i per no ajornar el viatge ha pregat al seu amic don Daniel López, que tracta de convincer al general Aguilera de què, a jutici seu, resultava més amplitud, tota vegada que la nota llibra havien trobat apropiada i justa el mateix el senyor Sánchez Guerra que el president del Consell de ministres.

En vista de la contestació del comte de Romanones, ha cridat a casa seva el general Aguilera als generals Fon-tan i Fröhlich, als quals havia con-fiat la tramitació de l'incident.

Els dos generals han llegit la no-ta del comte de Romanones i han considerat suficientment clara i ex-plicita per a donar satisfacció al ge-neral Aguilera.

Amb aquests antecedents, a dos quarts de deu de la nit el general Aguilera ha autoritzat el senyor López (don Daniel) perquè el document pogués fer-se públic donant per termi-nat el lamentable incident la solu-ció del qual ha consultat avui la nota d'interès periodístic.

DE GOVERNACIÓ

El ministre de la Governació, en rebre aquesta matinada els periodes-tics, ha fet ressaltar que avui era el primer dissabte que no s'han canells atractaments a pagadors a Barcelona.

Ha afegit que la vaga de trans-ports de la ciutat comtal continua en el mateix estat.

ELS DRETS DELS PROFESSORS PORTUGUESES

Lisboa. — En la sessió del Congrés del dia 5 es discutiren els drets dels professors portuguesos que es troben a l'estrange, drets que la Cambra popular anula i que no obstant ha mantingut el Senat. — Havas.

ESTRANGER

Un balanç de la situació

París, 7. — En fer «Le Matin», el balanç de la situació en aquests últi-mos dies, diu:

Quan s'inicia fa uns deu dies la discussió relativa a Tanger, el se-nyor De Beaumarchais, parlant en nom dels petits francesos, exposa les idees del seu govern referent a l'Estatut del port i de la ciutat, explicant el concepte que França tenia del que havia d'ésser el règim especial que s'hauria de fixar mitjançant un Tractat, o sigui un règim d'administració internacional però amb «dret de vista per al Solda del Marroc.

Tal estatut no podia causar-li la menor inquietud a Anglaterra.

En quant als espanyols, encara que essent més interessats que els an-glesos en l'assumpció, sembla que jutjaven moderades les proposicions de França.

Ara bé: tan aviat com comença a parlar el delegat de Lord Curzon fou tat de les quals, després, per a fixar directives, la particular indole de les quals tendia a impossibilitar tota discussió profitosa i deixar en suspens la solució que necessitaven els interessos francesos.

«Le Matin» opina que aqueixa tacs-tica de fer obstrucció en assumptes d'importància secundària va encami-nar

nada a intensificar la presció que es pretén exercir sobre França en la que es considera essencial, és a dir en la de les reparacions.

L'esmentat periòdic fa ressaltar la paciència de què França està donant proves, pax en aquest mateix as-sumpte de Tanger, malgrat els en-treballs que es posen, ha donat or-dens als seus delegats de seguir dis-cutint.